ANKARA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM BİLİM DALI
PROGRAM GELİŞTİRME PROGRAMI

YETİŞKİNLER İÇİN II. KADEME EĞİTİM DENEME PROGRAMININ DEĞERLENDİRMESİNE YÖNELİK ÖĞRETİCİ VE KATILIMCI GÖRÜŞLERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Nilgün CAN GÜLBAY

Ankara

Eylül, 2006

ANKARA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM BİLİM DALI
PROGRAM GELİŞTİRME PROGRAMI

YETİŞKİNLER İÇİN II. KADEME EĞİTİM DENEME PROGRAMININ DEĞERLENDİRMESİNE YÖNELİK ÖĞRETİCİ VE KATILIMCI GÖRÜŞLERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Nilgün CAN GÜLBAY

Danışman Yrd.Doç. Dr. Cem BABADOĞAN

Ankara

Eylül, 2006

İÇİNDEKİLER

JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI iv

ÖZET v

ÇİZELGELER LİSTESİ vii

BÖLÜM I

GİRİŞ 1
Problem Durumu 1
Amaç 10
Önem 12
Sınırlılıklar 13
Tanımlar 13

BÖLÜM II

YÖNTEM 15
Araştırma Modeli 15
Evren ve Örneklem 15
Verilerin Toplanması 16
Verilerin Analizi 17

BÖLÜM III

BULGULAR VE YORUMLAR 19
A. Araştırmaya Katılanların Kişisel Nitelikleri 19

B. Araştırmaya Katılan Öğreticilerin Programın Yönetimsel, Amaç, İçerik, Öğrenme-Öğretme Süreçleri ve Ölçme-Değerlendirme Boyutlarına İlişkin Görüşleri 26

I. Öğreticilerin Programın Yönetimsel Boyutuna İlişkin Görüşleri 26
II. Öğreticilerin Programın Amaç Boyutuna İlişkin Görüşleri 28
III. Öğreticilerin Programın İçerik Boyutuna İlişkin Görüşleri 30
IV. Öğreticilerin Programın Öğrenme-Öğretme Süreçleri Boyutuna İlişkin Görüşleri 32
V. Öğreticilerin Programın Ölçme-Değerlendirme Boyutuna İlişkin Görüşleri 34

C. Araştırmaya Katılan Katılımcıların Programın Yönetimsel, Amaç, İçerik, Öğrenme-Öğretme Süreçleri ve Ölçme-Değerlendirme Boyutlarına İlişkin Görüşleri …….. 36

I. Katılımcıların Programın Yönetimsel Boyutuna İlişkin Görüşleri ……. 36
II. Katılımcıların Programın Amaç Boyutuna İlişkin Görüşleri …… 38
III. Katılımcıların Programın İçerik Boyutuna İlişkin Görüşleri ……... 41
IV. Katılımcıların Programın Öğrenme-Öğretme Süreçleri Boyutuna İlişkin Görüşleri ……..... 42
V. Katılımcıların Programın Ölçme-Değerlendirme Boyutuna İlişkin Görüşleri ……... 45

D. Araştırmaya Katılan Öğreticilerin Programın Yönetimsel, Amaç, İçerik, Öğrenme-Öğretme Süreçleri ve Ölçme-Değerlendirme Boyutlarına İlişkin Cinsiyet, Mesleki Kıdem, Öğrenim Durumu, Alınan Hizmet-İçi Eğitim Değişkenleri Açısından Görüşleri … 47

I. Cinsiyet Değişkeni Açısından Öğreticilerin Görüşleri …… 48
II. Mesleki Kıdem Değişkeni Açısından Öğreticilerin Görüşleri …… 57
III. Öğrenim Durumu Değişkeni Açısından Öğreticilerin Görüşleri ……. 68
IV. Hizmet-içi Eğitim Değişkeni Açısından Öğreticilerin Görüşleri ……... 75

E. Araştırmaya Katılan Katılımcıların Programın Yönetimsel, Amaç, İçerik, Öğrenme-Öğretme Süreçleri ve Ölçme-Değerlendirme Boyutlarına İlişkin Cinsiyet, Yaş, Medeni Durumları, Öğrenim Durumları, Çalışma Durumları ve Programa Katılma Amacı Değişkenleri Açısından Görüşleri ……..... 83

I. Cinsiyet Değişkeni Açısından Katılımcıların Görüşleri ……... 84
II. Yaş Değişkeni Açısından Katılımcıların Görüşleri .. 92
III. Medeni Durum Değişkeni Açısından Katılımcıların Görüşleri ……..... 100
IV. Öğrenim Durumu Değişkeni Açısından Katılımcıların Görüşleri …… 106
V. Çalışma Durumu Değişkeni Açısından Katılımcıların Görüşleri …… 116

VI. Kursa Katılma Amacı Değişkeni Açısından Katılımcıların Görüşleri …… 124

F. Araştırmaya Katılan Öğretici ve Katılımcıların Programın Yönetimsel, Amaç, İçerik, Öğrenme-Öğretme Süreçleri ve Ölçme-Değerlendirme Boyutlarına İlişkin Görüşleri Arasındaki Farklılıklar ….. 132

I. Öğretici ve Katılımcıların Programa İlişkin Görüş Farklılıkları ……..... 133

BÖLÜM IV

SONUÇ VE ÖNERİLER …… 143

Sonuç ……...…… 143

Öneriler …… 144

KAYNAKÇA ……... 146

EKLER ……..…….. 148

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne,

Nilgün Can Gülbay'a ait "Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Deneme Programının Değerlendirmesine Yönelik Öğretici ve Katılımcı Görüşleri" adlı çalışma jürimiz tarafından Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı, Program Geliştirme Programında YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI RAPORU olarak kabul edilmiştir.

Başkan: Prof. Dr. F. Dilek GÖZÜTOK

Üye: Yrd. Doç. Dr. Cem BABADOĞAN

Üye: Yrd. Doç. Dr. Mehmet BİLİR

Onay

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

/ /2007

Prof. Dr. Ayşe ÇAKIR İLHAN
Enstitü Müdürü

ÖZET

YETİŞKİNLER İÇİN II. KADEME EĞİTİM DENEME PROGRAMININ DEĞERLENDİRMESİNE YÖNELİK ÖĞRETİCİ VE KATILIMCI GÖRÜŞLERİ

Can Gülbay, Nilgün
Yüksek Lisans, Program Geliştirme Programı
Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Cem BABADOĞAN
Eylül 2006, 155 sayfa

Araştırmanın amacı, halk eğitimi merkezleri bünyesinde uygulanmakta olan ve ilköğretim okulunun ilk beş sınıfına denk gelen "Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Deneme Programı" ile ilgili öğretici ve katılımcıların görüşlerini saptayarak bilimsel değerlendirmesini yapmaktır.

Program, yönetimsel, amaç, içerik, öğrenme-öğretme süreçleri ve ölçme-değerlendirme olmak üzere beş farklı boyutta araştırmaya katılanların görüşlerine dayalı olarak değerlendirilmektedir.

Tarama modelinde olan araştırma evrenini; Ankara İl Merkezinde Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Kurs Programı'na devam eden kursiyerler ile bu kurslarda görev alan öğreticiler oluşturmaktadır. Araştırmada örneklem alınmamış, evren üzerinde ulaşılabilen tüm katılımcı ve öğreticilerle çalışılmıştır. Bu kapsamda 43 öğreticiye ve 131 katılımcıya, her bir maddesine verilecek yanıt kodları 1.00-3.00 arasında değer verilen üçlü Likert tipi anket uygulanmıştır. SPSS paket programı tanımlayıcı istatistik tekniklerinden yararlanılarak öğretici ve katılımcı görüşlerinin dağılımı sergilenmiş, frekans, yüzde, varyans analizi, t testi, scheffe testi ile görüşler arasındaki farkın anlamlılığı $p<.05$ düzeyinde test edilmiştir.

Bu araştırmadan elde edilen bulgular, "Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Deneme Programı"nın yönetimsel, amaç, içerik ve öğrenme-öğretme süreçleri boyutlarında, problemlerin varlığını göstermiştir. Ayrıca programın amaç ve içerik boyutlarında katılımcıların ihtiyaç ve beklentileri ile çelişen konular belirlenmiştir. Özellikle programın günümüz ihtiyaçlarına uygun hale getirilmesine dönük önerilerde bulunulmuştur.

ABSTRACT

THE TEACHERS' AND THE PARTICIPANTS' POINT OF VIEWS ABOUT THE EVALUATION THE SECOND GRADE ADULT EDUCATION PROGRAMME

Can Gülbay, Nilgün
The Master's Degree, The Programme of The Curriculum Development
Advisor: Yrd. Doç. Dr. Cem BABADOĞAN
September 2006, 155 pages

The objective of this study is to evaluate "The Second Grade Adult Education Pilot Programme" which is equal to the first five grades in Primary Education. It is still used in the Adult Education Centers by determining the teachers' and the participants' point of views.

This programme was evaluated by the participants' and the teachers' point of views depending on five different dimensions that were managerial, goal, content, learning-teaching and measurement-evaluation.

The population of the research consists of all the participants who were reached, were taken the course and the teachers who were in charge in Adult Education Centers from the central districts in Ankara. Survey type of the research was conducted and the subjects who were 43 teachers and 131 participants were given three-degree Likert type of questionnaire. Each item was valued between 1.00 and 3.00. The statistics of the study was done by SPSS (10.0 versions). In addition, the significant differences among views of the participants and the teachers were tested of the level of $P<.05$, by using frequences, percentages, the tests of ANOVA (Single Factor Variance Analysis), t-test and Scheffe test.

According to the results, the research findings show that there were some problems in the managerial, goal, content and learning-teaching dimensions of The Second Grade Adult Education Pilot Programme. Moreover, the study showed that the programme's goal and content dimensions do not cover the needs and expectations of the participants.

Therefore, it was suggested that the programme should be reorganized according to contemporary needs.

ÇİZELGELER LİSTESİ

ÇİZELGE NO: **SAYFA NO:**

Çizelge 1. Araştırma Evrenine Uygulanan Anket Sayısı ……..... 16

Çizelge 2. Öğreticilerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımları …….. 19

Çizelge 3. Öğreticilerin Mesleki Kıdemlerine Göre Dağılımları …..... 19

Çizelge 4. Öğreticilerin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımları ……. 20

Çizelge 5. Öğreticilerden Yüksek Lisans Eğitimi Yapanların Dağılımları ……..... 20

Çizelge 6. Öğreticilerden Hizmet-içi Eğitimden Faydalananların Dağılımları ……..... 21

Çizelge 7. Öğreticilerin Hizmet-içi Eğitim Süreleri ...…….. 21

Çizelge 8. Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Dağılımları ……. 22

Çizelge 9. Katılımcıların Yaşlara Göre Dağılımları ……... 22

Çizelge 10. Katılımcıların Medeni Durumlarına Göre Dağılımları ……. 22

Çizelge 11. Katılımcıların Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımları ….. 23

Çizelge 12. Katılımcılardan İlkokulu Terk Edenlerin Terk Ettikleri Sınıflara Göre Dağılımları ……... 24

Çizelge 13. Katılımcıların Bir İşte Çalışma Durumlarına Göre Dağılımları ……... 24

Çizelge 14. Katılımcılardan Çalışanların Çalıştıkları Sektörlere Göre Dağılımları ……... 25

Çizelge 15. Katılımcıların II. Kademe Eğitim Kursuna Katılma Nedenlerine Göre Dağılımları …… 25

Çizelge 16. Öğreticilerin Programın Yönetimsel Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımları ……..…… 27

Çizelge 17. Öğreticilerin Programın Amaç Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımları ……... 29

Çizelge 18. Öğreticilerin Programın İçerik Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımları ……... 31

Çizelge 19. Öğreticilerin Programın Öğrenme-Öğretme Süreçleri Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımları …… 33

Çizelge 20. Öğreticilerin Programın Ölçme-Değerlendirme Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımları ……... 35

Çizelge 21. Katılımcıların Programın Yönetimsel Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımları ……... 37

Çizelge 22. Katılımcıların Programın Amaç Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımları ……... 39

Çizelge 23. Katılımcıların Programın İçerik Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımları ……... 41

Çizelge 24. Katılımcıların Programın Öğrenme-Öğretme Süreçleri Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımları …… 43

Çizelge 25. Katılımcıların Programın Ölçme-Değerlendirme Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımları …… 46

Çizelge 26. Cinsiyet Değişkeni Açısından Öğreticilerin Programın Yönetimsel Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin “t” Testi Sonuçları …… 48

Çizelge 27. Cinsiyet Değişkeni Açısından Öğreticilerin Programın Amaç Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin “t” Testi Sonuçları …… 50

Çizelge 28. Cinsiyet Değişkeni Açısından Öğreticilerin Programın İçerik Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin “t” Testi Sonuçları …… 52

Çizelge 29. Cinsiyet Değişkeni Açısından Öğreticilerin Programın Öğrenme-Öğretme Süreçleri Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin “t” Testi Sonuçları ……... 53

Çizelge 30. Cinsiyet Değişkeni Açısından Öğreticilerin Programın Ölçme-Değerlendirme Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin “t” Testi Sonuçları ……. 55

Çizelge 31. Mesleki Kıdem Değişkeni Açısından Öğreticilerin Programın Yönetimsel Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin “varyans analizi” Sonuçları ….. 57

Çizelge 32. Mesleki Kıdem Değişkeni Açısından Öğreticilerin Programın Amaç Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin “varyans analizi” Sonuçları …… 59

Çizelge 33. Mesleki Kıdem Değişkeni Açısından Öğreticilerin Programın İçerik Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin “varyans analizi” Sonuçları …… 61

Çizelge 34. Mesleki Kıdem Değişkeni Açısından Öğreticilerin Programın Öğrenme-Öğretme Süreçleri Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin “varyans analizi” Sonuçları ……. 63

Çizelge 35. Mesleki Kıdem Değişkeni Açısından Öğreticilerin Programın Ölçme-Değerlendirme Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin “varyans analizi” Sonuçları ……. 65

Çizelge 36. Öğrenim Durumu Değişkeni Açısından Öğreticilerin Programın Yönetimsel Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin “varyans analizi” Sonuçları ….. 68

Çizelge 37. Öğrenim Durumu Değişkeni Açısından Öğreticilerin Programın Amaç Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin “varyans analizi” Sonuçları …… 69

Çizelge 38. Öğrenim Durumu Değişkeni Açısından Öğreticilerin Programın İçerik Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin “varyans analizi” Sonuçları …… 71

Çizelge 39. Öğrenim Durumu Değişkeni Açısından Öğreticilerin Programın Öğrenme-Öğretme Süreçleri Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "varyans analizi" Sonuçları ……. 72

Çizelge 40. Öğrenim Durumu Değişkeni Açısından Öğreticilerin Programın Ölçme-Değerlendirme Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "varyans analizi" Sonuçları ……. 73

Çizelge 41. Hizmet-içi Eğitim Değişkeni Açısından Öğreticilerin Programın Yönetimsel Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "t" Testi Sonuçları ……. 75

Çizelge 42. Hizmet-içi Eğitim Değişkeni Açısından Öğreticilerin Programın Amaç Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "t" Testi Sonuçları …… 77

Çizelge 43. Hizmet-içi Eğitim Değişkeni Açısından Öğreticilerin Programın İçerik Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "t" Testi Sonuçları …… 78

Çizelge 44. Hizmet-içi Eğitim Değişkeni Açısından Öğreticilerin Programın Öğrenme-Öğretme Süreçleri Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "t" Testi Sonuçları ……..... 80

Çizelge 45. Hizmet-içi Eğitim Değişkeni Açısından Öğreticilerin Programın Ölçme-Değerlendirme Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "t" Testi Sonuçları ……..……... 81

Çizelge 46. Cinsiyet Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın Yönetimsel Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "t" Testi Sonuçları …… 84

Çizelge 47. Cinsiyet Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın Amaç Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "t" Testi Sonuçları …… 85

Çizelge 48. Cinsiyet Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın İçerik Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "t" Testi Sonuçları …… 86

Çizelge 49. Cinsiyet Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın Öğrenme-Öğretme Süreçleri Boyutunun

Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "t" Testi Sonuçları 88

Çizelge 50. Cinsiyet Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın Ölçme-Değerlendirme Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "t" Testi Sonuçları 90

Çizelge 51. Yaş Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın Yönetimsel Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "varyans analizi" Sonuçları 92

Çizelge 52. Yaş Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın Amaç Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "varyans analizi" Sonuçları 93

Çizelge 53. Yaş Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın İçerik Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "varyans analizi" Sonuçları 95

Çizelge 54. Yaş Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın Öğrenme-Öğretme Süreçleri Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "varyans analizi" Sonuçları 96

Çizelge 55. Yaş Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın Ölçme-Değerlendirme Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "varyans analizi" Sonuçları 98

Çizelge 56. Medeni Durum Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın Yönetimsel Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "t" Testi Sonuçları 100

Çizelge 57. Medeni Durum Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın Amaç Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "t" Testi Sonuçları 101

Çizelge 58. Medeni Durum Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın İçerik Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "t" Testi Sonuçları 102

Çizelge 59. Medeni Durum Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın Öğrenme-Öğretme Süreçleri Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "t" Testi Sonuçları 104

Çizelge 60. Medeni Durum Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın Ölçme-Değerlendirme Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin “t” Testi Sonuçları ……..... 105

Çizelge 61. Öğrenim Durumu Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın Yönetimsel Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin “t” Testi Sonuçları ……. 107

Çizelge 62. Öğrenim Durumu Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın Amaç Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin “t” Testi Sonuçları …… 108

Çizelge 63. Öğrenim Durumu Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın İçerik Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin “t” Testi Sonuçları …… 110

Çizelge 64. Öğrenim Durumu Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın Öğrenme-Öğretme Süreçleri Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin “t” Testi Sonuçları ……..... 112

Çizelge 65. Öğrenim Durumu Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın Ölçme-Değerlendirme Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin “t” Testi Sonuçları ……..... 114

Çizelge 66. Çalışma Durumu Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın Yönetimsel Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin “t” Testi Sonuçları ……. 116

Çizelge 67. Çalışma Durumu Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın Amaç Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin “t” Testi Sonuçları …… 117

Çizelge 68. Çalışma Durumu Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın İçerik Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin “t” Testi Sonuçları …… 118

Çizelge 69. Çalışma Durumu Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın Öğrenme-Öğretme Süreçleri Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin “t” Testi Sonuçları ……..... 120

Çizelge 70. Çalışma Durumu Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın Ölçme-Değerlendirme Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin “t” Testi Sonuçları ……..... 122

Çizelge 71. Kursa katılma Amacı Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın Yönetimsel Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin “varyans analizi” Sonuçları ….. 124

Çizelge 72. Kursa katılma Amacı Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın Amaç Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin “varyans analizi” Sonuçları ……. 125

Çizelge 73. Kursa katılma Amacı Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın İçerik Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin “varyans analizi” Sonuçları ……. 127

Çizelge 74. Kursa katılma Amacı Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın Öğrenme-Öğretme Süreçleri Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin “varyans analizi” Sonuçları ……. 128

Çizelge 75. Kursa Katılma Amacı Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın Ölçme-Değerlendirme Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin “varyans analizi” Sonuçları ……. 130

Çizelge 76. Öğretici ve Katılımcıların Programın Yönetimsel Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin “t” Testi Sonuçları ……. 133

Çizelge 77. Öğretici ve Katılımcıların Programın Amaç Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin “t” Testi Sonuçları ……..... 135

Çizelge 78. Öğretici ve Katılımcıların Programın İçerik Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin “t” Testi Sonuçları ……..... 138

Çizelge 79. Öğretici ve Katılımcıların Programın Öğrenme-Öğretme Süreçleri Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin “t” Testi Sonuçları ……..……. 139

Çizelge 80. Öğretici ve Katılımcıların Programın Ölçme-Değerlendirme Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin “t” Testi Sonuçları ……. 141

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde sırasıyla problem durumu, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, varsayımlar, sınırlılıklar ve tanımlar hakkında bilgi verilmektedir.

Problem Durumu

Eğitim alanındaki arayışların son yıllarda yaşam boyu öğrenme kavramı üzerinde yoğunlaştığı görülmektedir.

Yaşam boyu öğrenme anlayışı; eğitimi sınırlı görmeyen, aynı zamanda yaşı, cinsiyeti, eğitim düzeyi ne olursa olsun tüm yetişkinlerin eğitimine de önem ve öncelik veren bir anlayıştır, bireyin enerjisini ve yaratıcılığını ortaya çıkarmak, aynı zamanda aktif ve katılımcı yurttaş olmasını öngörmekte, bunun için de yeni bilgi, beceri ve değerleri ifade etmektedir.

Hayat kendi başına bir öğrenme sürecidir; ancak her insanın, teknik ve toplumsal değişime ayak uydurabilmek, kendi çevresine ilişkin koşullar altında meydana gelen değişiklikler karşısında hazırlıklı olabilmek ve bireysel gelişimi bakımından tüm gizilgücünü harekete geçirebilmek amacıyla sürekli maksatlı ve ardışık bir öğrenim görmesi için bireye özgün fırsatlar sunulması gerekmektedir (UNESCO, 1985, s.15).

Yaşamı bir öğrenme süreci olarak gören yaşam boyu öğrenme, temel eğitim, yetişkin eğitimi ve öğrenme ortamlarının yaygınlaşması olmak üzere tüm eğitim etkinliklerini kapsamaktadır.

Dünya nüfusunun hızla artması, sunulan eğitim hizmetlerinin yetersiz kalmasına neden olmaktadır. UNESCO verilerine göre dünyada hâlen eğitim alamayan 113 milyon kadar çocuk, 880 milyon kadar okuma yazma bilmeyen genç ve yetişkin var. Ulaşılamamış ya da göz ardı edilmiş bu nüfus, insanca gelişmeyi, barış kültürünü, ekonomiyi ve demokrasiyi tehdit etmeye devam etmektedir.

1990 yılında Tayland'da düzenlenen Herkes İçin Eğitim Dünya Konferansında "Yaşam Boyu Eğitim" kavramı çok daha güçlenmiş ve yaygınlaşmıştır. Eğitime bakış açısı daha geniş bir vizyon kazanmıştır. Buna göre "insanlar varlıklarını sürdürmek, kapasitelerini en üst sınırlarına kadar geliştirmek, onurlu biçimde yaşamak ve çalışmak, kalkınmaya her alanda katılmak, yaşam standartlarını yükseltmek ve bunları gerçekleştirebilmek için gerekli bilgiler, beceriler, değerler ve davranışlar kazanmak ihtiyacındadırlar". Öncelikli olarak bireylere okul öncesi eğitim, ilköğretim, okuma-yazma programları ve temel yaşam becerileri kazındırılarak insanların bu ihtiyaçları giderilmeleri amaçlanmaktadır (UNICEF,1990).

Konferans tüm ülkelere bu konuda sorumluluk yüklemiştir. Temel eğitim, yaşam boyu öğrenmenin ve insani gelişimin temeli olarak kabul edilmiştir. Yaşam boyu öğrenme anlayışı; eğitimi sınırlı görmeyen yaş ve cinsiyet ayrımı yapmayan aynı zamanda yetişkin eğitimine de öncelik veren bir anlayıştır.

1997 Yılında Hamburg'da düzenlenen 5.Yetişkin Eğitimi Konferansı'nda yetişkin öğrenmesi dünyanın bugünkü karmaşıklığına meydan okuyan hatta 21. yüzyılı açan anahtar olduğu ifade edilmektedir (UNESCO, 1997).

Bireyler, evrensel kültür ve yerel kültür arasında bocalamaktadır. Dünya ile entegre olan bir toplum yaratılması eğitim aracılığıyla olanaklı olacağı görülmektedir. Bu bağlamda eğitim, bireysel yeteneklerin ve yaratıcılık potansiyellerinin geliştirilmesine, bireyin kendi yaşamının sorumluluğunu

taşımasına ve bireysel hedeflerine ulaşmasına yardımcı olacak şekilde düzenlenmesi gerekmektedir (UNESCO, 1998).

Yetişkin öğrenmesi ile ilgili uygulamalar geniş bir yelpazeye yayılırken önem ve öncelik okuma-yazma ve temel eğitim konularına yoğunlaşmaktadır. Eğitim açısından dezavantajlı gruplar ile toplumun eğitimli kesimleri arasında olan açığı kapatmada yetişkinlerin öğrenmesine yönelik sunulan fırsatlar giderek önem kazanmaktadır.

Dünyada okumaz-yazmazlığın ortadan kaldırılması ve temel eğitimin yaygınlaştırılması, herkesin asgari eğitim olanaklarından yararlanabilmesi konusunda son elli yıldan beri UNESCO'nun öncülük ettiği bilinmektedir. 2000 yılında Dakar'da bu kurum tarafından düzenlenen konferansta 2015 yılına kadar tüm dünyada okuma-yazma ve temel eğitim alanında bütün gençlerin ve yetişkinlerin öğrenme gereklerinin uygun öğrenme ve yaşam becerileri programlarına eşit girişi vesilesi ile karşılanmasını garantileme, 2015'e kadar yetişkinlerin okuma yazma düzeylerinde %50 iyileşmeye ulaşma, bilhassa kadınlar için ve bütün yetişkinler için temel ve sürekli eğitime eşit girişe ulaşma, konusunda karar alınmıştır (UNESCO, 2000). Bu kararda Türkiye'nin de imzası bulunmaktadır.

Bu hedefler doğrultusunda Türkiye'de yetişkinlere yönelik okuma-yazma çalışmalarında son beş yılda önemli gelişmeler olduğu gözlenmektedir. 8 Eylül 2001 tarihinde başlatılan ve halen devam etmekte olan Ulusal Eğitime Destek Kampanyası kapsamında 8 Eylül 2001-8 Haziran 2006 tarihleri arasında 62.145 okuma-yazma kursu açılmış olup bu kurslardan 1.202.642 yetişkin yararlanmıştır (MEB, ÇYEGM, 2006).

Bireyin yaşam boyu öğrenmeyi sürdürmesi anlayışı giderek daha önem kazanmaktadır. Bu anlayışa bağlı olarak bireylerin kendilerine sunulan eğitim

fırsatlarını en iyi şekilde değerlendirebilmeleri için en başta sağlıklı bir temel eğitim almalarının şart olduğu, temel eğitimden sonra da bireyin ve toplumun ihtiyaçları doğrultusunda eğitimlerine devam etmekleri gerektiği kaçınılmaz bir gerçektir.

Yaşamın bütününe yayılan ve yaşamın her alanını kapsayan yaşam boyu eğitimin odak noktasını herkes için temel eğitim oluşturmaktadır. Herkesin temel öğrenme ihtiyaçlarının karşılanması konusunda tüm toplumların çeşitli çabalar içerisinde oldukları bilinmektedir.

Toplumların kalkınmasında etkin bir araç olan eğitim, aynı zamanda herkes için vazgeçilmez temel bir insan hakkıdır. Nüfusun her kesiminin, her tür ve düzeydeki eğitim hizmetlerinden yararlanabilmesinin sağlanması çağdaş toplumların eğitim politikalarının temelini oluşturur.

Yaşam boyu öğrenmenin gerçekleşmesi, küreselleşmenin sonuçlarıyla karşılaşmada ve bilgi ekonomisinin ortaya çıkışında, ulusal ekonomiler arsındaki rekabetin iyileştirilmesi, iş yaratma ve işsizliği azaltma, bireysel istihdam edilirliliği yayma, öğrenme toplumundan dışlanma riski taşıyan grupların sosyal içerimi ve güvenceye alınması ile baş etmede kilit bir faktör olduğu görülüyor (Hake, 2004, s.16).

Bireylerin içinde yaşadıkları evrene uyum sağlayabilmeleri, müdahale edebilmeleri için yaşam boyu öğrenmelerine olanak veren, iyi desteklenen yetişkin eğitimi programlarına ihtiyaç vardır.

Hemen her ülkede yetişkinlere yönelik okuma-yazma ve temel eğitim programlarının, okuma-yazma öğretiminin yanında daha kapsamlı amaçlara yöneldiği görülmektedir. Programların içeriğinde okuma-yazma, dil ve aritmetik öğretimiyle birlikte katılanların ihtiyaçları ve yerel koşullara göre sağlık,

beslenme, çevre, yurttaşlık eğitimi ve çalışma dünyası gibi konular yer almaktadır (Bülbül ve diğerleri, 1999, s.8).

Temel eğitim konusundaki çabaların sadece okullar kapsamında değil aynı zamanda okur-yazar olmayan yetişkinleri de içerecek şekilde sürdürüldüğü bilinmektedir. Temel eğitimden yoksun bireylerin toplumsal yaşama tam ve aktif olarak katılması olanaksızdır.

Türkiye'de yetişkin eğitimi ile ilgili uygulamaların uzun bir tarihi geçmişi olmasına karşın bu alandaki çalışmaların Cumhuriyet döneminde yoğunluk kazandığı görülmektedir. Bireyin yaşam kalitesini yükseltmek ve Cumhuriyet'in gerektirdiği yurttaşları yetiştirmek amacıyla yapılan eğitim hareketlerinin okuma-yazma ve temel eğitim programlarına odaklandığı gözükmektedir.

Atatürk'ün 1928 yılında gerçekleştirdiği harf devrimi ile başlattığı okuma-yazma seferberliği, yüzde yüz okur-yazar bir toplum hedeflenmiştir. Türk Ulusunu okur-yazar duruma getirmek, ona yaşam ve geçiminin gerektirdiği temel bilgi ve becerileri kazandırmayı amaçlayan Millet Mektepleri kurulmuş ve büyük bir eğitim seferberliği başlatılmıştır. Bir taraftan ilköğretimi yaygınlaştırma çalışmaları yoğunlaştırılırken diğer taraftan yetişkinlere okuma-yazma öğretmek ve ilkokul düzeyinde eğitim verme çabaları birlikte ele alınmıştır. Bu kapsamlı seferberliği daha sonraki yıllarda belli aralıklarla yedi büyük seferberlik izlemiştir. Millet Mektepleri 1930'lu yıllardan sonra Halk Dershanelerine dönüştürülmüştür (Gülbay, 2000, s.26-27).

Millet Mektepleri ve Halk Dershaneleri Cumhuriyetin ilk yıllarında %10 civarında olan okur-yazarlık oranının %90'lara varan bir düzeye ulaşmasında önemli işlevleri yerine getirdiği bilinmektedir. Tüm çabalara karşın günümüzde okumaz-yazmazlık sorununun halâ varlığını sürdürdüğü görülmektedir. 2000 nüfus sayımı sonuçları toplam nüfusun 6 ve üstü yaş grubunda 5.732.525'i kadın (%19,6), 1.857.132'si erkek (%6,14) olmak üzere toplam 7.589.657 kişinin

(%12,87) okuma-yazma ve ilköğretim hakkından yararlanamadığı sonucunu ortaya koymaktadır (TÜİK, 2006-a).

Halk dershaneleri A, B, C dershaneleri olmak üzere birbirini takip eden üç aşamada eğitim hizmeti vermiştir. A Dershaneleri temel okuma-yazma ve aritmetik bilgileri, B Dershaneleri bu becerileri geliştirme ve temel yaşam becerileri kazandırma, C Dershaneleri ise katılanları ilkokul bitirme sınavlarına hazırlama amacı ile yetişkinlere temel eğitim eksiklerini tamamlama işlevlerini yerine getirmişlerdir (MEB, 1978, s.26).

Yetişkinlere yönelik okuma-yazma ve tamamlama kursları; 1981 yılından sonra I. ve II. kademe olmak üzere iki aşamalı olarak uygulanmaya başlanmıştır.

Birinci kademe okuma-yazma kurslarında, Talim ve Terbiye Kurulu'nun 4.2.1981 gün ve 18 nolu kararıyla kabul edilen "Yetişkinler İçin Okuma-Yazma Öğretimi ve I. Kademe Eğitim Programı", II. kademe kurslarında ise yine aynı kurulun 15.12.1981 gün ve 219 sayılı kararıyla kabul edilen "Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Deneme Programı" uygulamaya konulmuştur (MEB:1983-b).

Okuma-Yazma kursları; 1983 yılında uygulamaya konan 2841 sayılı "Zorunlu İlköğrenim Dışında Kalmış Okuma-Yazma Bilmeyen Vatandaşların Okur-Yazar Duruma Getirilmesi veya Bunlara İlkokul Düzeyinde Eğitim-Öğretim Yaptırılması Hakkında Kanun" ile okuma-yazma öğrenme kursu ve ilkokul düzeyinde kurs olmak üzere iki aşamalı olarak düzenlenmiştir. Kanun; 15–45 yaş arası vatandaşların okuma-yazma öğrenme kursuna katılmalarını zorunlu; ilkokul düzeyinde kurslara ise isteğe bağlı öngörmüştür.

Halen uygulanmakta olan Yetişkinler için I. Kademe Eğitim Programı; hiç okuma-yazma bilmeyen yetişkinlere 90 saatte temel okuma-yazma ve aritmetik becerisi ile temel yaşam becerileri kazındırmayı hedeflemektedir. Bu programı başarı ile bitirenlere Okur-Yazarlık Belgesi verilmektedir. Okur-Yazar olanlar için

ise “Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Deneme Programı” uygulanmaktadır. Programın uygulanma süresi 180 saattir. Bu süre 90 blok dersten oluşmaktadır. Sosyal Bilgiler, Fen ve Sağlık Bilgisi, Türkçe, Matematik ve seçmeli dersleri içermektedir. Seçmeli dersler 15 blok ders olup süresi 30 saattir. Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Deneme Programı’nın içinde seçmeli dersler için örnek olarak işlenebilecek kooperatifçilik, pratik elektrikçilik, ev konserveciliği ve halı dokumacılığı gibi derslerin amaçları ve konuları belirtilmiştir.

Programı başarı ile bitirenlere yetişkinler İçin II. Kademe Eğitimi Başarı Belgesi düzenlenmektedir. Bu belge sahibi olanlar Açık ilköğretim Okulu’nun 6. sınıfına kayıt olma, sürücü kurslarına başvuruda bulunma gibi yasal haklardan yararlanabilmektedir. Zorunlu ilköğretimi sekiz yıla çıkaran 4306 sayılı yasanın yürürlüğe girdiği 1998 yılına kadar ilkokul diploması verilen bu program kapsamında ülke genelinde 1981-2000 yılları arası 474.185 yetişkin öğrenim görmüştür (Gülbay, 2000, s.33-38). 2001-2005 yılları arasında ise II. Kademe Eğitimi Deneme Programına 244.020 yetişkin katılmıştır (MEB, ÇYEGM verileri, 2006).

1980’li yıllardan bu yana uygulanmakta olan I. ve II. Kademe Eğitim Programları amaç, içerik ve günümüz ihtiyaçlarına cevap vermesi yönünden tartışmalara ve eleştirilere neden olmaktadır. Yapılar literatür taraması sonucunda I. Kademe Okuma-Yazma Programı ile bilimsel değerlendirme çalışmalarına rastlanmakta, II. Kademe Eğitim Programına yönelik bir ihtiyaç saptama araştırması (Malkoç,1996) yapılmış, değerlendirme çalışmasına ise rastlanmamıştır.

1996’da Malkoç tarafından yapılan İstanbul’da II. Kademe Okuma-Yazma Kursları İhtiyaç Saptama Araştırmasında; II. Kademe eğitiminin, I. Kademe eğitimi ile öğrenen toplum arasında bir köprü olarak çok önemli bir işlevi yerine getirdiğine vurgu yapmış, yetişkinlerin günlük yaşamlarında en yararlı olabilecek

öncelikli konuları belirlemeye çalışmış ve II. Kademe Eğitiminin daha uzun bir zaman dilimine yayılmasını önermiştir.

Yaşam boyu öğrenme ilkesi ile birlikte, eğitim programlarının hazırlanması süreci yeniden gözden geçirme zorunluluğunu ortaya çıkarmaktadır.

Bireylerin ilgi ve ihtiyaçlarına göre öğretimin örgütlenmesi, yeri ve süresi bakımından büyük esnekliklere yer verilmelidir. Bu görüşe göre; Yeterliğe Dayalı Program Geliştirme çalışmaları önem kazanmaktadır. Bu yaklaşım belirli bir görevi yerine getirebilmek için gerekli bilgi, beceri ve tavırların saptanmasını ve gerçek çevre koşulları altında bireyin istenen yeterliği gösterebilmesini öngörüyor (Demirel, 1999, s.212).

Çağdaş eğitim ve öğretim etkinlikleri kapsamında bir programın hedeflerine ulaşabilmesi için yeterli ölçüde hazırlığa ve planlamaya ihtiyaç vardır. Hazırlıklar planlama, öğrenenlerin tanınması, eğitim ortamının hazırlanması ve öğreticinin hazırlığı gibi süreçleri içerecek biçimde olmalıdır. (Öz, 1998, s.56).

Uygulanmakta olan herhangi bir eğitim programının sürekli olarak gözden geçirilmesi, eksikliklerinin saptanması ve bu eksikliklerin düzeltilmesi programın geliştirilmesi açısından büyük önem taşımaktadır. Bu da ancak uygulanmakta olan programların değerlendirilmesi ile mümkün olabilir.

Program değerlendirme, genelde programa dayalı eğitim kaynaklarını kabul etme, değiştirme ya da ortadan kaldırma kararının verebileceği bilgileri içermektedir. Değerlendirme sonuçları program geliştirme uzmanlarına programa devam, gözden geçirme ya da yeni bir aşamaya geçme konusunda bilgi vermektedir (Demirel, 1999, s.167).

Programın etkililiğinin değerlendirilmesi, o programın geliştirilmesi için başlangıç noktasını oluşturur ve yine geliştirilen her program tekrar değerlendirilerek o programın etkililiği hakkında karar verilmesine neden olacaktır. Bu nedenle program geliştirme faaliyetlerinin en önemli aşamalarından birisi değerlendirme çalışmalarıdır. Eğitimde program geliştirme ve değerlendirme iç içedir.

Program değerlendirme çalışmalarında çeşitli modellerden yararlanılır. Bunlar; *Hedefe Dayalı Değerlendirme Modeli*, *Metfessel-Michael Değerlendirme Modeli*, *Provus'un Farklar Yaklaşımı ile Değerlendirme Modeli*, *Stake'nin Uygunluk-Olasılık Modeli*, *Stufflebeam'in Karar Verme (Bağlam, Girdi, Süreç ve Ürün) Modeli*dir (Erden, 1998, s.13).

Kirkpatrick, program değerlendirme sürecine ilişkin kavramsallaştırmasını hem andragojik ilkelerle en uyumlusu ve hem de şimdiye kadar görülen formülasyonlarının en pratik olanı olarak yorumlamaktadır. Yine Kirkpatrick değerlendirmeyi, her birine bir programın etkili bir değerlendirmesi için gerek duyulan, dört adımda tasarlamaktadır. İlk adım*; tepki değerlendirme*, ikinci adım; *öğrenmeyi değerlendirme*, üçüncü adım; *davranışı değerlendirme* ve dördüncü adım; *sonuçları değerlendirme*'dir (Donald Kirkpatrick (1971,s.88-103) den aktaran Knowles, 1990, s.134).

Program değerlendirme süreci sonunda program hakkında bir yargıda bulunmak için sağlam verilere ihtiyaç vardır. Bu veriler de ancak bilimsel yöntemle toplanabilir. Eğitim programlarının değerlendirilmesinde öğrencilerin davranışlarında hedefler doğrultusunda meydana gelen değişme gözlem, hedef dayanıklı testler ve tutum ölçekleri ile belirlenir (Erden, 1998, s.14–15).

Milli Eğitim Bakanlığı, zorunlu ilköğretim çağı dışına çıkmış, okuma-yazma bilmeyen ve ilköğretim hizmetlerinden yararlanamamış nüfusun eğitim gereksinimlerini karşılamak için çeşitli eğitim olanakları sunmaktadır. Bunlardan

biri de okuma yazma öğrenen yetişkinlerin ilköğretimlerini tamamlayabilmelerine fırsat veren Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Deneme Programı'dır. İlköğretim okulunun ilk beş sınıfına denk gelen ve halen uygulanmakta olan bu program ile ilgili öğretici ve katılımcıların görüşlerinin ne olduğu bu araştırmanın problemini oluşturmaktadır.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın genel amacı, Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Deneme Programı'nda görev alan öğreticilerin ve bu programa katılanların görüşlerine göre, MEB Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından geliştirilen ve Halk Eğitim Merkezleri'nde uygulanmakta olan "Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Deneme Programı"nı değerlendirmektir.

Bu amaca ulaşmak için şu sorulara cevap aranacaktır:

1. Programı uygulayan öğreticilerin programın yönetimsel, amaç, içerik, öğrenme-öğretme süreçleri, ölçme-değerlendirme boyutlarına ilişkin görüşleri nelerdir?

2. Programa katılan katılımcıların programın yönetimsel, amaç, içerik, öğrenme-öğretme süreçleri, ölçme-değerlendirme boyutlarına ilişkin görüşleri nelerdir?

3. Programı uygulayan öğreticilerin; programın yönetimsel, amaç, içerik, öğrenme-öğretme süreçleri ve ölçme-değerlendirme boyutlarının değerlendirilmesine yönelik görüşleri;
   a) Cinsiyet
   b) Mesleki kıdem
   c) Öğrenim durumu

d) Hizmet-içi eğitim

değişkenleri açısından farklılık göstermekte midir ?

4. Programa katılan katılımcıların; programın yönetimsel, amaç, içerik, öğrenme-öğretme süreçleri ve ölçme-değerlendirme boyutlarının değerlendirilmesine yönelik görüşleri;

a) Cinsiyet
b) Yaş
c) Medeni durum
d) Öğrenim durumu
e) Çalışma durumu
f) Programa katılma amacı

değişkenleri açısından farklılık göstermekte midir ?

5. Programı uygulayan öğreticilerin ve programa katılan katılımcıların; yönetimsel tepkileri arasında anlamlı bir farklılık bulunmakta mıdır?

6. Programı uygulayan öğreticilerin ve programa katılan katılımcıların; programın amaç boyutuna ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmakta mıdır?

7. Programı uygulayan öğreticilerin ve programa katılan katılımcıların; programın içerik boyutuna ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmakta mıdır?

8. Programı uygulayan öğreticilerin ve programa katılan katılımcıların; programın öğrenme-öğretme süreçleri boyutuna ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmakta mıdır?

9. Programı uygulayan öğreticilerin ve programa katılan katılımcıların; programın ölçme-değerlendirme boyutuna ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmakta mıdır?

Araştırmanın Önemi

Toplumda var olan bütün eğitim kurumlarının toplumun tüm kesimlerine sürekli öğrenme fırsat ve olanakları sunması yaşam boyu eğitim anlayışının temelini oluşturmaktadır.

Türkiye'de toplam nüfusun %6,5'u okur-yazar ancak bir okul bitirmemiş, %71,8'i ise ilkokul mezunudur (TÜİK, 2006-b). Okur-yazar nüfusun ilköğretimin beşinci sınıf düzeyinde eğitimlerini tamamlayabilmeleri için uygulanmakta olan programın niteliği, hizmet sunulan kitle açısından büyük önem taşımaktadır.

Öğretici ve katılımcı görüşleri saptanarak "Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Deneme Programı" nın değerlendirilmesine yönelik olarak yapılan bu araştırma ile uygulanmakta olan programın, bireyin ve toplumun değişen ihtiyaçlarına göre yeniden geliştirilmesine neden olacağı düşünülmektedir.

Bugüne kadar Türkiye'de söz konusu program ile ilgili değerlendirme çalışması yapılmamıştır. Bu açıdan söz konusu değerlendirme çalışmasının yapılması programın işlevselliği ve daha geniş kitlelere ulaşması açısından yararlı olacağı umulmaktadır.

Sınırlılıklar

Bu araştırma;

1. 1981 yılında uygulamaya konmuş ve halen uygulanmakta olan Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Deneme Programı ile,

2. 2005–2006 öğretim yılında Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitimi Programına devam eden katılımcılar ve bu programı yürüten öğreticiler ile,

3. Araştırma, Ankara ili merkez ilçeleri sınırları içinde bulunan Halk Eğitimi Merkezleri'nde yürütülen programlardaki öğretici ve katılımcıların görüşleri ile sınırlıdır.

Tanımlar

Program: Araştırmada konu edinilen "Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Deneme Programı"nı ifade etmektedir.

Öğretici (Ö): Halen görev yapmakta olan ve emekli olmuş ancak Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Deneme Programı'nda görev alan sınıf öğretmenlerini ifade eder.

Katılımcı (K): "Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Deneme Programı" kapsamında Halk Eğitimi Merkezlerinde yürütülen kurslara katılan yetişkinleri ifade eder.

Yaşam Boyu Eğitim: "Bir eğitim anlayışıdır. Eğitimin çocuklukta başlayıp gençlikte biten bir süreç olmadığı, yaşam boyunca sürmesi gerektiği anlayışıdır"

(UNESCO, 1997, s.2). Bu anlayışa göre okul eğitimi, okulun dışındaki eğitim ve yetişkin eğitimi yaşam boyu eğitimin ayrılmaz bir parçası olarak görülmektedir.

Yetişkin Eğitimi: "Kendi yaşamını yönetme sorumluluğunu üstlenmiş ya da üstlenmeye hazır olan bireylerin yaşamlarının her döneminde gereksinim duydukları alanlarda, eğitim taleplerini karşılamaya olanak sağlayan eğitimdir" (Miser, 1999).

Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Deneme Programı: Zorunlu ilköğretim çağı dışına çıkmış ve okuma yazma bilen yetişkinlerin temel eğitim düzeyinde eğitim görmelerine fırsat vermek amacıyla 8 yıllık ilköğretimin ilk 5 yılına denk düşen eğitim programıdır.

BÖLÜM II

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın modeli, araştırmanın evreni, veri toplama aracı ve verilerin elde edilmesi, verilerin çözümlenmesi ve yorumlanması konularına yer verilmiştir.

Araştırma Modeli

Bu araştırmanın yürütülmesinde Tarama Modeli kullanılmıştır. Tamamlama programları sınıfında olan ve halk eğitimi merkezleri bünyesinde uygulanmakta olan Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Deneme Programı'nın değerlendirilmesine yönelik öğretici ve katılımcı görüşleri saptanmaya çalışılmıştır. Araştırma bu yönüyle betimsel bir çalışma niteliğindedir.

Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın çalışma evrenini; Ankara İl Merkezinde bulunan Halk Eğitimi Merkezlerinde uygulanmakta olan Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitimi Deneme Kurs Programı'na devam eden yetişkinler ile bu kurslarda görev alan öğreticiler oluşturmaktadır. Böylece çalışma evreni iki alt evrenden oluşmuştur. Araştırmada örneklem alınmamış evrenin tamamına ulaşılmaya çalışılmıştır. Kurslar yetişkinlerin taleplerine göre düzenlendiğinden standart bir eğitim-öğretim takvimi bulunmamaktadır. Bu nedenle katılımcıların tamamına ulaşmak mümkün olmamıştır. Araştırma evrenine giren öğretici ve katılımcıların sayıları çizelge 1'de verilmiştir.

Çizelge 1. Araştırma Evrenine Uygulanan Anket Sayısı

Ankara İli Merkez İlçeleri	Kurs Veren Öğretici Sayısı	Anket Uygulanan Öğretici Sayısı	II.Kademe Eğitimi Kursuna Katılan Katılımcı Sayısı			II.Kademe Eğitimi Kursuna Katılan Katılımcılara Uygulanan Anket Sayısı		
			Kadın	Erkek	Toplam	Kadın	Erkek	Toplam
Altındağ	6	4	38	20	58	16	8	24
Çankaya	12	9	224	179	403	8	2	10
Etimesgut	2	2	9	102	111	5	24	29
Gölbaşı	1	1	1	13	14	6	-	6
Keçiören	6	5	53	22	75	17	4	21
Mamak	18	13	41	123	164	11	17	28
Sincan	4	4	43	30	73	5	3	8
Yenimahalle	6	4	24	29	53	3	2	5
TOPLAM	55	42	433	518	951	71	60	131

Verilerin Toplanması

Öncelikle araştırmanın temellendirilmesi ve belirlenen amaçlara ulaşılabilmesi için konu ile ilgili literatür taraması yapılmıştır. Elde edilen verilerden ve Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Deneme Programı'nın kurs uygulamalarının yönetimsel boyutu, programın amacı, içeriği, öğrenme-öğretme süreçleri ve değerlendirme boyutları esas alınarak ankette yer alacak maddeler saptanmıştır.

Anketin kapsam geçerliliğini belirlemek amacıyla Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Halk Eğitimi Anabilim Dalı ile Eğitim İstatistiği ve Araştırma Bilim Dalı öğretim üyelerinden uzman görüşleri alınmıştır. Anketin, yapı geçerliliği ve güvenirliliğini belirleyebilmek amacıyla; Altındağ, Mamak ve Keçiören Halk Eğitimi Merkezlerinde açılmış olan Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Deneme Programı kurslarında görev yapan öğreticiler ile kurslara katılan katılımcılara uygulanması gerçekleştirilmiştir. Uygulanmış anketin her maddesi

SPSS (10.0) paket programından yararlanılarak faktör analizi yapılmış, uzman görüşleri ve ön uygulama sonuçları temelinde geliştirilmiştir.

Anketin uygulanabilmesi için Milli Eğitim Bakanlığı Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğünden makam oluru ile izin alınmıştır. Anket araştırmacı tarafından; Altındağ, Çankaya, Mamak, Sincan, Keçiören, Etimesgut, Yenimahalle ve Gölbaşı Halk Eğitimi Merkezleri'nde programı uygulayan öğreticilere ve programa devam eden katılımcılara dağıtılmış ve yine araştırmacı tarafından toplanmıştır. Anketin uygulanması sürecinde; katılımcılara, ankette yer alan ve anlaşılmayan maddeler ile kavramlar araştırmacı tarafından açıklanmıştır.

Verilerin Analizi

Verilerin çözümlenmesinde; araştırmanın genel amacı çerçevesinde yanıtları aranan alt amaçlara yönelik olarak toplanan veriler, önce veri kodlama formlarına işlenmiştir. Daha sonra bilgisayara aktarılan bu veriler üzerinde gerekli istatistiksel çözümlemeler için SPSS (The Statistical Packet for The Social Sciences) (10.0) paket programından yararlanılmıştır.

Anılan programdan yaralanarak;

a) Programı uygulayan öğreticilerin ve programa katılan katılımcıların; programın yönetimsel boyutu, amacı, içeriği, öğrenme-öğretme süreçleri ve ölçme-değerlendirme boyutlarına ilişkin görüşlerinin belirlenmesi için frekans (f) ve yüzde (%) kullanılmıştır.

b) Programı uygulayan öğreticilerin; cinsiyet ve hizmet-içi eğitim alma durumları değişkenlerine göre programın yönetimsel boyutu, amacı, içeriği, öğrenme-öğretme süreçleri ve ölçme-değerlendirme boyutları ile ilgili

görüşlerinin arasındaki farklılığın belirlenmesi için (t) testi kullanılmış ve farkın anlamlılığı p<.05 düzeyinde test edilmiştir.

c) Programı uygulayan öğreticilerin; mesleki kıdemlerine ve öğrenim durumu değişkenlerine göre programın yönetimsel boyutu, amacı, içeriği, öğrenme-öğretme süreçleri ve ölçme-değerlendirme boyutları ile ilgili görüşlerinin arasındaki farklılığın belirlenmesi için varyans analizi ve scheffe testi uygulanmış, farkın anlamlılığı p<.05 düzeyinde test edilmiştir.

d) Programa katılan katılımcıların; cinsiyetleri, öğrenim durumları, medeni durum ve çalışma durumları değişkenlerine göre programın yönetimsel boyutu, amacı, içeriği, öğrenme-öğretme süreçleri ve ölçme-değerlendirme boyutları ile ilgili görüşlerinin arasındaki farklılığın belirlenmesi için (t) testi kullanılmış ve farkın anlamlılığı p<.05 düzeyinde test edilmiştir.

e) Programa katılan katılımcıların; yaş ve kursa katılma amacı değişkenlerine göre programın yönetimsel boyutu, amacı, içeriği, öğrenme-öğretme süreçleri ve ölçme-değerlendirme boyutları ile ilgili görüşlerinin arasındaki farklılığın belirlenmesi için varyans analizi ve scheffe testi uygulanmış, farkın anlamlılığı p<.05 düzeyinde test edilmiştir.

Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Deneme Programı'nın değerlendirmesine yönelik öğretici ve katılımcı görüşlerini belirlemek için 40 maddeden oluşan üçlü Likert tipi bir ölçek kullanılmıştır. İki gruba da aynı ölçek uygulanmıştır. Her bir maddeye verilecek yanıt kodları 1.00 ile 3.00 arasında değişmektedir. Ölçekte yer alan aralıkların eşit olduğu düşüncesinden hareket edilerek seçeneklere ait sınırlar aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.

Seçenek	Sınırı
Katılmıyorum (1)	1.00 - 1.66
Karasızım (2)	1.67 - 2.33
Katılıyorum (3)	2.34 - 3.00

BÖLÜM III

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde, araştırmanın alt amaçları doğrultusunda, araştırmaya katılanları nitelikleri ile alt amaçlarda yer alan her bir soruya ilişkin bulgular tek tek ele alınmış ve yorumlanmıştır.

A. Araştırmaya Katılanların Kişisel Nitelikleri

Çizelge 2. Öğreticilerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımları

	f	%
Kadın	21	48,8
Erkek	22	51,2
Toplam	**43**	**100,0**

Öğreticilerin cinsiyetlerine ilişkin dağılım incelendiğinde, 43 öğreticinin 21'i (%48,8) kadın, 22'si (%51,2) erkektir.

Çizelge 3. Öğreticilerin Mesleki Kıdemlerine Göre Dağılımları

	f	%
1-5 yıl	3	7,0
6-10 yıl	7	16,3
11-15 yıl	7	16,3
16-20 yıl	12	27,9
21 yıl ve üstü	14	32,6
Toplam	**43**	**100,0**

Öğreticilerin mesleki kıdemlerine göre dağılımları incelendiğinde, öğreticilerin %7 si 1-5 yıl, %16,3' ü 6-10 yıl, %16,3' ü 11-15 yıl, %27,9'u 16-20 yıl, %32,6'sı 21 yıl ve üstü mesleki deneyime sahiptir. 21 yıl ve üstü grup ile 16-20 yıl grubun toplam grubun yarısından fazla olması dikkat çekicidir. 21 yıl ve üstü grubun içinde emekli öğretmenlerin de olması artı bir kazanç için bu programda görev aldıkları söylenebilir.

Çizelge 4. Öğreticilerin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımları

	f	%
İki Yıllık	14	32,6
Üç Yıllık	3	7,0
Dört Yıllık	26	60,5
TOPLAM	**43**	**100,0**

Öğreticilerin 26'sı (%60,5) dört yıllık eğitim diğerleri ise iki yıllık ve üç yıllık yüksek öğrenim eğitimi almış oldukları görülmektedir.

Çizelge 5. Öğreticilerden Yüksek Lisans Eğitimi Yapanların Dağılımları

	f	%
Yüksek Lisans Yapanlar	4	9,3
Yüksek Lisans Yapmayanlar	39	90,7
TOPLAM	**43**	**100,0**

Öğreticilerin 39'unun (%90,7) yüksek lisans eğitiminin olmadığı 4 öğreticinin (%3) yüksek lisans eğitiminin olduğu görülmektedir. Görüldüğü gibi küçük bir grup yüksek lisans eğitimi yapmıştır.

Çizelge 6. Öğreticilerden Hizmet-içi Eğitimden Faydalananların Dağılımları

	f	%
Hizmet-içi Eğitim Alanlar	22	51,2
Hizmet-içi Eğitim Almayanlar	21	48,8
TOPLAM	**43**	**100,0**

Öğreticilerin 22'sinin (%51,2) hizmet-içi eğitim almış oldukları, 21'inin (%48,8) ise böyle bir eğitim almamış oldukları, dolayısıyla grubun yaklaşık yarısının hizmet-içi eğitim almadan yetişkin eğitimi programında görevlendirildikleri ortaya çıkmaktadır. Yetişkin eğitimi çocuk ve gençlere göre farklılıklar gösterdiğinden bu alanda görev alan öğreticilerin hizmet-içi eğitim programından geçirilmesi halinde daha başarılı olabilecekleri söylenebilir

Çizelge 7. Öğreticilerin Hizmet-içi Eğitim Süreleri

		f	%
Hizmet-içi Eğitim Alanların Faydalanma Süresi	5 günden az	3	7,0
	5 gün	10	23,3
	10 gün	1	2,3
	15 gün	4	9,3
	20 gün ve üstü	4	9,3
	TOPLAM	***22***	***51,2***
Hizmet-içi Eğitim Almayanlar		21	48,8
TOPLAM		**43**	**100,0**

Hizmet-içi eğitim alan 22 öğreticiden, 10 öğreticinin (%23,3) 5 günlük eğitim, 4 öğreticinin (%9,3) 20 gün ve üstü, 4 öğreticinin (%9,3) 15 günlük, 3 öğreticinin (%7,0) 5 gün'den az, 1 öğreticinin (%2,3) ise 10 günlük hizmet-içi eğitim aldığı, 21 öğreticinin ise hiç hizmet-içi eğitim almadığı görülmektedir.

Çizelge 8. Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Dağılımları

	f	%
Kadın	71	54,2
Erkek	60	45,8
TOPLAM	**131**	**100,0**

Katılımcıların cinsiyetlerine ilişkin dağılım incelendiğinde, 71'inin (%54,2) kadın, 60'ının (%45,8) erkek olduğu görülmektedir.

Çizelge 9. Katılımcıların Yaşlara Göre Dağılımları

	f	%
15-25 yaş	52	39,7
26-35 yaş	23	17,6
36-45 yaş	31	23,7
46 ve üstü	25	19,1
TOPLAM	**131**	**100,0**

Katılımcıların 52'sinin (%39,7) 15-25 yaş grubunda, 23'ünün (%17,6) 26-35 yaş grubunda, 31'inin (%23,7) 36-45 yaş grubunda, 25'inin (%19,1) 46 ve üstü yaş grubunda olduğu görülmektedir. 15-25 yaş grubu diğer gruplara göre oldukça fazladır. Bu grubun eğitime olan talebi, onların bu eğitimden gelecekle ilgili beklentilerinin diğerlerine göre daha fazla olduğu söylenebilir.

Çizelge 10. Katılımcıların Medeni Durumlarına Göre Dağılımları

	f	%
Bekâr	53	40,5
Evli	78	59,5
TOPLAM	**131**	**100,0**

Katılımcıların medeni durumlarına göre dağılımları incelendiğinde, 53'ünün (%40,5) bekâr, 78'inin (%59,5) evli olduğu görülmektedir. Evli katılımcıları daha fazla olması dikkat çekicidir. Evli katılımcıların daha fazla olması; eksik eğitimlerini tamamlayarak aile geçimine daha iyi şartlarda katkı sağlamak amacıyla bir belge ya da diploma sahibi olma ihtiyacından kaynaklanıyor olabilir.

Çizelge 11. Katılımcıların Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımları

	f	**%**
1. Kademeden belge alanlar	68	51,9
İlkokulu terk edenler	60	45,8
Cevap vermeyenler	*3*	*2,3*
TOPLAM	**131**	**100,0**

Katılımcıların öğrenim durumlarına göre dağılımları incelendiğinde, 68'inin (%51,9) I. Kademe okuma-yazma kurslarından belge alanlar, 60'ının (%45,8) ilkokul ya da ilköğretim okulunu ara sınıflarından terk edenler olduğu görülmektedir. Ancak anketin bu maddesine katılımcılardan 3'ü (%2,3) cevap vermemiştir. I. Kademe okuma-yazma kurslarından belge alanların almış oldukları bu eğitim süresince daha üst bir eğitim almaları için güdülendikleri, söylenebilir.

Çizelge 12. Katılımcılardan İlkokulu Terk Edenlerin Terk Ettikleri Sınıflara Göre Dağılımları

	f	%
Birinci Sınıf	2	1,5
İkinci Sınıf	4	3,1
Üçüncü Sınıf	16	12,2
Dördüncü Sınıf	23	17,6
Beşinci Sınıf	16	12,2
Terk edenlerin Toplamı	***61***	***46,6***
1. Kademeden belge alanlar	***70***	***53,4***
TOPLAM	**131**	**100,0**

Katılımcılardan İlkokulu terk edenlerin terk ettikleri sınıflara göre dağılımları incelendiğinde terk edenlerin 16'sı (%12,2) 3.sınıf, 23'ü (%17,6) 4.sınıf, 16'sı (%12,2) 5. sınıftan terk etmeleri dikkat çekmektedir. Terk nedenleri arasında katılımcıların olumsuz eğitim yaşantıları, ailelerin sosyal ve ekonomik sorunları gibi değişkenlerin etkili olduğu söylenebilir. Katılımcıların eksik olan eğitimlerini tamamlayabilmek için ileri yaşlarda II. Kademe Eğitimi Programına katılmaları öğrenmenin yaşam boyu devam eden bir süreç olduğu ilkesi ile örtüştüğü şeklinde yorumlanabilir.

Çizelge 13. Katılımcıların Bir İşte Çalışma Durumlarına Göre Dağılımları

	f	%
Çalışıyor	63	48,1
Çalışmıyor	68	51,9
TOPLAM	**131**	**100,0**

Katılımcıların çalışma durumlarına göre dağılımları incelendiğinde, 63'ünün (%48,1) herhangi bir işte çalıştığı, 68'inin (%51,9) ise çalışmadığı görülmektedir.

Çizelge 14. Katılımcılardan Çalışanların Çalıştıkları Sektörlere Göre Dağılımları

	f	%
Kamu	1	0,8
Özel	38	29,0
Kendi İşinde	12	9,2
Diğer	12	9,2
Çalışmayanlar	68	51,9
TOPLAM	**131**	**100,0**

Çalışan katılımcıların çalıştıkları sektörlere göre dağılımları incelendiğinde, çalıştıkları sektörlere göre çoğunluğunun (%29) özel sektörde çalıştığı görülmektedir.

Çizelge 15. Katılımcıların II. Kademe Eğitim Kursuna Katılma Nedenlerine Göre Dağılımları

	f	%
İlkokul diplomasına denk belge almak için	87	66,4
Sürücü Belgesi almak için	17	13,0
İş başvurusunda bulunmak için	-	-
Diğer	27	20,6
TOPLAM	**131**	**100,0**

Katılımcıların II. Kademe Kursuna katılma nedenlerine göre dağılımları incelendiğinde 87 katılımcının (%66,4) ilkokul diplomasına denk belge almak, 17 katılımcının (%13) ise sürücü belgesi almak için bu eğitime katıldıkları görülmektedir. Bu eğitime katılma nedenlerinden İlkokul diplomasına denk belge alma isteğinin daha yüksek olmasının nedeni kurslara katılan yetişkinlerin bu belgeyi aldıktan sonra daha ileri düzeyde eğitim alma isteklerinden kaynaklanabileceği söylenebilir.

B. Araştırmaya Katılan Öğreticilerin Programın Yönetimsel, Amaç, İçerik, Öğrenme-Öğretme Süreçleri Ve Ölçme-Değerlendirme Boyutlarına İlişkin Görüşleri

Araştırmanın ikinci alt amacında programı uygulayan öğreticilerin; programın yönetimsel, amaç, içerik, öğrenme-öğretme süreçleri ve ölçme-değerlendirme boyutlarının değerlendirilmesine yönelik görüşleri sorulmuştur. Bu soruya yanıt aranırken "frekans" ve "yüzde dağılımları" çizelgeler halinde aşağıda sunulmuştur.

I. Öğreticilerin Programın Yönetimsel Boyutuna İlişkin Görüşleri:

Öğreticilerin programın yönetimsel boyutunun değerlendirilmesine yönelik görüşlerine ilişkin frekans ve yüzde dağılımları aşağıda verilmiştir.

Çizelge 16. Öğreticilerin Programın Yönetimsel Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımları

MADDELER	Öğretici Görüşleri	f	%
1. Kursun düzenlenmesine ilişkin duyurular zamanında yapılmaktadır.	Katılmıyorum	4	9,3
	Kararsızım	3	7,0
	Katılıyorum	36	83,7
	TOPLAM	43	100,0
2. Kurs yetişkinlerin taleplerine uygun olarak düzenlenmiştir.	Katılmıyorum	4	9,3
	Kararsızım	1	2,3
	Katılıyorum	38	88,4
	TOPLAM	43	100,0
3. Kurs yetişkinlere uygun öğretim ortamlarında açılmaktadır.	Katılmıyorum	2	4,7
	Kararsızım	4	9,3
	Katılıyorum	37	86,0
	TOPLAM	43	100,0
4. Kurs gün ve saatleri yetişkinlerin katılımı için uygundur.	Katılmıyorum	4	9,3
	Kararsızım	2	4,7
	Katılıyorum	37	86,0
	TOPLAM	43	100,0
5. Kursa katılım teşvik edilmektedir.	Katılmıyorum	3	7,0
	Kararsızım	2	4,7
	Katılıyorum	38	88,4
	TOPLAM	43	100,0
6. Devam sorunu yaşanmaktadır.	Katılmıyorum	12	27,9
	Kararsızım	5	11,6
	Katılıyorum	26	60,5
	TOPLAM	43	100,0
7. Kurs programının öngördüğü yıllık plan uygulanmaktadır.	Katılmıyorum	4	9,3
	Kararsızım	3	7,0
	Katılıyorum	36	83,7
	TOPLAM	43	100,0

Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Deneme Programının değerlendirilmesine yönelik olarak yönetimsel boyuta ilişkin öğretici görüşlerinin frekans ve yüzde dağılımlarına bakıldığında; öğreticilerin %83,7'si kursun düzenlenmesine ilişkin duyuruların zamanında yapıldığını, %88,4'ü kursun yetişkinlerin taleplerine uygun olarak düzenlendiğini, %86,0'ı kursun yetişkinlere

uygun öğretim ortamlarında açıldığını, %86,0'ı kurs gün ve saatlerinin yetişkinlerin katılımı için uygun olduğunu, %88,4'ü kursa katılımın teşvik edildiğini, %60,5'i devam sorunu yaşandığını, %83,7'si kursun programının öngördüğü yıllık plan uygulandığı yönünde görüş belirtmişlerdir.

Yönetimsel boyutun alt maddelerinden "Kursa devam sorunu yaşanmaktadır." maddesi dışında diğer maddelerde öğreticiler programın yönetimsel boyutuna yönelik olumlu görüş belirtmektedirler. Öğreticilerin %60,5'i programa devam eden katılımcıların devam sorunu yaşadıkları yönünde görüş belirtmişlerdir. Öte yandan öğreticiler, kurslara katılımın teşvik edildiğini büyük oranda kabul etmektedirler. Bu iki bulgu birlikte düşünüldüğünde, öğreticilere göre katılımcıların kurslara katılımı teşvik edildiği ve diğer yönetimsel boyut maddelerinde kursa devamı olumsuz etkileyebilecek herhangi bir durum saptanmadığı, kurslara devam sorununun katılımcıların kendilerinden kaynaklandığı söylenebilir. Bu durum, katılımcıların toplumsal rollerinden, sağlık problemlerinden, yaşa bağlanabilecek psikolojik ve kişilik özelliklerinden kaynaklanıyor olabilir.

II. Öğreticilerin Programın Amaç Boyutuna İlişkin Görüşleri:

Öğreticilerin programın amaç boyutunun değerlendirilmesine yönelik görüşlerine ilişkin frekans ve yüzde dağılımları aşağıda verilmiştir.

Çizelge 17. Öğreticilerin Programın Amaç Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımları

MADDELER	Öğretici Görüşleri	f	%
1. İlköğretim programının birinci kademesine denk bilgi düzeyine ulaşmaları beklenmektedir.	Katılmıyorum	6	14,0
	Kararsızım	8	18,6
	Katılıyorum	29	67,4
	TOPLAM	43	100,0
2. Türk dilini düzgün bir şekilde kullanmaları beklenmektedir.	Katılmıyorum	2	4,7
	Kararsızım	1	2,3
	Katılıyorum	40	93,0
	TOPLAM	43	100,0
3. Türkiye Cumhuriyetinin temel ilkelerini kavramaları beklenmektedir.	Katılmıyorum	1	2,3
	Kararsızım	0	0
	Katılıyorum	42	97,7
	TOPLAM	43	100,0
4. Atatürk ilke ve inkılâplarını kavramaları beklenmektedir.	Katılmıyorum	1	2,3
	Kararsızım	2	4,7
	Katılıyorum	40	93,0
	TOPLAM	43	100,0
5. Ülkenin zenginlik kaynaklarını toplum yararına kullanma bilincine sahip olmaları beklenmektedir.	Katılmıyorum	1	2,3
	Kararsızım	2	4,7
	Katılıyorum	40	93,0
	TOPLAM	43	100,0
6. Aile ile ilgili temel bilgi düzeyine sahip bireyler olmaları beklenmektedir.	Katılmıyorum	1	2,3
	Kararsızım	1	2,3
	Katılıyorum	41	95,3
	TOPLAM	43	100,0
7. Bir meslek ya da iş alanına yönelik temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	Katılmıyorum	14	32,6
	Kararsızım	6	14,0
	Katılıyorum	23	53,5
	TOPLAM	43	100,0
8. Çevre sağlığı konusunda temel bilgileri kazanmaları beklenmektedir.	Katılmıyorum	2	4,7
	Kararsızım	4	9,3
	Katılıyorum	37	86,0
	TOPLAM	43	100,0
9. Aile planlaması konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	Katılmıyorum	4	9,3
	Kararsızım	3	7,0
	Katılıyorum	36	83,7
	TOPLAM	43	100,0
10. Çocuk bakımı konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	Katılmıyorum	7	16,3
	Kararsızım	5	11,6
	Katılıyorum	31	72,1
	TOPLAM	43	100,0
11. Temizlik konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	Katılmıyorum	1	2,3
	Kararsızım	2	4,7
	Katılıyorum	40	93,0
	TOPLAM	43	100,0
12. Beslenme konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	Katılmıyorum	3	7,0
	Kararsızım	2	4,7
	Katılıyorum	38	88,4
	TOPLAM	43	100,0

Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Deneme Programının değerlendirilmesine yönelik olarak amaç boyuta ilişkin öğretici görüşlerinin frekans ve yüzde dağılımlarına bakıldığında; öğreticilerin %67,4'ü ilköğretim programının birinci kademesine denk bilgi düzeyine ulaşmalarını, %93,0'ü Türk dilini düzgün bir şekilde kullanmalarını, %97,7'si Türkiye Cumhuriyeti'nin temel ilkelerini kavramalarını, %93,0'ü Atatürk ilke ve inkılâplarını kavramalarını, %93,0'ü ülkenin zenginlik kaynaklarını toplum yararına kullanma bilincine sahip olmalarını, %95,3'ü aile ile ilgili temel bilgi düzeyine sahip bireyler olmalarını, %53,5'i bir meslek ya da iş alanına yönelik temel bilgi düzeyine sahip olmalarını, %86,0'sı çevre sağlığı konusunda temel bilgileri kazanmalarını, %83,7'si aile planlaması konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmalarını, %72,1'i çocuk bakımı konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmalarını, %93,0'ı temizlik konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmalarını, %88,4'ü beslenme konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmalarını beklemektedirler.

Programın amaç boyutuna ilişkin dağılımlar incelendiğinde, öğreticilere göre; katılımcılardan ilköğretim programının birinci kademesine denk bilgi düzeyine ulaşmaları ve bir meslek ya da iş alanına yönelik temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklentilerinin diğer maddelere göre daha az olduğu göze çarpmaktadır. Programın amaçları arasında yer alan bu iki madde hakkında öğreticiler diğer maddelerde olduğu kadar yüksek bir uyuşum içinde değildirler. Bu durum, programın amaç boyutunda yer alan bu iki maddenin incelenmesi; güncelleştirilmesi ihtiyacına işaret etmektedir. Bir meslek ya da iş alanına yönelik temel bilgi, seçmeli dersler aracılığıyla kazandırıldığından bu bulgu seçmeli derslerin bilgi kapsamının yeterliliğine de kuşku düşürmektedir.

III. Öğreticilerin Programın İçerik Boyutuna İlişkin Görüşleri:

Öğreticilerin programın içerik boyutunun değerlendirilmesine yönelik görüşlerine ilişkin frekans ve yüzde dağılımları aşağıda verilmiştir.

Çizelge 18. Öğreticilerin Programın İçerik Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımları

MADDELER	Öğretici Görüşleri	f	%
1. Sosyal Bilgiler dersi ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	Katılmıyorum	3	7,0
	Kararsızım	5	11,6
	Katılıyorum	35	81,4
	TOPLAM	43	100,0
2. Fen ve Sağlık Bilgisi dersi ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	Katılmıyorum	4	9,3
	Kararsızım	4	9,3
	Katılıyorum	35	81,4
	TOPLAM	43	100,0
3. Türkçe dersi ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	Katılmıyorum	3	7,0
	Kararsızım	6	14,0
	Katılıyorum	34	79,1
	TOPLAM	43	100,0
4. Matematik dersi ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	Katılmıyorum	3	7,0
	Kararsızım	9	20,9
	Katılıyorum	31	72,1
	TOPLAM	43	100,0
5. Seçmeli Dersler ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	Katılmıyorum	15	34,9
	Kararsızım	13	30,2
	Katılıyorum	15	34,9
	TOPLAM	43	100,0

Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Deneme Programının değerlendirilmesine yönelik olarak içerik boyuta ilişkin öğretici görüşlerinin frekans ve yüzde dağılımlarına bakıldığında; öğreticilerin %81,4'ü Sosyal Bilgiler dersi ile ilgili bilgi kapsamının, %81,4'ü Fen ve Sağlık Bilgisi dersi ile ilgili bilgi kapsamının, %79,1'i Türkçe dersi ile ilgili bilgi kapsamının, %72,1'i Matematik dersi ile ilgili bilgi kapsamının, %34,9'u seçmeli dersler ile ilgili bilgi kapsamının yeterli olduğunu belirtmişlerdir.

Buna göre; seçmeli dersler dışındaki diğer derslerin bilgi kapsamının yeterli olduğu ancak seçmeli derslerin yeterli olmadığı görüşü ortaya çıkmaktadır. Öğreticilerin %34,9'u seçmeli dersler ile ilgili bilgi kapsamının

yetersiz olduğu yönünde görüş belirtirken %30,2'si bu konuda kararsız oldukları yönünde görüş belirtmişlerdir.

İçerik boyutu kapsamında, öğreticilerin görüşleri "seçmeli dersler" konusunda dağılım sergilemektedir. Bu durum, seçmeli derslerin içeriğine ilişkin bir soruna işaret etmektedir. Diğer seçeneklerden büyük oranda görüş birliği ortaya çıkarken seçmeli derslerde grubun üçte birinin "seçmeli dersler" in bilgi kapsamını yeterli görmemeleri; diğer üçte birinin ise kararsız kalması içerik boyutu konusunda seçmeli derslerin sorun alanı olarak çıkmasına neden olmaktadır. Öğreticilerin, bu konuda heterojen bir görüş sergilemelerinin nedenleri şunlar olabilir: Seçmeli derslere ayrılan sürenin yetersizliği, öğreticilerin ekonomik ya da sosyal bir beceri kazandırma odaklı olan seçmeli dersler konusunda yeterli donanıma sahip olmaması, aynı zamanda bu derslerin statüsünün diğer derslerden sonra gelmesi, öneminin gözardı edilmesine ve dolayısıyla uygulamalarda dikkate alınmamasına neden olduğu düşünülebilir.

IV. Öğreticilerin Programın Öğrenme-Öğretme Süreçleri Boyutuna İlişkin Görüşleri:

Öğreticilerin programın öğrenme-öğretme süreçleri boyutunun değerlendirilmesine yönelik görüşlerine ilişkin frekans ve yüzde dağılımları aşağıda verilmiştir.

Çizelge 19. Öğreticilerin Programın Öğrenme-Öğretme Süreçleri Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımları

MADDELER	Öğretici Görüşleri	f	%
1. Öngörülen süre yeterlidir.	Katılmıyorum	21	48,8
	Kararsızım	6	14,0
	Katılıyorum	16	37,2
	TOPLAM	43	100,0
2. Öngörülen süreye uyulmaktadır.	Katılmıyorum	1	2,3
	Kararsızım	4	9,3
	Katılıyorum	38	88,4
	TOPLAM	43	100,0
3. Öngörülen öğretim yöntem ve teknikleri kullanılmaktadır.	Katılmıyorum	3	7,0
	Kararsızım	4	9,3
	Katılıyorum	36	83,7
	TOPLAM	43	100,0
4. Dersler işlenirken araç ve gereçlerden yararlanılmaktadır.	Katılmıyorum	5	11,6
	Kararsızım	1	2,3
	Katılıyorum	37	86,0
	TOPLAM	43	100,0
5. Dersler işlenirken programın öngördüğü canlı kaynaklardan yararlanılmaktadır.	Katılmıyorum	6	14,0
	Kararsızım	3	7,0
	Katılıyorum	34	79,1
	TOPLAM	43	100,0
6. Öğretmen ve öğrenen arasında karşılıklı sevgi ve saygıya dayalı ilişkiler kurulmaktadır.	Katılmıyorum	2	4,7
	Kararsızım	0	0
	Katılıyorum	41	95,3
	TOPLAM	43	100,0
7. Öğrenenlerin kişisel görüşlerinin açıklanmasına fırsat verilmektedir.	Katılmıyorum	3	7,0
	Kararsızım	0	0
	Katılıyorum	40	93,0
	TOPLAM	43	100,0
8. Seçmeli dersler çevrenin ve katılımcıların ihtiyacına uygun biçimde açılmaktadır.	Katılmıyorum	15	34,9
	Kararsızım	13	30,2
	Katılıyorum	15	34,9
	TOPLAM	43	100,0
9. Öğreticiler yetişkin eğitimi konusunda yeterli nitelikleri taşımaktadır.	Katılmıyorum	4	9,3
	Kararsızım	4	9,3
	Katılıyorum	35	81,4
	TOPLAM	43	100,0

Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Deneme Programının değerlendirilmesine yönelik olarak öğrenme-öğretme süreçleri boyuta ilişkin öğretici görüşlerinin frekans ve yüzde dağılımlarına bakıldığında; öğreticilerin %37,2'si öngörülen sürenin yeterli olduğunu, %88,4'ü öngörülen süreye uyulduğunu, %83,7'si öngörülen öğretim yöntem ve tekniklerinin kullanıldığını, %86,0'sı dersler işlenirken araç ve gereçlerden yararlanıldığını, %77,9'u dersler işlenirken programın öngördüğü canlı kaynaklardan yararlanıldığını, %95,3'ü öğretmen ve öğrenen arasında karşılıklı sevgi ve saygıya dayalı ilişkiler kurulduğunu, %93'ü öğrenenlerin kişisel görüşlerinin açıklanmasına fırsat verildiğini, %34,9'u seçmeli derslerin çevrenin ve katılımcıların ihtiyacına uygun biçimde açıldığını, %81,4'ü öğreticilerin yetişkin eğitimi konusunda yeterli nitelikleri taşıdıklarını belirtmişlerdir.

Öğrenme-öğretme süreçleri boyuta ilişkin öğretici görüşleri incelendiğinde öğreticilerin %48,8'i programın uygulanmasına yönelik öngörülen sürenin yetersiz olduğu ve %34,9'unda seçmeli derslerin çevrenin ve katılımcıların ihtiyacına uygun biçimde açılmadığı yönünde görüşler belirtmeleri dikkat çekicidir. Programı uygulayan öğreticilerin böyle bir görüş belirtmeleri program geliştiriciler tarafından dikkate alınmasını gerektirmektedir. Bu durum, uygulayıcılar ile program geliştiriciler arasında iş birliği ve iletişim sürecinin olmadığı şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca, mevcut programın, katılımcıların değişen ihtiyaçlarını karşılamadığı biçiminde de yorumlanabilir.

V. Öğreticilerin Programın Ölçme-Değerlendirme Boyutuna İlişkin Görüşleri:

Öğreticilerin programın ölçme-değerlendirme boyutunun değerlendirilmesine yönelik görüşlerine ilişkin frekans ve yüzde dağılımları aşağıda verilmiştir.

Çizelge 20. Öğreticilerin Programın Ölçme-Değerlendirme Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımları

MADDELER	Öğretici Görüşleri	f	%
1. Derslerin ara değerlendirmesi ünite sonunda yapılmaktadır.	Katılmıyorum	2	4,7
	Kararsızım	4	9,3
	Katılıyorum	37	86,0
	TOPLAM	43	100,0
2. Derslerin genel değerlendirmesi kurs sonunda yapılmaktadır.	Katılmıyorum	1	2,3
	Kararsızım	1	2,3
	Katılıyorum	41	95,3
	TOPLAM	43	100,0
3. Yetişkinlerin düzeyine uygun ölçme ve değerlendirme teknikleri uygulanmaktadır.	Katılmıyorum	2	4,7
	Kararsızım	4	9,3
	Katılıyorum	37	86,0
	TOPLAM	43	100,0
4. Ölçme ve değerlendirme teknikleri programın amaç, içerik, öğrenme-öğretme süreçlerine uygundur.	Katılmıyorum	2	4,7
	Kararsızım	3	7,0
	Katılıyorum	38	88,4
	TOPLAM	43	100,0
5. Öğreticiler uygun ölçme ve değerlendirme teknikleri uygulama yeterliliğine sahiptir.	Katılmıyorum	4	9,3
	Kararsızım	3	7,0
	Katılıyorum	36	83,7
	TOPLAM	43	100,0
6. Ölçme ve değerlendirme sonuçlarına göre gerekli görülen konulara tekrar dönüş yapılamaktadır.	Katılmıyorum	3	7,0
	Kararsızım	5	11,6
	Katılıyorum	35	81,4
	TOPLAM	43	100,0
7. Kurs sonucu yapılan sınav katılımcıların / yetişkinlerin öğrenme becerilerini ölçümlendirmektedir.	Katılmıyorum	2	4,7
	Kararsızım	3	7,0
	Katılıyorum	38	88,4
	TOPLAM	43	100,0

Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Deneme Programının değerlendirilmesine yönelik olarak ölçme-değerlendirme boyuta ilişkin öğretici görüşlerinin frekans ve yüzde dağılımlarına bakıldığında; öğreticilerin %86'sı derslerin ara değerlendirmesinin ünite sonunda yapıldığını, %95,3'ü derslerin genel değerlendirmesinin kurs sonunda yapıldığını, %86'sı yetişkinlerin

düzeyine uygun ölçme ve değerlendirme tekniklerinin uygulandığını, %88,4'ü ölçme ve değerlendirme tekniklerinin programın amaç, içerik, öğrenme-öğretme sürecine uygun olduğunu, %83,7'si öğreticilerin uygun ölçme ve değerlendirme teknikleri uygulama yeterliliğine sahip olduklarını, %81,4'ü ölçme ve değerlendirme sonuçlarına göre gerekli görülen konulara tekrar dönüş yapıldığını, %88,4'ü kurs sonucu yapılan sınav katılımcıların / yetişkinlerin öğrenme becerilerini ölçümlendirdiğini belirtmişlerdir.

Ölçme-değerlendirme boyutuna ilişkin tüm maddeler incelendiğinde öğreticilerin büyük çoğunluğu programın bu boyutuna ilişkin olarak olumlu görüş belirtmişlerdir. Bu durum; programın ölçme-değerlendirme boyutunda öğretici görüşlerine göre sorunlu bir alan olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

C. Araştırmaya Katılan Katılımcıların Programın Yönetimsel, Amaç, İçerik, Öğrenme-Öğretme Süreçleri Ve Ölçme-Değerlendirme Boyutlarına İlişkin Görüşleri

Araştırmanın üçüncü alt amacında programa katılan katılımcıların; programın yönetimsel, amaç, içerik, öğrenme-öğretme süreçleri ve ölçme-değerlendirme boyutlarının değerlendirilmesine yönelik görüşleri sorulmuştur. Bu soruya yanıt aranırken "frekans" ve "yüzde dağılımları" çizelgeler halinde aşağıda sunulmuştur.

I. Katılımcıların Programın Yönetimsel Boyutuna İlişkin Görüşleri:

Katılımcıların programın yönetimsel boyutunun değerlendirilmesine yönelik görüşlerine ilişkin frekans ve yüzde dağılımları aşağıda verilmiştir.

Çizelge 21. Katılımcıların Programın Yönetimsel Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımları

MADDELER	Katılımcı Görüşleri	f	%
1. Kursun düzenlenmesine ilişkin duyurular zamanında yapılmaktadır.	Katılmıyorum	9	6,9
	Kararsızım	13	9,9
	Katılıyorum	109	83,2
	TOPLAM	131	100,0
2. Kurs yetişkinlerin taleplerine uygun olarak düzenlenmiştir.	Katılmıyorum	10	7,6
	Kararsızım	6	4,6
	Katılıyorum	115	87,8
	TOPLAM	131	100,0
3. Kurs yetişkinlere uygun öğretim ortamlarında açılmaktadır.	Katılmıyorum	7	5,3
	Kararsızım	3	2,3
	Katılıyorum	121	92,4
	TOPLAM	131	100,0
4. Kurs gün ve saatleri yetişkinlerin katılımı için uygundur.	Katılmıyorum	9	6,9
	Kararsızım	10	7,6
	Katılıyorum	112	85,5
	TOPLAM	131	100,0
5. Kursa katılım teşvik edilmektedir.	Katılmıyorum	5	3,8
	Kararsızım	6	4,6
	Katılıyorum	120	91,6
	TOPLAM	131	100,0
6. Devam sorunu yaşanmaktadır.	Katılmıyorum	28	21,4
	Kararsızım	13	9,9
	Katılıyorum	90	68,7
	TOPLAM	131	100,0
7. Kurs programının öngördüğü yıllık plan uygulanmaktadır.	Katılmıyorum	9	6,9
	Kararsızım	15	11,5
	Katılıyorum	107	81,7
	TOPLAM	131	100,0

Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Deneme Programının değerlendirilmesine yönelik olarak yönetimsel boyuta ilişkin katılımcı görüşlerinin frekans ve yüzde dağılımlarına bakıldığında; katılımcıların %83,2'si kursun düzenlenmesine ilişkin duyuruların zamanında yapıldığını, %87,8'ü kursun yetişkinlerin taleplerine uygun olarak düzenlendiğini, %92,4'ü kursun yetişkinlere

uygun öğretim ortamlarında açıldığını, %85,5'i kurs gün ve saatlerinin yetişkinlerin katılımı için uygun olduğunu, %91,6'sı kursa katılımın teşvik edildiğini, %68,7'si devam sorunu yaşandığını, %81,7'si kursun programının öngördüğü yıllık plan uygulandığı yönünde görüş belirtmişlerdir.

Katılımcılar, "Devam sorunu yaşamaktadır." maddesi dışındaki tüm maddelere olumlu görüş belirtmelerine rağmen kursa devam eden yetişkinlerin devam sorunu yaşadıklarını belirtmişlerdir. Bu sorunun varlığı öğreticiler tarafından da kabul edilmektedir. Yetişkinlerin devam sorunu yaşamalarının nedenleri arasında yaşlarının ilerlemiş olmalarından kaynaklanan öğrenme zorlukları, sağlık problemleri, ailevi problemler, toplumsal rollerine dayalı olarak yaşanan zaman sorunu gibi nedenler olabilir şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca yetişkin eğitiminin zorunlu olmayışı, isteğe ve gönüllülüğe dayalı olması kursa katılımı ve devamı engelleyebileceği söylenebilir. Kurslara devam sorunu programın öngördüğü hedeflerin gerçekleştirilmesini tehdit edeceğinden; devam sorununun nedenlerinin ve bu sorunun etkilerinin ayrıca incelenmesi gerekmektedir.

II. Katılımcıların Programın Amaç Boyutuna İlişkin Görüşleri:

Katılımcıların programın amaç boyutunun değerlendirilmesine yönelik görüşlerine ilişkin frekans ve yüzde dağılımları aşağıda verilmiştir.

Çizelge 22. Katılımcıların Programın Amaç Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımları

MADDELER	Katılımcı Görüşleri	f	%
1. İlköğretim programının birinci kademesine denk bilgi düzeyine ulaşmaları beklenmektedir.	Katılmıyorum	5	3,8
	Kararsızım	10	7,6
	Katılıyorum	116	88,5
	TOPLAM	131	100,0
2. Türk dilini düzgün bir şekilde kullanmaları beklenmektedir.	Katılmıyorum	1	,8
	Kararsızım	3	2,3
	Katılıyorum	127	96,9
	TOPLAM	131	100,0
3. Türkiye Cumhuriyetinin temel ilkelerini kavramaları beklenmektedir.	Katılmıyorum	1	,8
	Kararsızım	3	2,3
	Katılıyorum	127	96,9
	TOPLAM	131	100,0
4. Atatürk ilke ve inkılâplarını kavramaları beklenmektedir.	Katılmıyorum	0	0
	Kararsızım	2	1,5
	Katılıyorum	129	98,5
	TOPLAM	131	100,0
5. Ülkenin zenginlik kaynaklarını toplum yararına kullanma bilincine sahip olmaları beklenmektedir.	Katılmıyorum	3	2,3
	Kararsızım	4	3,1
	Katılıyorum	124	94,7
	TOPLAM	131	100,0
6. Aile ile ilgili temel bilgi düzeyine sahip bireyler olmaları beklenmektedir.	Katılmıyorum	1	,8
	Kararsızım	7	5,3
	Katılıyorum	123	93,9
	TOPLAM	131	100,0
7. Bir meslek ya da iş alanına yönelik temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	Katılmıyorum	22	16,8
	Kararsızım	19	14,5
	Katılıyorum	90	68,7
	TOPLAM	131	100,0
8. Çevre sağlığı konusunda temel bilgileri kazanmaları beklenmektedir.	Katılmıyorum	6	4,6
	Kararsızım	14	10,7
	Katılıyorum	111	84,7
	TOPLAM	131	100,0
9. Aile planlaması konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	Katılmıyorum	8	6,1
	Kararsızım	11	8,4
	Katılıyorum	112	85,5
	TOPLAM	131	100,0
10. Çocuk bakımı konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	Katılmıyorum	17	13,0
	Kararsızım	12	9,2
	Katılıyorum	102	77,9
	TOPLAM	131	100,0
11. Temizlik konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	Katılmıyorum	2	1,5
	Kararsızım	7	5,3
	Katılıyorum	122	93,1
	TOPLAM	131	100,0
12. Beslenme konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	Katılmıyorum	2	1,5
	Kararsızım	9	6,9
	Katılıyorum	120	91,6
	TOPLAM	131	100,0

Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Deneme Programının değerlendirilmesine yönelik olarak amaç boyuta ilişkin katılımcı görüşlerinin frekans ve yüzde dağılımlarına bakıldığında; katılımcıların %88,5'i ilköğretim programının birinci kademesine denk bilgi düzeyine ulaşmalarını, %96,9'u Türk dilini düzgün bir şekilde kullanmalarını, %96,9'u Türkiye Cumhuriyeti'nin temel ilkelerini kavramalarını, %98,5'i Atatürk ilke ve inkılâplarını kavramalarını, %94,7'si ülkenin zenginlik kaynaklarını toplum yararına kullanma bilincine sahip olmalarını, %93,9'u aile ile ilgili temel bilgi düzeyine sahip bireyler olmalarını, %68,7'si bir meslek ya da iş alanına yönelik temel bilgi düzeyine sahip olmalarını, %84,7'si çevre sağlığı konusunda temel bilgileri kazanmalarını, %85,5'i aile planlaması konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmalarını, %77,9'u çocuk bakımı konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmalarını, %93,1'i temizlik konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmalarını, %91,6'sı beslenme konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmalarını beklemektedirler.

Bu duruma göre programın amaç boyutuna ilişkin tüm maddelerine olumlu görüş belirtmişlerdir. Ancak yüzde oranlarına bakıldığında en az beklentinin "Bir meslek ya da iş alanına yönelik temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir." maddesinde olduğu göze çarpmaktadır. Bu durum ise kursa devam eden yetişkinlerin kurslardan beklentilerinin bir meslek ya da iş alanına yönelik temel bilgi düzeyine sahip olmalarından çok genelde günlük yaşamlarını ilgilendiren konularda bilgi ve beceri kazanma beklentilerinin olduğu ve bu bilgilerin yaşamlarını kolaylaştırıcı etmenler olarak düşündükleri şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca katılımcıların %48,1'inin çalışıyor olmasının, bir meslek ya da iş alanına yönelik temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklentilerinin diğer maddelere göre daha az olmasını etkileyen bir faktör olabileceği de söylenebilir.

III. Katılımcıların Programın İçerik Boyutuna İlişkin Görüşleri:

Katılımcıların programın içerik boyutunun değerlendirilmesine yönelik görüşlerine ilişkin frekans ve yüzde dağılımları aşağıda verilmiştir.

Çizelge 23. Katılımcıların Programın İçerik Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımları

MADDELER	Katılımcı Görüşleri	f	%
1. Sosyal Bilgiler dersi ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	Katılmıyorum	10	7,6
	Kararsızım	17	13,0
	Katılıyorum	104	79,4
	TOPLAM	131	100,0
2. Fen ve Sağlık Bilgisi dersi ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	Katılmıyorum	11	8,4
	Kararsızım	18	13,7
	Katılıyorum	102	77,9
	TOPLAM	131	100,0
3. Türkçe dersi ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	Katılmıyorum	7	5,3
	Kararsızım	12	9,2
	Katılıyorum	112	85,5
	TOPLAM	131	100,0
4. Matematik dersi ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	Katılmıyorum	17	13,0
	Kararsızım	18	13,7
	Katılıyorum	96	73,3
	TOPLAM	131	100,0
5. Seçmeli Dersler ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	Katılmıyorum	43	32,8
	Kararsızım	30	22,9
	Katılıyorum	58	44,3
	TOPLAM	131	100,0

Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Deneme Programının değerlendirilmesine yönelik olarak içerik boyuta ilişkin katılımcı görüşlerinin frekans ve yüzde dağılımlarına bakıldığında; katılımcıların %79,4'i Sosyal Bilgiler dersi ile ilgili bilgi kapsamının, %77,9'u Fen ve Sağlık Bilgisi dersi ile ilgili bilgi kapsamının, %85,5'i Türkçe dersi ile ilgili bilgi kapsamının, %73,3'ü

Matematik dersi ile ilgili bilgi kapsamının, %44,3'ü Seçmeli Dersler ile ilgili bilgi kapsamının yeterli olduğunu belirtmişlerdir.

Katılımcılar Sosyal Bilgiler, Fen ve Sağlık Bilgisi, Türkçe ve Matematik derslerinin bilgi kapsamının yeterli olduğu yönünde görüş belirtmişlerdir. Ancak katılımcıların % 32,8'i seçmeli dersler ile ilgili bilgi kapsamını yetersiz bulmuşlar ve %22,9'u da bu konuda kararsız oldukları yönünde görüş belirtmişlerdir. Bu durum, seçmeli derslerin programda öngörüldüğü biçimiyle ele alınmadığından, program içerisinde seçmeli derslere ayrılan sürenin yetersiz olmasından ve programda tanımlanan seçmeli derslerin yetişkinlerin beklentilerine cevap verememesinden kaynaklandığı söylenebilir. Seçmeli derslerin bilgi kapsamının ve uygulanabilirliğinin günümüz koşulları dikkate alınarak incelenmesi ihtiyacı ortaya çıkmaktadır.

IV. Katılımcıların Programın Öğrenme-Öğretme Süreçleri Boyutuna İlişkin Görüşleri:

Katılımcıların programın öğretme-öğrenme süreçleri boyutunun değerlendirilmesine yönelik görüşlerine ilişkin frekans ve yüzde dağılımları aşağıda verilmiştir.

Çizelge 24. Katılımcıların Programın Öğrenme-Öğretme Süreçleri Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımları

MADDELER	Katılımcı Görüşleri	f	%
1. Öngörülen süre yeterlidir.	Katılmıyorum	41	31,3
	Kararsızım	18	13,7
	Katılıyorum	72	55,0
	TOPLAM	131	100,0
2. Öngörülen süreye uyulmaktadır.	Katılmıyorum	7	5,3
	Kararsızım	10	7,6
	Katılıyorum	114	87,0
	TOPLAM	131	100,0
3. Öngörülen öğretim yöntem ve teknikleri kullanılmaktadır.	Katılmıyorum	5	3,8
	Kararsızım	8	6,1
	Katılıyorum	118	90,1
	TOPLAM	131	100,0
4. Dersler işlenirken araç ve gereçlerden yararlanılmaktadır.	Katılmıyorum	9	6,9
	Kararsızım	10	7,6
	Katılıyorum	112	85,5
	TOPLAM	131	100,0
5. Dersler işlenirken programın öngördüğü canlı kaynaklardan yararlanılmaktadır.	Katılmıyorum	22	16,8
	Kararsızım	7	5,3
	Katılıyorum	102	77,9
	TOPLAM	131	100,0
6. Öğretmen ve öğrenen arasında karşılıklı sevgi ve saygıya dayalı ilişkiler kurulmaktadır.	Katılmıyorum	5	3,8
	Kararsızım	6	4,6
	Katılıyorum	120	91,6
	TOPLAM	131	100,0
7. Öğrenenlerin kişisel görüşlerinin açıklanmasına fırsat verilmektedir.	Katılmıyorum	9	6,9
	Kararsızım	12	9,2
	Katılıyorum	110	84,0
	TOPLAM	131	100,0
8. Seçmeli dersler çevrenin ve katılımcıların ihtiyacına uygun biçimde açılmaktadır.	Katılmıyorum	40	30,5
	Kararsızım	19	14,5
	Katılıyorum	72	55,0
	TOPLAM	131	100,0
9. Öğreticiler yetişkin eğitimi konusunda yeterli nitelikleri taşımaktadır.	Katılmıyorum	11	8,4
	Kararsızım	11	8,4
	Katılıyorum	109	83,2
	TOPLAM	131	100,0

Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Deneme Programının değerlendirilmesine yönelik olarak öğrenme-öğretme süreçleri boyuta ilişkin katılımcı görüşlerinin frekans ve yüzde dağılımlarına bakıldığında; katılımcıların %55'i öngörülen sürenin yeterli olduğunu, %87'si öngörülen süreye uyulduğunu, %90,1'i öngörülen öğretim yöntem ve tekniklerinin kullanıldığını, %85,5'i dersler işlenirken araç ve gereçlerden yararlanıldığını, %77,9'u dersler işlenirken programın öngördüğü canlı kaynaklardan yararlanıldığını, %91,6'sı öğretmen ve öğrenen arasında karşılıklı sevgi ve saygıya dayalı ilişkiler kurulduğunu, %84'ü öğrenenlerin kişisel görüşlerinin açıklanmasına fırsat verildiğini, %55'i seçmeli derslerin çevrenin ve katılımcıların ihtiyacına uygun biçimde açıldığını, %83,2'si öğreticilerin yetişkin eğitimi konusunda yeterli nitelikleri taşıdıklarını belirtmişlerdir.

Katılımcıların, programın öğrenme-öğretme süreçlerine ilişkin görüşlerinin geneli içinde dikkati çeken iki madde öngörülen süre ve seçmeli derslerin çevre ve katılımcıların ihtiyacına cevap verebilirliği ile ilgilidir. Çünkü bu iki maddede katılımcıların, diğer maddelerde gösterdikleri yüksek katılıyorum oranları oldukça düşmektedir.

Katılımcıların %55'inin öngörülen süreyi yeterli bulurken %31,3'ünün yetersiz bulması ve %13,7'sinin ise bu konuda kararsız oldukları yönünde görüş belirtmesi dikkat çekicidir. Bu durum, katılımcılardan %45,8'inin ilkokul ya da ilköğretimin ilk beş yılının ara sınıflarından terk etmiş olmaları sonucu programda yer alan birçok bilgi ve beceriyi daha önceki eğitim yaşantılarından kazanmış olabilecekleri, dolayısıyla öngörülen süreyi yeterli bulma konusunda etken bir faktör olabileceği şeklinde yorumlanabilir. Ancak öngörülen süreyi yetersiz bulan veya kararsız olan katılımcıların bu yönde görüş belirtmelerinin nedeni yetersiz bilgi donanımıyla bu kurslara katıldıkları için kurs süresinin yeterli olmadığı söylenebilir.

Yine öğrenme-öğretme süreçleri boyutuna ilişkin katılımcı görüşlerine göre, seçmeli derslerin çevrenin ve katılımcıların ihtiyacına uygun biçimde açılmadığı görüşünde olanların oranı %30,5 iken bu konuda kararsız olanlar ise %14,5'dir. Bu duruma göre; seçmeli derslerin yetişkinlerin ilgi ve ihtiyaçları saptanmadan belirlendiği bu da seçmeli dersler işlenirken yetişkinler için doyurucu düzeyde olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

Buradan hareketle programın uygulandığı kurs sürelerinin artırılması ya da programın bu süreye göre yeniden düzenlenmesi ihtiyacı belirmektedir. Seçmeli derslerle ilgili olarak, programın amaç ve içerik boyutunda da katılımcıların düşüncelerinde olumsuzluğa doğru bir eğilim belirlenmişti. Bu durum seçmeli dersleri bir sorun alanı olarak düşünmemize yol açmaktadır. Katılımcıların görüşleri dikkate alınarak seçmeli derslerin programın farklı boyutları açısından gözden geçirilmesi gerekmektedir.

V. Katılımcıların Programın Ölçme-Değerlendirme Boyutuna İlişkin Görüşleri:

Katılımcıların programın ölçme-değerlendirme boyutunun değerlendirilmesine yönelik görüşlerine ilişkin frekans ve yüzde dağılımları aşağıda verilmiştir.

Çizelge 25. Katılımcıların Programın Ölçme-Değerlendirme Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımları

MADDELER	Katılımcı Görüşleri	f	%
1. Derslerin ara değerlendirmesi ünite sonunda yapılmaktadır.	Katılmıyorum	2	1,5
	Kararsızım	10	7,6
	Katılıyorum	119	90,8
	TOPLAM	131	100,0
2. Derslerin genel değerlendirmesi kurs sonunda yapılmaktadır.	Katılmıyorum	2	1,5
	Kararsızım	3	2,3
	Katılıyorum	126	96,2
	TOPLAM	131	100,0
3. Yetişkinlerin düzeyine uygun ölçme ve değerlendirme teknikleri uygulanmaktadır.	Katılmıyorum	5	3,8
	Kararsızım	10	7,6
	Katılıyorum	116	88,5
	TOPLAM	131	100,0
4. Ölçme ve değerlendirme teknikleri programın amaç, içerik, öğrenme-öğretme süreçlerine uygundur.	Katılmıyorum	3	2,3
	Kararsızım	19	14,5
	Katılıyorum	109	83,2
	TOPLAM	131	100,0
5. Öğreticiler uygun ölçme ve değerlendirme teknikleri uygulama yeterliliğine sahiptir.	Katılmıyorum	1	,8
	Kararsızım	16	12,2
	Katılıyorum	114	87,0
	TOPLAM	131	100,0
6. Ölçme ve değerlendirme sonuçlarına göre gerekli görülen konulara tekrar dönüş yapılamaktadır.	Katılmıyorum	6	4,6
	Kararsızım	14	10,7
	Katılıyorum	111	84,7
	TOPLAM	131	100,0
7. Kurs sonucu yapılan sınav katılımcıların / yetişkinlerin öğrenme becerilerini ölçümlendirmektedir.	Katılmıyorum	5	3,8
	Kararsızım	7	5,3
	Katılıyorum	119	90,8
	TOPLAM	131	100,0

Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Deneme Programının değerlendirilmesine yönelik olarak ölçme-değerlendirme boyuta ilişkin katılımcı görüşlerinin frekans ve yüzde dağılımlarına bakıldığında; katılımcıların %90,8'si derslerin ara değerlendirmesinin ünite sonunda yapıldığını, %96,2'si derslerin genel değerlendirmesinin kurs sonunda yapıldığını, %88,5'i yetişkinlerin

düzeyine uygun ölçme ve değerlendirme tekniklerinin uygulandığını, %83,2'si ölçme ve değerlendirme tekniklerinin programın amaç, içerik, öğrenme-öğretme süreçlerine uygun olduğunu, %87'si öğreticilerin uygun ölçme ve değerlendirme teknikleri uygulama yeterliliğine sahip olduklarını, %84,7'si ölçme ve değerlendirme sonuçlarına göre gerekli görülen konulara tekrar dönüş yapıldığını, %90,8'i kurs sonucu yapılan sınav katılımcıların/yetişkinlerin öğrenme becerilerini ölçümlendirdiğini belirtmişlerdir.

Programın ölçme-değerlendirme boyutuna ilişkin tüm maddelere katılımcılar yüksek oranda olumlu görüş belirtmişlerdir. Bu da programın bu boyutunda bir sorun olmadığı, ölçme-değerlendirme sürecinin katılımcı görüşlerine göre beklenen düzeyde gerçekleştiği şeklinde yorumlanabilir.

D. Araştırmaya Katılan Öğreticilerin Programın Yönetimsel, Amaç, İçerik, Öğrenme-Öğretme Süreçleri Ve Ölçme-Değerlendirme Boyutlarına İlişkin Cinsiyet, Mesleki Kıdem, Öğrenim Durumu, Alınan Hizmet-İçi Eğitim Değişkenleri Açısından Görüşleri

Araştırmanın beşinci alt amacında programı uygulayan öğreticilerin; programın yönetimsel, amaç, içerik, öğrenme-öğretme süreçleri ve ölçme-değerlendirme boyutlarının değerlendirilmesine yönelik görüşleri cinsiyet, mesleki kıdem, öğrenim durumu, alınan hizmet-içi eğitim değişkenleri açısından farklılık gösterip göstermediği sorusu sorulmuştur. Bu soruya yanıt aranırken cinsiyet ve alınan hizmet-içi eğitimle ilgili değerlendirme "t testi" yapılarak, mesleki kıdem ve öğrenim durumu değişkenleri "varyans analizi" yapılmış ve çizelgeler halinde aşağıda sunulmuştur.

I. Cinsiyet Değişkeni Açısından Öğreticilerin Görüşleri:

a. *Yönetimsel Boyut*

Cinsiyet değişkeni açısından öğreticilerin programın yönetimsel boyutunun değerlendirilmesine yönelik görüşleri incelendiğinde; öğreticilerin cinsiyeti, onların Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Deneme Programı'nın yönetimsel boyutuna ilişkin algılarının bir belirleyicisi değildir.

Çizelge 26. Cinsiyet Değişkeni Açısından Öğreticilerin Programın Yönetimsel Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "t" Testi Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\overline{X}$	s	sd	t	p
1. Kursun düzenlenmesine ilişkin duyurular zamanında yapılmaktadır.	Kadın	21	2,76	,62	41	,181	,857
	Erkek	22	2,72	,63			
2. Kurs yetişkinlerin taleplerine uygun olarak düzenlenmiştir.	Kadın	21	2,80	,60	41	,199	,843
	Erkek	22	2,77	,61			
3. Kurs yetişkinlere uygun öğretim ortamlarında açılmaktadır.	Kadın	21	2,85	,47	41	,548	,586
	Erkek	22	2,77	,52			
4. Kurs gün ve saatleri yetişkinlerin katılımı için uygundur.	Kadın	21	2,85	,47	41	,939	,353
	Erkek	22	2,68	,71			
5. Kursa katılım teşvik edilmektedir.	Kadın	21	2,90	,43	41	1,068	,292
	Erkek	22	2,72	,63			
6. Kursa devam etme sorunu yaşanmaktadır.	Kadın	21	2,57	,81	41	1,813	,077
	Erkek	22	2,09	,92			
7. Kurs programının öngördüğü yıllık plan uygulanmaktadır.	Kadın	21	2,76	,62	41	,181	,857
	Erkek	22	2,72	,63			

Çizelge 26'da da görüldüğü gibi, öğreticilerin cinsiyetleri ile programın yönetimsel boyutuna ilişkin görüşleri arasında madde 1 "Kursun düzenlenmesine ilişkin duyurular zamanında yapılmaktadır." [$t_{(41)}$ = ,181, p>.05], madde 2 "Kurs yetişkinlerin taleplerine uygun olarak düzenlenmiştir." [$t_{(41)}$ = ,199 , p>.05], madde 3 "Kurs yetişkinlere uygun öğretim ortamlarında açılmaktadır." [$t_{(41)}$ = ,939, p>.05], madde 4 "Kurs gün ve saatleri yetişkinlerin katılımı için uygundur." [$t_{(41)}$ = 1,068, p>.05], madde 5 "Kursa katılım teşvik edilmektedir [$t_{(41)}$ = 1,813, p>.05], madde 6 "Kursa devam etme sorunu yaşanmaktadır." [$t_{(41)}$ = ,181, p>.05], madde 7 "Kurs programının öngördüğü yıllık plan uygulanmaktadır." maddelerinde anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Ancak, aritmetik ortalamalar incelendiğinde, erkek öğreticiler "Kursa devam etme sorunu yaşanmaktadır." maddesine "kararsız" ($\overline{X}$=2,09) düzeyde görüş belirtmelerine rağmen kadın öğreticilerle aralarında p<.05 düzeyinde anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Cinsiyet değişkenine göre öğreticilerin görüşleri, programın yönetimsel boyutunun değerlendirilmesinde belirleyici bir etken değildir.

b. Amaç *Boyutu*

Çizelge 27. Cinsiyet Değişkeni Açısından Öğreticilerin Programın Amaç Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "t" Testi Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\bar{X}$	s	sd	t	p
1. İlköğretim programının birinci kademesine denk bilgi düzeyine ulaşmaları beklenmektedir.	Kadın	21	2,71	,64	41	1,592	,119
	Erkek	22	2,36	,78			
2. Türk dilini düzgün bir şekilde kullanmaları beklenmektedir.	Kadın	21	2,90	,43	41	,298	,767
	Erkek	22	2,86	,46			
3. Türkiye Cumhuriyetinin temel ilkelerini kavramaları beklenmektedir.	Kadın	21	2,90	,43	41	1,024	,312
	Erkek	22	3,00	,00			
4. Atatürk ilke ve inkılâplarını kavramaları beklenmektedir.	Kadın	21	2,90	,43	41	,038	,970
	Erkek	22	2,90	,29			
5. Ülkenin zenginlik kaynaklarını toplum yararına kullanma bilincine sahip olmaları beklenmektedir.	Kadın	21	2,90	,43	41	,038	,970
	Erkek	22	2,90	,29			
6. Aile ile ilgili temel bilgi düzeyine sahip bireyler olmaları beklenmektedir.	Kadın	21	2,90	,43	41	,479	,635
	Erkek	22	2,95	,21			
7. Bir meslek ya da iş alanına yönelik temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	Kadın	21	2,23	,94	41	,199	,843
	Erkek	22	2,18	,90			
8. Çevre sağlığı konusunda temel bilgileri kazanmaları beklenmektedir.	Kadın	21	2,90	,43	41	1,168	,250
	Erkek	22	2,72	,55			
9. Aile planlaması konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	Kadın	21	2,85	,47	41	1,171	,248
	Erkek	22	2,63	,72			
10. Çocuk bakımı konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	Kadın	21	2,66	,73	41	,906	,370
	Erkek	22	2,45	,80			
11. Temizlik konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	Kadın	21	2,90	,43	41	,038	,970
	Erkek	22	2,90	,29			
12. Beslenme konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	Kadın	21	2,90	,43	41	1,068	,292
	Erkek	22	2,72	,63			

Çizelge 27'de, öğreticilerin cinsiyetleri ile programın "amaç boyutu"na ilişkin görüşleri sunulmaktadır. Öğreticilerin cinsiyetleri ile programın amaç boyutuna ilişkin görüşleri arasında testin anlamlılık düzeyinde bir farklılık belirlenmemiştir.

Ancak, aritmetik ortalamalara bakıldığında "Bir meslek ya da iş alanına yönelik temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir." maddesine hem kadın ($\overline{X}$=2,23) hem de erkek öğreticiler ($\overline{X}$=2,18) "kararsızım" düzeyinde görüş bildirmişlerdir. Bu durum, öğreticilerin görüşlerine göre, katılımcıların bir meslek ya da iş alanına yönelik temel bilgi düzeyine sahip olmaları konusunda kararsız olmalarına rağmen cinsiyet değişkeni açısından bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Öğreticilerin cinsiyeti, onların Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Deneme Programı'nın içerik boyutunun değerlendirilmesinde bir belirleyici olmadığı biçiminde yorumlanabilir.

c. *İçerik Boyutu*

Çizelge 28. Cinsiyet Değişkeni Açısından Öğreticilerin Programın İçerik Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "t" Testi Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\overline{X}$	s	sd	t	p
1. Sosyal Bilgiler dersi ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	Kadın	21	2,76	,53	41	,193	,848
	Erkek	22	2,72	,63			
2. Fen ve Sağlık Bilgisi dersi ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	Kadın	21	2,71	,64	41	,067	,947
	Erkek	22	2,72	,63			
3. Türkçe dersi ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	Kadın	21	2,76	,53	41	,440	,662
	Erkek	22	2,68	,64			
4. Matematik dersi ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	Kadın	21	2,66	,57	41	,160	,873
	Erkek	22	2,63	,65			
5. Seçmeli Dersler ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	Kadın	21	2,04	,80	41	,357	,723
	Erkek	22	1,95	,89			

Çizelge 28'de, öğreticilerin cinsiyetleri ile programın "içerik boyutu"na ilişkin görüşleri incelendiğinde, öğreticilerin cinsiyetleri ile programın içerik boyutuna ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Ancak, aritmetik ortalamalar incelendiğinde hem kadın hem de erkek öğreticiler tüm maddelere "katılıyorum" düzeyinde görüş belirtmelerine rağmen diğer maddelerden farklı olarak "Seçmeli Dersler ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir." maddesine yine hem kadın öğreticiler ($\overline{X}$=2,04) hem de erkek öğreticiler ($\overline{X}$=1,95) "kararsızım" düzeyinde görüş belirtmişlerdir.

Bu duruma göre, öğreticilerin cinsiyeti, onların Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Deneme Programı'nın içerik boyutunun değerlendirilmesinde belirleyici bir değişken değildir.

d. *Öğrenme-Öğretme Süreçleri Boyutu*

Çizelge 29. Cinsiyet Değişkeni Açısından Öğreticilerin Programın Öğrenme-Öğretme Süreçleri Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "t" Testi Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\overline{X}$	s	sd	t	p
1. Öngörülen süre yeterlidir.	Kadın	21	1,80	,98	41	,506	,616
	Erkek	22	1,95	,89			
2. Öngörülen süreye uyulmaktadır.	Kadın	21	2,90	,43	41	,683	,499
	Erkek	22	2,81	,39			
3. Öngörülen öğretim yöntem ve teknikleri kullanılmaktadır.	Kadın	21	2,90	,43	41	1,568	,124
	Erkek	22	2,63	,65			
4. Dersler işlenirken araç ve gereçlerden yararlanılmaktadır.	Kadın	21	2,90	,43	41	1,592	,119
	Erkek	22	2,59	,79			
5. Dersler işlenirken programın öngördüğü canlı kaynaklar-dan yararlanılmaktadır.	Kadın	21	2,76	,62	41	,985	,330
	Erkek	22	2,54	,80			
6. Öğretmen ve öğrenen arasında karşılıklı sevgi ve saygıya dayalı ilişkiler kurulmaktadır.	Kadın	21	2,90	,43	41	,033	,974
	Erkek	22	2,90	,42			
7. Öğrenenlerin kişisel görüşlerinin açıklanmasına fırsat verilmektedir.	Kadın	21	2,90	,43	41	,546	,588
	Erkek	22	2,81	,58			
8. Seçmeli dersler çevrenin ve katılımcıların ihtiyacına uygun biçimde açılmaktadır.	Kadın	21	1,95	,92	41	,357	,723
	Erkek	22	2,04	,78			
9. Öğreticiler yetişkin eğitimi konusunda yeterli nitelikleri taşımaktadır.	Kadın	21	2,80	,60	41	,899	,374
	Erkek	22	2,63	,65			

Çizelge 29'da, öğreticilerin cinsiyetleri ile programın "öğrenme-öğretme süreçleri boyutu"na ilişkin görüşleri sunulmaktadır. Öğreticilerin cinsiyetleri ile programın öğrenme-öğretme süreçleri boyutuna ilişkin görüşleri arasında testin anlamlılık düzeyinde bir farklılık belirlenmemiştir.

Aritmetik ortalamalar incelendiğinde, "Öngörülen süre yeterlidir." ve "Seçmeli dersler çevrenin ve katılımcıların ihtiyacına uygun biçimde açılmaktadır." maddelerine hem kadın hem de erkek öğreticiler diğer maddelerden farklı olarak "kararsızım" düzeyinde görüş belirtmişlerdir. Öğrenme-öğretme süreci boyutunda her iki grupta öngörülen sürenin yeterliliği ve seçmeli derslerin çevrenin ve katılımcıların ihtiyaçlarına uygun biçimde açılması konusunda bir sorun olduğu görüşünde oldukları anlaşılmaktadır.

Cinsiyet değişkenine göre öğreticilerin, programın öğrenme-öğretme süreçleri boyutunun değerlendirilmesine yönelik tüm maddelere ilişkin olarak aynı düzeyde görüşe sahip olmaları, bu değişkenin belirleyici bir özelliği olmadığı sonucunu ortaya çıkarmaktadır.

e. *Ölçme-Değerlendirme Boyutu*

Çizelge 30. Cinsiyet Değişkeni Açısından Öğreticilerin Programın Ölçme-Değerlendirme Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "t" Testi Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\overline{X}$	s	sd	t	p
1. Derslerin ara değerlendirmesi ünite sonunda yapılmaktadır.	Kadın	21	2,85	,47	41	,548	,586
	Erkek	22	2,77	,52			
2. Derslerin genel değerlendirmesi kurs sonunda yapılmaktadır.	Kadın	21	2,85	,47	41	1,402	,168
	Erkek	22	3,00	,00			
3. Yetişkinlerin düzeyine uygun ölçme ve değerlendirme teknikleri uygulanmaktadır.	Kadın	21	2,85	,47	41	,548	,586
	Erkek	22	2,77	,52			
4. Ölçme ve değerlendirme teknikleri programın amaç, içerik, öğrenme-öğretme süreçlerine uygundur.	Kadın	21	2,85	,47	41	,261	,796
	Erkek	22	2,81	,50			
5. Öğreticiler uygun ölçme ve değerlendirme teknikleri uygulama yeterliliğine sahiptir.	Kadın	21	2,85	,47	41	1,171	,248
	Erkek	22	2,63	,72			
6. Ölçme ve değerlendirme sonuçlarına göre gerekli görülen konulara tekrar dönüş yapılamaktadır.	Kadın	21	2,76	,62	41	,193	,848
	Erkek	22	2,72	,55			
7. Kurs sonucu yapılan sınav katılımcıların / yetişkinlerin öğrenme becerilerini ölçümlendirmektedir.	Kadın	21	2,85	,47	41	,261	,796
	Erkek	22	2,81	,50			

Çizelge 30'da, öğreticilerin cinsiyetleri ile programın ölçme-değerlendirme boyutuna ilişkin görüşleri incelendiğinde, öğreticilerin cinsiyetleri ile programın ölçme-değerlendirme boyutuna ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ve tüm öğreticiler tüm maddelere "katılıyorum" düzeyinde görüş belirtmişlerdir. Öğreticilerin cinsiyeti, onların Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim

Deneme Programı'nın ölçme-değerlendirme boyutunun değerlendirilmesi üzerinde bir etkiye sahip değildir.

Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Deneme Programı'nın uygulanmasında görev alan öğreticilerin, programın değerlendirilmesine yönelik görüşlerini cinsiyet değişkeni açısından saptamak için "t" testi yapılmış ve çizelge 26, 27, 28, 29, 30' da gösterilmiştir.

Çizelgeler incelendiğinde, öğreticilerin cinsiyetinin programın yönetimsel, amaç, içerik, öğrenme-öğretme süreçleri ve ölçme-değerlendirme boyutlarına ilişkin görüşlerinde belirleyici bir değişken olmadığı sonucu ortaya çıkmaktadır. Bu duruma göre cinsiyet değişkeni programın değerlendirilmesine ilişkin öğretici görüşleri arasında bir farklılık yaratmamıştır.

II. Mesleki Kıdem Değişkeni Açısından Öğreticilerin Görüşleri:

a. *Yönetimsel Boyut*

Çizelge 31. Mesleki Kıdem Değişkeni Açısından Öğreticilerin Programın Yönetimsel Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "varyans analizi" Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\overline{X}$	s	sd	F	p
1. Kursun düzenlenmesine ilişkin duyurular zamanında yapılmaktadır.	1–5 ***(1)***	3	3,00	,00	4 38 42	1,382	,259
	6–10 ***(2)***	7	2,28	,95			
	11–15 ***(3)***	7	2,71	,75			
	16–20 ***(4)***	12	2,91	,28			
	21 ve üstü ***(5)***	14	2,78	,57			
	TOPLAM	**43**	**2,74**	**,62**			
2. Kurs yetişkinlerin taleplerine uygun olarak düzenlenmiştir.	1–5 ***(1)***	3	3,00	,00	4 38 42	3,306	***,020**** 1–2 3–2 4–2 5–2
	6–10 ***(2)***	7	2,14	1,06			
	11–15 ***(3)***	7	3,00	,00			
	16–20 ***(4)***	12	3,00	,00			
	21 ve üstü ***(5)***	14	2,78	,57			
	TOPLAM	**43**	**2,79**	**,59**			
3. Kurs yetişkinlere uygun öğretim ortamlarında açılmaktadır.	1–5 ***(1)***	3	3,00	,00	4 38 42	3,326	***,020**** 1–2 3–2 4–2 5–2
	6–10 ***(2)***	7	2,28	,95			
	11–15 ***(3)***	7	3,00	,00			
	16–20 ***(4)***	12	3,00	,00			
	21 ve üstü ***(5)***	14	2,78	,42			
	TOPLAM	**43**	**2,81**	**,50**			
4. Kurs gün ve saatleri yetişkinlerin katılımı için uygundur.	1–5 ***(1)***	3	3,00	,00	4 38 42	1,779	,153
	6–10 ***(2)***	7	2,28	,95			
	11–15 ***(3)***	7	3,00	,00			
	16–20 ***(4)***	12	2,91	,28			
	21 ve üstü ***(5)***	14	2,71	,72			
	TOPLAM	**43**	**2,76**	**,61**			
5. Kursa katılım teşvik edilmektedir.	1–5 ***(1)***	3	3,00	,00	4 38 42	1,744	,161
	6–10 ***(2)***	7	2,42	,97			
	11–15 ***(3)***	7	3,00	,00			
	16–20 ***(4)***	12	3,00	,00			
	21 ve üstü ***(5)***	14	2,71	,61			
	TOPLAM	**43**	**2,81**	**,54**			
6. Kursa devam etme sorunu yaşanmaktadır.	1–5 ***(1)***	3	1,66	1,15	4 38 42	1,379	,259
	6–10 ***(2)***	7	2,85	,37			
	11–15 ***(3)***	7	2,57	,78			
	16–20 ***(4)***	12	2,25	,96			
	21 ve üstü ***(5)***	14	2,14	,94			
	TOPLAM	**43**	**2,32**	**,89**			
7. Kurs programının öngördüğü yıllık plan uygulanmaktadır.	1–5 ***(1)***	3	2,66	,57	4 38 42	2,920	***,034**** 1–2 3–2 4–2 5–2
	6–10 ***(2)***	7	2,14	1,06			
	11–15 ***(3)***	7	3,00	,00			
	16–20 ***(4)***	12	3,00	,00			
	21 ve üstü ***(5)***	14	2,71	,61			
	TOPLAM	**43**	**2,74**	**,62**			

Çizelge 31'de öğreticilerin programın yönetimsel boyutuna ilişkin görüşleri ile kıdemleri arasındaki fark incelendiğinde, madde 2 "Kurs yetişkinlerin taleplerine uygun olarak düzenlenmiştir." [$F_{(4-38)}$ = 3,306, p<.05], madde 3 "kurs yetişkinlere uygun öğretim ortamlarında açılmaktadır." [$F_{(4-38)}$ = 3,326, p<.05], madde 7 "Kurs programının öngördüğü yıllık plan uygulanmaktadır." [$F_{(4-38)}$ = 2,920, p<.05], maddelerinde anlamlı bir farklılık bulunmaktadır.

Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu saptamak amacıyla yapılan Scheffe testine göre madde 2, 3 ve 4'de 6-10 yaş kıdeme sahip olan öğreticiler diğer kıdeme sahip olanlardan farklı düşünmektedirler. Başka bir anlatımla kıdemi 6-10 yıl olan öğreticiler, kursun yetişkinlerin taleplerine göre düzenlenip düzenlenmediği, kursun yetişkinlere uygun ortamlarda açılıp açılmadığı ve kurs programının öngördüğü yıllık planın uygulanıp uygulanamadığı konusunda "kararsız" olduklarını belirtmişlerdir. Çizelgede madde 1 "kursun düzenlenmesine ilişkin duyurular zamanında yapılmaktadır.", [$F_{(4-38)}$ = 1,382, p<.05], madde 4 "kurs gün ve saatleri yetişkinlerin katılımı için uygundur." [$F_{(4-38)}$ = 1,779, p<.05], madde 5 "kursa katılım teşvik edilmektedir." [$F_{(4-38)}$ = 1,744, p<.05], madde 6 "Kursa devam etme sorunu yaşanmaktadır." [$F_{(4-38)}$ = 1,379, p<.05], maddelerinde ise kıdeme göre anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Başka bir anlatımla öğreticilerin kıdemleri, onların 1., 4., 5. ve 6. maddelere ilişkin görüşlerinin bir belirleyicisi değildir.

Öğreticilerin görüşlerine göre, mesleki kıdem değişkeni programın yönetimsel boyutunun değerlendirilmesinde belirleyici bir etkiye sahiptir. Kıdemi 6-10 yıl arasında olan öğreticilerin farklı görüş belirtmeleri bu grubun diğer gruplara göre daha genç ve dinamik olmalarından ve 1-5 grubuna göre ise daha tecrübeli olmalarından kaynaklanan bir enerji ve bilgi birikimiyle hareket etmelerinden kaynaklanabilir şeklinde yorumlanabilir.

b. *Amaç Boyutu*

Çizelge 32. Mesleki Kıdem Değişkeni Açısından Öğreticilerin Programın Amaç Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "varyans analizi" Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\overline{X}$	s	sd	F	p
1. İlköğretim programının birinci kademesine denk bilgi düzeyine ulaşmaları beklenmektedir.	1–5 ***(1)***	3	3,00	,00	4 38 42	,636	,640
	6–10 ***(2)***	7	2,42	,97			
	11–15 ***(3)***	7	2,71	,48			
	16–20 ***(4)***	12	2,58	,79			
	21 ve üstü ***(5)***	14	2,35	,74			
	TOPLAM	**43**	**2,53**	**,73**			
2. Türk dilini düzgün bir şekilde kullanmaları beklenmektedir.	1–5 ***(1)***	3	3,00	,00	4 38 42	,772	,550
	6–10 ***(2)***	7	2,71	,75			
	11–15 ***(3)***	7	3,00	,00			
	16–20 ***(4)***	12	3,00	,00			
	21 ve üstü ***(5)***	14	2,78	,57			
	TOPLAM	**43**	**2,88**	**,44**			
3. Türkiye Cumhuriyetinin temel ilkelerini kavramaları beklenmektedir.	1–5 ***(1)***	3	3,00	,00	4 38 42	1,326	,278
	6–10 ***(2)***	7	2,71	,75			
	11–15 ***(3)***	7	3,00	,00			
	16–20 ***(4)***	12	3,00	,00			
	21 ve üstü ***(5)***	14	3,00	,00			
	TOPLAM	**43**	**2,95**	**,30**			
4. Atatürk ilke ve inkılâplarını kavramaları beklenmektedir.	1–5 ***(1)***	3	3,00	,00	4 38 42	,896	,476
	6–10 ***(2)***	7	2,71	,75			
	11–15 ***(3)***	7	3,00	,00			
	16–20 ***(4)***	12	3,00	,00			
	21 ve üstü ***(5)***	14	2,85	,36			
	TOPLAM	**43**	**2,90**	**,36**			
5. Ülkenin zenginlik kaynaklarını toplum yararına kullanma bilincine sahip olmaları beklenmektedir.	1–5 ***(1)***	3	3,00	,00	4 38 42	,896	,476
	6–10 ***(2)***	7	2,71	,75			
	11–15 ***(3)***	7	3,00	,00			
	16–20 ***(4)***	12	3,00	,00			
	21 ve üstü ***(5)***	14	2,85	,36			
	TOPLAM	**43**	**2,90**	**,36**			

Çizelge 32'nin Devamı. Mesleki Kıdem Değişkeni Açısından Öğreticilerin Programın Amaç Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "varyans analizi" Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\overline{X}$	s	sd	F	p
6. Aile ile ilgili temel bilgi düzeyine sahip bireyler olmaları beklenmektedir.	1–5 ***(1)***	3	3,00	,00	4 38 42	,945	,448
	6–10 ***(2)***	7	2,71	,75			
	11–15 ***(3)***	7	3,00	,00			
	16–20 ***(4)***	12	3,00	,00			
	21 ve üstü ***(5)***	14	2,92	,26			
	TOPLAM	**43**	**2,93**	**,33**			
7. Bir meslek ya da iş alanına yönelik temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	1–5 ***(1)***	3	2,33	1,15	4 38 42	,054	,994
	6–10 ***(2)***	7	2,14	,89			
	11–15 ***(3)***	7	2,28	,75			
	16–20 ***(4)***	12	2,25	,96			
	21 ve üstü ***(5)***	14	2,14	1,02			
	TOPLAM	**43**	**2,20**	**,91**			
8. Çevre sağlığı konusunda temel bilgileri kazanmaları beklenmektedir.	1–5 ***(1)***	3	3,00	,00	4 38 42	2,890	***,035**** 1–2 3–2 4–2 5–2
	6–10 ***(2)***	7	2,28	**,95**			
	11–15 ***(3)***	7	3,00	,00			
	16–20 ***(4)***	12	2,91	,28			
	21 ve üstü ***(5)***	14	2,85	,36			
	TOPLAM	**43**	**2,81**	**,50**			
9. Aile planlaması konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	1–5 ***(1)***	3	3,00	,00	4 38 42	3,238	***,022**** 1–2 3–2 4–2 5–2
	6–10 ***(2)***	7	2,14	**,89**			
	11–15 ***(3)***	7	3,00	,00			
	16–20 ***(4)***	12	3,00	,00			
	21 ve üstü ***(5)***	14	2,64	,74			
	TOPLAM	**43**	**2,74**	**,62**			
10. Çocuk bakımı konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	1–5 ***(1)***	3	3,00	,00	4 38 42	,972	,434
	6–10 ***(2)***	7	2,28	,95			
	11–15 ***(3)***	7	2,71	,48			
	16–20 ***(4)***	12	2,75	,62			
	21 ve üstü ***(5)***	14	2,35	,92			
	TOPLAM	**43**	**2,55**	**,76**			
11. Temizlik konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	1–5 ***(1)***	3	3,00	,00	4 38 42	,638	,639
	6–10 ***(2)***	7	2,71	,75			
	11–15 ***(3)***	7	3,00	,00			
	16–20 ***(4)***	12	2,91	,28			
	21 ve üstü ***(5)***	14	2,92	,26			
	TOPLAM	**43**	**2,90**	**,36**			
12. Beslenme konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	1–5 ***(1)***	3	3,00	,00	4 38 42	,782	,544
	6–10 ***(2)***	7	2,71	,75			
	11–15 ***(3)***	7	3,00	,00			
	16–20 ***(4)***	12	2,91	,28			
	21 ve üstü ***(5)***	14	2,64	,74			
	TOPLAM	**43**	**2,81**	**,54**			

Çizelge 32'de öğreticilerin programın amaç boyutuna ilişkin görüşleri ile kıdemleri arasındaki fark incelendiğinde, madde 8 **"**çevre sağlığı konusunda temel bilgileri kazanmaları beklenmektedir." [$F_{(4-38)}$ = 2,890, p<.05], madde 9 "aile planlaması konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir." [$F_{(4-38)}$ = 3,238, p<.05] maddelerinde anlamlı bir farklılık bulunmaktadır.

Gruplar arasında 6-10 yaş kıdeme sahip olan öğreticiler diğer kıdeme sahip olanlardan farklı düşünmektedirler. Kıdemi 6-10 yıl olan öğreticiler, kursiyerlerin çevre sağlığı ve aile planlaması konularında temel bilgileri kazanmaları konusunda "kararsız" düzeyde görüş belirtmektedirler. Çizelge 22'de 8. ve 9. maddeler dışındaki diğer maddelerde ise kıdeme göre anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

c. *İçerik Boyutu*

Çizelge 33. Mesleki Kıdem Değişkeni Açısından Öğreticilerin Programın İçerik Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "varyans analizi" Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\bar{X}$	s	sd	F	p
1. Sosyal Bilgiler dersi ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	1–5 ***(1)***	3	2,66	,57	4 38 42	1,855	,139
	6–10 ***(2)***	7	2,28	,95			
	11–15 ***(3)***	7	3,00	,00			
	16–20 ***(4)***	12	2,91	,28			
	21 ve üstü ***(5)***	14	2,71	,61			
	TOPLAM	**43**	**2,74**	**,58**			
2. Fen ve Sağlık Bilgisi dersi ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	1–5 ***(1)***	3	2,33	1,15	4 38 42	1,906	,129
	6–10 ***(2)***	7	2,28	,95			
	11–15 ***(3)***	7	3,00	,00			
	16–20 ***(4)***	12	2,91	,28			
	21 ve üstü ***(5)***	14	2,71	,61			
	TOPLAM	**43**	**2,72**	**,62**			

Çizelge 33'ün Devamı. Mesleki Kıdem Değişkeni Açısından Öğreticilerin Programın İçerik Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "varyans analizi" Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\overline{X}$	s	sd	F	p
3. Türkçe dersi ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	1–5 ***(1)***	3	3,00	,00	4 38 42	1,807	,148
	6–10 ***(2)***	7	2,28	,95			
	11–15 ***(3)***	7	3,00	,00			
	16–20 ***(4)***	12	2,83	,38			
	21 ve üstü ***(5)***	14	2,64	,63			
	TOPLAM	**43**	**2,72**	**,59**			
4. Matematik dersi ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	1–5 ***(1)***	3	2,66	,57	4 38 42	,738	,572
	6–10 ***(2)***	7	2,28	,95			
	11–15 ***(3)***	7	2,71	,48			
	16–20 ***(4)***	12	2,75	,45			
	21 ve üstü ***(5)***	14	2,71	,61			
	TOPLAM	**43**	**2,65**	**,61**			
5. Seçmeli dersler ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	1–5 ***(1)***	3	1,33	,57	4 38 42	,623	,649
	6–10 ***(2)***	7	2,00	1,00			
	11–15 ***(3)***	7	1,85	,69			
	16–20 ***(4)***	12	2,08	,90			
	21 ve üstü ***(5)***	14	2,14	,86			
	TOPLAM	**43**	**2,00**	**,84**			

Çizelge 33'de de görüldüğü gibi öğreticilerin programın içerik boyutuna ilişkin görüşleri ile kıdemleri arasındaki fark incelendiğinde, kıdem değişkeninin öğreticilerin görüşlerinde anlamlı bir farklılık ortaya çıkarmadığı anlaşılmaktadır.

Mesleki kıdem değişkeni açısından öğreticilerin görüşleri, programın içerik boyutunun değerlendirilmesi üzerinde belirleyici bir değişken değildir.

d. *Öğrenme-Öğretme Süreçleri Boyutu*

Çizelge 34. Mesleki Kıdem Değişkeni Açısından Öğreticilerin Programın Öğrenme-Öğretme Süreçleri Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "varyans analizi" Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\overline{X}$	s	sd	F	p
1. Öngörülen süre yeterlidir.	1–5 ***(1)***	3	1,00	,00	4 38 42	1,730	,164
	6–10 ***(2)***	7	2,14	,89			
	11–15 ***(3)***	7	2,14	1,06			
	16–20 ***(4)***	12	2,16	,93			
	21 ve üstü ***(5)***	14	1,57	,85			
	TOPLAM	**43**	**1,88**	**,93**			
2. Öngörülen süreye uyulmaktadır.	1–5 ***(1)***	3	3,00	,000	4 38 42	1,708	,168
	6–10 ***(2)***	7	2,57	,78			
	11–15 ***(3)***	7	3,00	,00			
	16–20 ***(4)***	12	3,00	,00			
	21 ve üstü ***(5)***	14	2,78	,42			
	TOPLAM	**43**	**2,86**	**,41**			
3. Öngörülen öğretim yöntem ve teknikleri kullanılmaktadır.	1–5 ***(1)***	3	3,00	,00	4 38 42	2,706	***,045**** 1–2 3–2 4–2 5–2
	6–10 ***(2)***	7	2,28	,95			
	11–15 ***(3)***	7	3,00	,00			
	16–20 ***(4)***	12	3,00	,00			
	21 ve üstü ***(5)***	14	2,64	,63			
	TOPLAM	**43**	**2,76**	**,57**			
4. Dersler işlenirken araç ve gereçlerden yararlanılmaktadır.	1–5 ***(1)***	3	3,00	,00	4 38 42	1,856	,138
	6–10 ***(2)***	7	2,42	,97			
	11–15 ***(3)***	7	3,00	,00			
	16–20 ***(4)***	12	3,00	,00			
	21 ve üstü ***(5)***	14	2,50	,85			
	TOPLAM	**43**	**2,74**	**,65**			
5. Dersler işlenirken programın öngördüğü canlı kaynaklardan yararlanılmaktadır.	1–5 ***(1)***	3	3,00	,00	4 38 42	1,557	,206
	6–10 ***(2)***	7	2,42	,97			
	11–15 ***(3)***	7	2,85	,37			
	16–20 ***(4)***	12	2,91	,28			
	21 ve üstü ***(5)***	14	2,35	,92			
	TOPLAM	**43**	**2,65**	**,71**			
6. Öğretmen ve öğrenen arasında karşılıklı sevgi ve saygıya dayalı ilişkiler kurulmaktadır.	1–5 ***(1)***	3	3,00	,00	4 38 42	,645	,634
	6–10 ***(2)***	7	2,71	,75			
	11–15 ***(3)***	7	3,00	,00			
	16–20 ***(4)***	12	3,00	,00			
	21 ve üstü ***(5)***	14	2,85	,53			
	TOPLAM	**43**	**2,90**	**,42**			

Çizelge 34'ün Devamı. Mesleki Kıdem Değişkeni Açısından Öğreticilerin Programın Öğrenme-Öğretme Süreçleri Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "varyans analizi" Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\overline{X}$	s	sd	F	p
7. Öğrenenlerin kişisel görüşlerinin açıklanmasına fırsat verilmektedir.	1–5 ***(1)***	3	3,00	,00	4 38 42	1,747	,160
	6–10 ***(2)***	7	2,42	,97			
	11–15 ***(3)***	7	3,00	,00			
	16–20 ***(4)***	12	3,00	,00			
	21 ve üstü ***(5)***	14	2,85	,53			
	TOPLAM	**43**	**2,86**	**,51**			
8. Seçmeli dersler çevrenin ve katılımcıların ihtiyacına uygun biçimde açılmaktadır.	1–5 ***(1)***	3	1,66	1,15	4 38 42	,806	,529
	6–10 ***(2)***	7	2,42	,97			
	11–15 ***(3)***	7	1,71	,75			
	16–20 ***(4)***	12	2,08	,90			
	21 ve üstü ***(5)***	14	1,92	,73			
	TOPLAM	**43**	**2,00**	**,84**			
9. Öğreticiler yetişkin eğitimi konusunda yeterli nitelikleri taşımaktadır.	1–5 ***(1)***	3	3,00	,00	4 38 42	1,742	,161
	6–10 ***(2)***	7	2,42	,97			
	11–15 ***(3)***	7	2,85	,37			
	16–20 ***(4)***	12	3,00	,00			
	21 ve üstü ***(5)***	14	2,50	,75			
	TOPLAM	**43**	**2,72**	**,62**			

Çizelge 34'de öğreticilerin programın öğrenme-öğretme süreçleri boyutuna ilişkin görüşleri ile kıdemleri arasındaki fark incelendiğinde, madde 3 "öngörülen öğretim yöntem ve teknikleri kullanılmaktadır." [$F_{(4-38)}$ = 2,706, p<.05], maddesinde anlamlı bir farklılık dikkati çekmektedir.

Gruplar arasında 6-10 yıl kıdeme sahip olan öğreticiler diğer kıdeme sahip olanlardan farklı düşünmektedirler. Kıdemi 6-10 yıl olan öğreticiler, öğrenme-öğretme süreçleri faaliyetlerinde öngörülen öğretim yöntem ve tekniklerinin kullanılıp kullanılmadığı konusunda "kararsız" düzeyde görüş belirtmişlerdir. Çizelge 34'de 3. madde dışındaki diğer maddelerde ise kıdeme göre anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

e. *Ölçme-Değerlendirme Boyutu*

Çizelge 35. Mesleki Kıdem Değişkeni Açısından Öğreticilerin Programın Ölçme-Değerlendirme Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "varyans analizi" Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\overline{X}$	s	sd	F	p
1. Derslerin ara değerlendirmesi ünite sonunda yapılmaktadır.	1–5 ***(1)***	3	3,00	,00	4 38 42	1,025	,407
	6–10 ***(2)***	7	2,57	,78			
	11–15 ***(3)***	7	3,00	,00			
	16–20 ***(4)***	12	2,91	,28			
	21 ve üstü ***(5)***	14	2,71	,61			
	TOPLAM	**43**	**2,81**	**,50**			
2. Derslerin genel değerlendirmesi kurs sonunda yapılmaktadır.	1–5 ***(1)***	3	3,00	,00	4 38 42	2,753	***,042**** 1–2 3–2 4–2 5–2
	6–10 ***(2)***	7	2,57	,78			
	11–15 ***(3)***	7	3,00	,00			
	16–20 ***(4)***	12	3,00	,00			
	21 ve üstü ***(5)***	14	3,00	,00			
	TOPLAM	**43**	**2,93**	**,33**			
3. Yetişkinlerin düzeyine uygun ölçme ve değerlendirme teknikleri uygulanmaktadır.	1–5 ***(1)***	3	3,00	,00	4 38 42	2,890	***,035**** 1–2 3–2 4–2 5–2
	6–10 ***(2)***	7	2,28	,95			
	11–15 ***(3)***	7	3,00	,00			
	16–20 ***(4)***	12	2,91	,28			
	21 ve üstü ***(5)***	14	2,85	,36			
	TOPLAM	**43**	**2,81**	**,50**			
4. Ölçme ve değerlendirme teknikleri programın amaç, içerik, öğrenme-öğretme süreçlerine uygundur.	1–5 ***(1)***	3	3,00	,00	4 38 42	3,378	***,018**** 1–2 3–2 4–2 5–2
	6–10 ***(2)***	7	2,28	,95			
	11–15 ***(3)***	7	3,00	,00			
	16–20 ***(4)***	12	2,91	,28			
	21 ve üstü ***(5)***	14	2,92	,26			
	TOPLAM	**43**	**2,83**	**,48**			
5. Öğreticiler uygun ölçme ve değerlendirme teknikleri uygulama yeterliliğine sahiptir.	1–5 ***(1)***	3	3,00	,00	4 38 42	2,460	,062
	6–10 ***(2)***	7	2,28	,95			
	11–15 ***(3)***	7	3,00	,00			
	16–20 ***(4)***	12	3,00	,00			
	21 ve üstü ***(5)***	14	2,57	,75			
	TOPLAM	**43**	**2,74**	**,62**			

Çizelge 35'in Devamı. Mesleki Kıdem Değişkeni Açısından Öğreticilerin Programın Ölçme-Değerlendirme Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "varyans analizi" Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\bar{X}$	s	sd	F	p
6. Ölçme ve değerlendirme sonuçlarına göre gerekli görülen konulara tekrar dönüş yapılamaktadır.	1–5 ***(1)***	3	3,00	,00	4 38 42	2,159	,092
	6–10 ***(2)***	7	2,28	,95			
	11–15 ***(3)***	7	3,00	,00			
	16–20 ***(4)***	12	2,91	,28			
	21 ve üstü ***(5)***	14	2,64	,63			
	TOPLAM	**43**	**2,74**	**,58**			
7. Kurs sonucu yapılan sınav katılımcıların / yetişkinlerin öğrenme becerilerini ölçümlendirmektedir.	1–5 ***(1)***	3	3,00	,00	4 38 42	1,725	,165
	6–10 ***(2)***	7	2,42	,97			
	11–15 ***(3)***	7	3,00	,00			
	16–20 ***(4)***	12	2,91	,28			
	21 ve üstü ***(5)***	14	2,85	,36			
	TOPLAM	**43**	**2,83**	**,48**			

Çizelge 35'de öğreticilerin programın ölçme-değerlendirme boyutuna ilişkin görüşleri ile kıdemleri arasındaki fark incelendiğinde, madde 2 "Derslerin genel değerlendirmesi kurs sonunda yapılmaktadır." [$F_{(4-38)}$ = 2,753, p<.05], madde 3 "Yetişkinlerin düzeyine uygun ölçme ve değerlendirme teknikleri uygulanmaktadır." [$F_{(4-38)}$ = 2,890, p<.05], madde 4 "Ölçme ve değerlendirme teknikleri programın amaç, içerik, öğrenme-öğretme süreçleri uygundur." [$F_{(4-38)}$ = 3,378, p<.05] maddelerinde anlamlı bir farklılık bulunmaktadır.

Gruplar arasında 6-10 yıl kıdeme sahip olan öğreticiler diğer kıdeme sahip olanlardan farklı düşünmektedirler. Kıdemi 6-10 yıl olan öğreticiler, kurs sonunda derslerin genel değerlendirmesinin yapılmadığı, yetişkinlerin düzeyine uygun ölçme ve değerlendirme teknikleri uygulandığı ve ölçme ve değerlendirme tekniklerinin programın amaç, içerik ve öğrenme-öğretme süreçlerine uygun olduğu konusunda karasız olduklarını düşünmektedirler. Çizelge 35'de 2., 3. ve 4. maddeler dışındaki diğer maddelerde ise kıdeme göre anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Öğreticilerin programın değerlendirilmesine yönelik görüşlerini mesleki kıdem değişkeni açısından saptamak için “varyans analizi” yapılmış ve çizelge 31, 32, 33, 34, 35’ de gösterilmiştir.

Mesleki kıdem değişkenine göre gruplar arasında anlamlı farklılıkların incelenmesi sonucunda 6-10 yıl kıdeme sahip öğreticilerin programın yönetimsel boyutu kapsamında kursun yetişkinlerin taleplerine göre düzenlenmediğini, kursun yetişkinlere uygun ortamlarda açılmadığını ve kurs programının öngördüğü yıllık planın uygulanamadığını ileri sürmektedirler. Aynı öğretici grubu programın amaç boyutunda kursiyerlerin çevre sağlığı ve aile planlaması konularında temel bilgileri kazanmadıklarını düşünmektedirler. Programın içerik boyutunda kıdem değişkeninin öğreticilerin görüşlerinde bir farklılık ortaya çıkarmadığı belirlenmektedir. Programın öğrenme-öğretme süreçleri boyutu açısından öğreticilerin kıdemlerine göre gruplar arasında görüş farklılıkları ortaya çıkmaktadır. Kıdemi 6-10 yıl olan öğreticiler, öğrenme-öğretme süreçleri faaliyetlerinde öngörülen öğretim yöntem ve tekniklerinin kullanımı ve programın ölçme-değerlendirme boyutunda, kurs sonunda derslerin genel değerlendirmesinin yapılması ile yetişkinlerin düzeyine uygun ölçme ve değerlendirme teknikleri uygulanması ve ölçme ve değerlendirme tekniklerinin programın amaç, içerik ve öğrenme-öğretme süreçlerine uygun olması konularında kararsız kalmaktadırlar.

III. Öğrenim Durumu Değişkeni Açısından Öğreticilerin Görüşleri:

a. *Yönetimsel Boyut*

Çizelge 36. Öğrenim Durumu Değişkeni Açısından Öğreticilerin Programın Yönetimsel Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "varyans analizi" Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\overline{X}$	s	sd	F	p
1. Kursun düzenlenmesine ilişkin duyurular zamanında yapılmaktadır.	İki yıllık ***(1)***	14	2,85	,53	2 40 42	,335	,717
	Üç yıllık ***(2)***	3	2,66	,57			
	Dört yıllık ***(3)***	26	2,69	,67			
	TOPLAM	**43**	**2,74**	**,62**			
2. Kurs yetişkinlerin taleplerine uygun olarak düzenlenmiştir.	İki yıllık ***(1)***	14	2,78	,57	2 40 42	,192	,826
	Üç yıllık ***(2)***	3	3,00	,00			
	Dört yıllık ***(3)***	26	2,76	,65			
	TOPLAM	**43**	**2,79**	**,59**			
3. Kurs yetişkinlere uygun öğretim ortamlarında açılmaktadır.	İki yıllık ***(1)***	14	2,85	,36	2 40 42	,352	,705
	Üç yıllık ***(2)***	3	3,00	,00			
	Dört yıllık ***(3)***	26	2,76	,58			
	TOPLAM	**43**	**2,81**	**,50**			
4. Kurs gün ve saatleri yetişkinlerin katılımı için uygundur.	İki yıllık ***(1)***	14	2,78	,57	2 40 42	,261	,772
	Üç yıllık ***(2)***	3	3,00	,00			
	Dört yıllık ***(3)***	26	2,73	,66			
	TOPLAM	**43**	**2,76**	**,61**			
5. Kursa katılım teşvik edilmektedir.	İki yıllık ***(1)***	14	2,85	,36	2 40 42	,295	,746
	Üç yıllık ***(2)***	3	3,00	,00			
	Dört yıllık ***(3)***	26	2,76	,65			
	TOPLAM	**43**	**2,81**	**,54**			
6. Kursa devam etme sorunu yaşanmaktadır.	İki yıllık ***(1)***	14	2,21	,89	2 40 42	,159	,853
	Üç yıllık ***(2)***	3	2,33	1,15			
	Dört yıllık ***(3)***	26	2,38	,89			
	TOPLAM	**43**	**2,32**	**,89**			
7. Kurs programının öngördüğü yıllık plan uygulanmaktadır.	İki yıllık ***(1)***	14	2,78	,57	2 40 42	,365	,696
	Üç yıllık ***(2)***	3	3,00	,00			
	Dört yıllık ***(3)***	26	2,69	,67			
	TOPLAM	**43**	**2,74**	**,62**			

Çizelge 36'da "öğrenim durumu" değişkenine göre öğreticilerin programın yönetimsel boyutuna ilişkin görüşleri arasındaki farklılık olup olmadığı incelenmektedir. Çizelgeye göre gruplar arasında programın yönetimsel boyutunda ilgili değişken açısında anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir.

b. *Amaç Boyutu*

Çizelge 37. Öğrenim Durumu Değişkeni Açısından Öğreticilerin Programın Amaç Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "varyans analizi" Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\overline{X}$	s	sd	F	p
1. İlköğretim programının birinci kademesine denk bilgi düzeyine ulaşmaları beklenmektedir.	İki yıllık ***(1)***	14	2,35	,74	2 40 42	,856	,432
	Üç yıllık ***(2)***	3	2,33	1,15			
	Dört yıllık ***(3)***	26	2,65	,68			
	TOPLAM	**43**	**2,53**	**,73**			
2. Türk dilini düzgün bir şekilde kullanmaları beklenmektedir.	İki yıllık ***(1)***	14	2,78	,57	2 40 42	,525	,596
	Üç yıllık ***(2)***	3	3,00	,00			
	Dört yıllık ***(3)***	26	2,92	,39			
	TOPLAM	**43**	**2,88**	**,44**			
3. Türkiye Cumhuriyetinin temel ilkelerini kavramaları beklenmektedir.	İki yıllık ***(1)***	14	3,00	,00	2 40 42	,316	,731
	Üç yıllık ***(2)***	3	3,00	,00			
	Dört yıllık ***(3)***	26	2,92	,39			
	TOPLAM	**43**	**2,95**	**,30**			
4. Atatürk ilke ve inkılâplarını kavramaları beklenmektedir.	İki yıllık ***(1)***	14	2,92	,26	2 40 42	,163	,850
	Üç yıllık ***(2)***	3	3,00	,00			
	Dört yıllık ***(3)***	26	2,88	,43			
	TOPLAM	**43**	**2,90**	**,36**			
5. Ülkenin zenginlik kaynaklarını toplum yararına kullanma bilincine sahip olmaları beklenmektedir.	İki yıllık ***(1)***	14	2,85	,36	2 40 42	,243	,786
	Üç yıllık ***(2)***	3	3,00	,00			
	Dört yıllık ***(3)***	26	2,92	,39			
	TOPLAM	**43**	**2,90**	**,36**			

Çizelge 37'nin Devamı. Öğrenim Durumu Değişkeni Açısından Öğreticilerin Programın Amaç Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "varyans analizi" Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\overline{X}$	s	sd	F	p
6. Aile ile ilgili temel bilgi düzeyine sahip bireyler olmaları beklenmektedir.	İki yıllık ***(1)***	14	2,92	,26	2 40 42	,067	,935
	Üç yıllık ***(2)***	3	3,00	,00			
	Dört yıllık ***(3)***	26	2,92	,39			
	TOPLAM	**43**	**2,93**	**,33**			
7. Bir meslek ya da iş alanına yönelik temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	İki yıllık ***(1)***	14	1,85	1,02	2 40 42	1,906	,162
	Üç yıllık ***(2)***	3	2,00	1,00			
	Dört yıllık ***(3)***	26	2,42	,80			
	TOPLAM	**43**	**2,20**	**,91**			
8. Çevre sağlığı konusunda temel bilgileri kazanmaları beklenmektedir.	İki yıllık ***(1)***	14	2,85	,36	2 40 42	,177	,838
	Üç yıllık ***(2)***	3	2,66	,57			
	Dört yıllık ***(3)***	26	2,80	,56			
	TOPLAM	**43**	**2,81**	**,50**			
9. Aile planlaması konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	İki yıllık ***(1)***	14	2,64	,74	2 40 42	,450	,641
	Üç yıllık ***(2)***	3	3,00	,00			
	Dört yıllık ***(3)***	26	2,76	,58			
	TOPLAM	**43**	**2,74**	**,62**			
10. Çocuk bakımı konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	İki yıllık ***(1)***	14	2,21	,97	2 40 42	2,227	,121
	Üç yıllık ***(2)***	3	2,66	,57			
	Dört yıllık ***(3)***	26	2,73	,60			
	TOPLAM	**43**	**2,55**	**,76**			
11. Temizlik konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	İki yıllık ***(1)***	14	2,92	,26	2 40 42	,686	,510
	Üç yıllık ***(2)***	3	2,66	,57			
	Dört yıllık ***(3)***	26	2,92	,39			
	TOPLAM	**43**	**2,90**	**,36**			
12. Beslenme konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	İki yıllık ***(1)***	14	2,64	,74	2 40 42	1,338	,274
	Üç yıllık ***(2)***	3	2,66	,57			
	Dört yıllık ***(3)***	26	2,92	,39			
	TOPLAM	**43**	**2,81**	**,54**			

Çizelge 37 incelendiğinde "öğrenim durumu" değişkenine göre öğreticilerin programın amaç boyutuna ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık ortaya çıkmamaktadır.

c. *İçerik Boyutu*

Çizelge 38. Öğrenim Durumu Değişkeni Açısından Öğreticilerin Programın İçerik Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "varyans analizi" Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\overline{X}$	s	sd	F	p
1. Sosyal Bilgiler dersi ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	İki yıllık ***(1)***	14	2,64	,63	2 40 42	,515	,601
	Üç yıllık ***(2)***	3	3,00	,00			
	Dört yıllık ***(3)***	26	2,76	,58			
	TOPLAM	**43**	**2,74**	**,58**			
2. Fen ve Sağlık Bilgisi dersi ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	İki yıllık ***(1)***	14	2,64	,63	2 40 42	,394	,677
	Üç yıllık ***(2)***	3	3,00	,00			
	Dört yıllık ***(3)***	26	2,73	,66			
	TOPLAM	**43**	**2,72**	**,62**			
3. Türkçe dersi ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	İki yıllık ***(1)***	14	2,57	,64	2 40 42	,732	,487
	Üç yıllık ***(2)***	3	2,66	,57			
	Dört yıllık ***(3)***	26	2,80	,56			
	TOPLAM	**43**	**2,72**	**,59**			
4. Matematik dersi ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	İki yıllık ***(1)***	14	2,64	,63	2 40 42	,002	,998
	Üç yıllık ***(2)***	3	2,66	,57			
	Dört yıllık ***(3)***	26	2,65	,62			
	TOPLAM	**43**	**2,65**	**,61**			
5. Seçmeli Dersler ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	İki yıllık ***(1)***	14	2,21	,80	2 40 42	,682	,511
	Üç yıllık ***(2)***	3	2,00	1,00			
	Dört yıllık ***(3)***	26	1,88	,86			
	TOPLAM	**43**	**2,00**	**,84**			

Çizelge 38 incelendiğinde "öğrenim durumu" değişkenine göre öğreticilerin programın içerik boyutuna ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık ortaya çıkmamaktadır.

d. Öğrenme-Öğretme Süreçleri *Boyutu*

Çizelge 39. Öğrenim Durumu Değişkeni Açısından Öğreticilerin Programın Öğrenme-Öğretme Süreçleri Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "varyans analizi" Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\overline{X}$	s	sd	F	p
1. Öngörülen süre yeterlidir.	İki yıllık ***(1)***	14	1,57	,85	2 40 42	1,460	,244
	Üç yıllık ***(2)***	3	1,66	,57			
	Dört yıllık ***(3)***	26	2,07	,97			
	TOPLAM	**43**	**1,88**	**,93**			
2. Öngörülen süreye uyulmaktadır.	İki yıllık ***(1)***	14	2,85	,36	2 40 42	,180	,836
	Üç yıllık ***(2)***	3	3,00	,00			
	Dört yıllık ***(3)***	26	2,84	,46			
	TOPLAM	**43**	**2,86**	**,41**			
3. Öngörülen öğretim yöntem ve teknikleri kullanılmaktadır.	İki yıllık ***(1)***	14	2,71	,61	2 40 42	,300	,743
	Üç yıllık ***(2)***	3	3,00	,00			
	Dört yıllık ***(3)***	26	2,76	,58			
	TOPLAM	**43**	**2,76**	**,57**			
4. Dersler işlenirken araç ve gereçlerden yararlanılmaktadır.	İki yıllık ***(1)***	14	2,64	,74	2 40 42	,400	,673
	Üç yıllık ***(2)***	3	3,00	,00			
	Dört yıllık ***(3)***	26	2,76	,65			
	TOPLAM	**43**	**2,74**	**,65**			
5. Dersler işlenirken programın öngördüğü canlı kaynaklardan yararlanılmaktadır.	İki yıllık ***(1)***	14	2,64	,74	2 40 42	,002	,998
	Üç yıllık ***(2)***	3	2,66	,57			
	Dört yıllık ***(3)***	26	2,65	,74			
	TOPLAM	**43**	**2,65**	**,71**			
6. Öğretmen ve öğrenen arasında karşılıklı sevgi ve saygıya dayalı ilişkiler kurulmaktadır.	İki yıllık ***(1)***	14	2,85	,53	2 40 42	,178	,837
	Üç yıllık ***(2)***	3	3,00	,00			
	Dört yıllık ***(3)***	26	2,92	,39			
	TOPLAM	**43**	**2,90**	**,42**			
7. Öğrenenlerin kişisel görüşlerinin açıklanmasına fırsat verilmektedir.	İki yıllık ***(1)***	14	2,85	,53	2 40 42	,115	,892
	Üç yıllık ***(2)***	3	3,00	,00			
	Dört yıllık ***(3)***	26	2,84	,54			
	TOPLAM	**43**	**2,86**	**,51**			
8. Seçmeli dersler çevrenin ve katılımcıların ihtiyacına uygun biçimde açılmaktadır.	İki yıllık ***(1)***	14	2,00	,78	2 40 42	,251	,779
	Üç yıllık ***(2)***	3	1,66	,57			
	Dört yıllık ***(3)***	26	2,03	,91			
	TOPLAM	**43**	**2,00**	**,84**			
9. Öğreticiler yetişkin eğitimi konusunda yeterli nitelikleri taşımaktadır.	İki yıllık ***(1)***	14	2,50	,75	2 40 42	1,432	,251
	Üç yıllık ***(2)***	3	3,00	,00			
	Dört yıllık ***(3)***	26	2,80	,56			
	TOPLAM	**43**	**2,72**	**,62**			

Çizelge 39 incelendiğinde "öğrenim durumu" değişkenine göre öğreticilerin programın öğrenme-öğretme süreçleri boyutuna ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık ortaya çıkmamaktadır.

e. Ölçme-Değerlendirme *Boyutu*

Çizelge 40. Öğrenim Durumu Değişkeni Açısından Öğreticilerin Programın Ölçme-Değerlendirme Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "varyans analizi" Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\overline{X}$	s	sd	F	p
1. Derslerin ara değerlendirmesi ünite sonunda yapılmaktadır.	İki yıllık ***(1)***	14	2,78	,57	2 40 42	,198	,821
	Üç yıllık ***(2)***	3	2,66	,57			
	Dört yıllık ***(3)***	26	2,84	,46			
	TOPLAM	**43**	**2,81**	**,50**			
2. Derslerin genel değerlendirmesi kurs sonunda yapılmaktadır.	İki yıllık ***(1)***	14	3,00	,00	2 40 42	,588	,560
	Üç yıllık ***(2)***	3	3,00	,00			
	Dört yıllık ***(3)***	26	2,88	,43			
	TOPLAM	**43**	**2,93**	**,33**			
3. Yetişkinlerin düzeyine uygun ölçme ve değerlendirme teknikleri uygulanmaktadır.	İki yıllık ***(1)***	14	2,85	,36	2 40 42	,177	,838
	Üç yıllık ***(2)***	3	2,66	,57			
	Dört yıllık ***(3)***	26	2,80	,56			
	TOPLAM	**43**	**2,81**	**,50**			
4. Ölçme ve değerlendirme teknikleri programın amaç, içerik, öğrenme-öğretme süreçlerine uygundur.	İki yıllık ***(1)***	14	2,92	,26	2 40 42	,471	,628
	Üç yıllık ***(2)***	3	2,66	,57			
	Dört yıllık ***(3)***	26	2,80	,56			
	TOPLAM	**43**	**2,83**	**,48**			
5. Öğreticiler uygun ölçme ve değerlendirme teknikleri uygulama yeterliliğine sahiptir.	İki yıllık ***(1)***	14	2,71	,61	2 40 42	,267	,767
	Üç yıllık ***(2)***	3	3,00	,00			
	Dört yıllık ***(3)***	26	2,73	,66			
	TOPLAM	**43**	**2,74**	**,62**			
6. Ölçme ve değerlendirme sonuçlarına göre gerekli görülen konulara tekrar dönüş yapılamaktadır.	İki yıllık ***(1)***	14	2,64	,63	2 40 42	,383	,684
	Üç yıllık ***(2)***	3	2,66	,57			
	Dört yıllık ***(3)***	26	2,80	,56			
	TOPLAM	**43**	**2,74**	**,58**			
7. Kurs sonucu yapılan sınav katılımcıların / yetişkinlerin öğrenme becerilerini ölçümlendirmektedir.	İki yıllık ***(1)***	14	2,85	,36	2 40 42	,194	,824
	Üç yıllık ***(2)***	3	2,66	,57			
	Dört yıllık ***(3)***	26	2,84	,54			
	TOPLAM	**43**	**2,83**	**,48**			

Çizelge 40 incelendiğinde “öğrenim durumu” değişkenine göre öğreticilerin programın ölçme-değerlendirme boyutuna ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık ortaya çıkmamaktadır.

Çizelge 36-40 (dahil) “öğrenim durumu” değişkeni açısından programın yönetim, amaç, içerik, öğrenme-öğretme süreçleri ve ölçme-değerlendirme boyutlarında araştırmaya katılan öğreticilerin görüşlerini sergilemektedir. Çizelgelere göre öğreticilerin görüşleri arasında anlamlı farklılıklar ortaya çıkmamıştır. Buradan hareketle öğrenim durumu değişkeninin öğreticilerin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık ortaya çıkarmadığı söylenebilir.

IV. Hizmet-içi Eğitim Değişkeni Açısından Öğreticilerin Görüşleri:

a. *Yönetimsel Boyut*

Çizelge 41. Hizmet-içi Eğitim Değişkeni Açısından Öğreticilerin Programın Yönetimsel Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "t" Testi Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\overline{X}$	s	sd	t	p
1. Kursun düzenlenmesine ilişkin duyurular zamanında yapılmaktadır.	Evet	22	2,81	,50	41	,797	,430
	Hayır	21	2,66	,73			
2. Kurs yetişkinlerin taleplerine uygun olarak düzenlenmiştir.	Evet	22	2,86	,46	41	,813	,421
	Hayır	21	2,71	,71			
3. Kurs yetişkinlere uygun öğretim ortamlarında açılmaktadır.	Evet	22	2,86	,35	41	,662	,512
	Hayır	21	2,76	,62			
4. Kurs gün ve saatleri yetişkinlerin katılımı için uygundur.	Evet	22	2,81	,58	41	,553	,583
	Hayır	21	2,71	,64			
5. Kursa katılım teşvik edilmektedir.	Evet	22	2,81	,50	41	,051	,959
	Hayır	21	2,80	,60			
6. Kursa devam etme sorunu yaşanmaktadır.	Evet	22	2,27	,93	41	,394	,696
	Hayır	21	2,38	,86			
7. Kurs programının öngördüğü yıllık plan uygulanmaktadır.	Evet	22	2,81	,50	41	,797	,430
	Hayır	21	2,66	,73			

Çizelge 41'de, öğreticilerin hizmet-içi eğitimi alma durumları ile programın "yönetimsel boyutu"na ilişkin görüşleri incelendiğinde, öğreticilerin hizmet-içi eğitimi alma durumları ile programın yönetimsel boyutuna ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Ancak aritmetik ortalamalar incelendiğinde, tüm öğreticilerin tüm maddelere "katılıyorum" düzeyinde görüş bildirmiş olmalarına rağmen hizmet-içi eğitim alan öğreticiler "Kursa devam etme sorunu yaşanmaktadır." maddesine "kararsız" ($\overline{X}$=2,27) düzeyde görüş belirtmişlerdir. Buna rağmen hizmet-içi eğitim almayan öğreticilerle aralarında $p<.05$ düzeyinde anlamlı bir fark bulunamamıştır. Hizmet-içi eğitimin bir farklılık yaratmamış olması dikkat çekicidir. Bu durum, alınan hizmet-içi eğitimin niteliğini tartışma konusu yapabileceği gibi araştırma açısından hizmet-içi eğitim değişkeninin programın yönetimsel boyutuyla ilişkisine de işaret edebilir. Öğreticilerin hizmet-içi alma durumları, onların Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Deneme Programı'nın yönetimsel boyutu ile ilgili görüşlerinde belirleyici bir değişken olmadığı anlaşılmaktadır.

b. *Amaç Boyutu*

Çizelge 42. Hizmet-içi Eğitim Değişkeni Açısından Öğreticilerin Programın Amaç Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "t" Testi Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\overline{X}$	s	sd	t	p
1. İlköğretim programının birinci kademesine denk bilgi düzeyine ulaşmaları beklenmektedir.	Evet	22	2,45	,73	41	,729	,470
	Hayır	21	2,61	,74			
2. Türk dilini düzgün bir şekilde kullanmaları beklenmektedir.	Evet	22	2,86	,46	41	,298	,767
	Hayır	21	2,90	,43			
3. Türkiye Cumhuriyetinin temel ilkelerini kavramaları beklenmektedir.	Evet	22	3,00	,00	41	1,024	,312
	Hayır	21	2,90	,43			
4. Atatürk ilke ve inkılâplarını kavramaları beklenmektedir.	Evet	22	2,90	,29	41	,038	,970
	Hayır	21	2,90	,43			
5. Ülkenin zenginlik kaynaklarını toplum yararına kullanma bilincine sahip olmaları beklenmektedir.	Evet	22	2,90	,29	41	,038	,970
	Hayır	21	2,90	,43			
6. Aile ile ilgili temel bilgi düzeyine sahip bireyler olmaları beklenmektedir.	Evet	22	2,95	,21	41	,479	,635
	Hayır	21	2,90	,43			
7. Bir meslek ya da iş alanına yönelik temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	Evet	22	2,18	,95	41	,199	,843
	Hayır	21	2,23	,88			
8. Çevre sağlığı konusunda temel bilgileri kazanmaları beklenmektedir.	Evet	22	2,86	,35	41	,662	,512
	Hayır	21	2,76	,62			
9. Aile planlaması konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	Evet	22	2,72	,63	41	,181	,857
	Hayır	21	2,76	,62			
10. Çocuk bakımı konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	Evet	22	2,50	,80	41	,505	,616
	Hayır	21	2,61	,74			
11. Temizlik konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	Evet	22	2,90	,29	41	,038	,970
	Hayır	21	2,90	,43			
12. Beslenme konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	Evet	22	2,72	,63	41	1,068	,292
	Hayır	21	2,90	,43			

Çizelge 42'de, öğreticilerin hizmet-içi eğitim alma durumu ile programın "amaç boyutu"na ilişkin görüşleri sunulmaktadır. Öğreticilerin hizmet-içi eğitim alma durumu ile programın amaç boyutuna ilişkin görüşleri arasında testin anlamlılık düzeyinde bir farklılık belirlenmemiştir.

Ancak aritmetik ortalamalar incelendiğinde, tüm öğreticilerin tüm maddelere "katılıyorum" düzeyinde görüş bildirmiş olmalarına rağmen "Bir meslek ya da iş alanına yönelik temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir." maddesine hem hizmet-içi eğitim alan öğreticiler ($\overline{X}$=2,18) hem de hizmet-içi eğitim almayan öğreticiler ($\overline{X}$=2,23) "kararsız" düzeyde görüş belirtmişlerdir. Buna rağmen hizmet-içi eğitim alan ve almayan öğreticiler arasında p<.05 düzeyinde anlamlı bir fark bulunamamıştır. Hizmet-içi eğitimin bir farklılık yaratmamış olması dikkat çekicidir.

Bu duruma göre öğreticilerin hizmet-içi eğitim alma durumu değişkeni programın amaç boyutuna ilişkin görüşlerinin bir belirleyicisi olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

c. *İçerik Boyutu*

Çizelge 43. Hizmet-içi Eğitim Değişkeni Açısından Öğreticilerin Programın İçerik Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "t" Testi Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\overline{X}$	s	sd	t	p
1. Sosyal Bilgiler dersi ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	Evet	22	2,81	,50	41	,852	,399
	Hayır	21	2,66	,65			
2. Fen ve Sağlık Bilgisi dersi ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	Evet	22	2,81	,50	41	1,038	,306
	Hayır	21	2,61	,74			
3. Türkçe dersi ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	Evet	22	2,77	,52	41	,584	,562
	Hayır	21	2,66	,65			
4. Matematik dersi ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	Evet	22	2,72	,55	41	,831	,411
	Hayır	21	2,57	,67			
5. Seçmeli Dersler ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	Evet	22	2,09	,92	41	,718	,477
	Hayır	21	1,90	,76			

Çizelge 43'de, öğreticilerin hizmet-içi eğitim alma durumu ile programın "içerik boyutu"na ilişkin görüşleri incelendiğinde, öğreticilerin hizmet-içi eğitim alma durumu ile programın içerik boyutuna ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Ancak aritmetik ortalamalar incelendiğinde, tüm öğreticilerin tüm maddelere "katılıyorum" düzeyinde görüş bildirmiş olmalarına rağmen "Seçmeli Dersler ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir." maddesine hem hizmet-içi eğitim alan öğreticiler ($\overline{X}$=2,09) hem de hizmet-içi eğitim almayan öğreticiler ($\overline{X}$=1.90) "kararsız" düzeyde görüş belirtmişlerdir. Buna rağmen hizmet-içi eğitim alan ve almayan öğreticiler arasında $p<.05$ düzeyinde anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Öğreticilerin hizmet-içi eğitim alma durumu, onların Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Deneme Programı'nın içerik boyutunun bir belirleyicisi değildir.

d. *Öğrenme-Öğretme Süreçleri Boyutu*

Çizelge 44. Hizmet-içi Eğitim Değişkeni Açısından Öğreticilerin Programın Öğrenme-Öğretme Süreçleri Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "t" Testi Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\bar{X}$	s	sd	t	p
1. Öngörülen süre yeterlidir.	Evet	22	1,72	,88	41	1,131	,264
	Hayır	21	2,04	,97			
2. Öngörülen süreye uyulmaktadır.	Evet	22	2,86	,35	41	,051	,960
	Hayır	21	2,85	,47			
3. Öngörülen öğretim yöntem ve teknikleri kullanılmaktadır.	Evet	22	2,77	,52	41	,061	,951
	Hayır	21	2,76	,62			
4. Dersler işlenirken araç ve gereçlerden yararlanılmaktadır.	Evet	22	2,68	,71	41	,632	,531
	Hayır	21	2,80	,60			
5. Dersler işlenirken programın öngördüğü canlı kaynak-lardan yararlanılmaktadır.	Evet	22	2,54	,80	41	,985	,330
	Hayır	21	2,76	,62			
6. Öğretmen ve öğrenen arasın-da karşılıklı sevgi ve saygıya dayalı ilişkiler kurulmaktadır.	Evet	22	2,90	,42	41	,033	,974
	Hayır	21	2,90	,43			
7. Öğrenenlerin kişisel görüşlerinin açıklanmasına fırsat verilmektedir.	Evet	22	2,90	,42	41	,628	,533
	Hayır	21	2,80	,60			
8. Seçmeli dersler çevrenin ve katılımcıların ihtiyacına uygun biçimde açılmaktadır.	Evet	22	1,86	,83	41	1,085	,284
	Hayır	21	2,14	,85			
9. Öğreticiler yetişkin eğitimi konusunda yeterli nitelikleri taşımaktadır.	Evet	22	2,77	,52	41	,548	,587
	Hayır	21	2,66	,73			

Çizelge 44'de, öğreticilerin hizmet-içi eğitim alma durumu ile programın "öğrenme-öğretme süreçleri boyutu"na ilişkin görüşleri sunulmaktadır. Hizmet-içi eğitim alma durumu değişkenine göre öğreticilerin, programın öğrenme-öğretme süreçleri boyutunun değerlendirilmesine yönelik tüm maddelere ilişkin olarak aynı düzeyde görüşe sahip olmaları, bu değişkenin belirleyici bir özelliği olmadığı sonucunu ortaya çıkarmaktadır.

Ayrıca, aritmetik ortalamalar incelendiğinde, “Öngörülen süre yeterlidir.” ve “Seçmeli dersler çevrenin ve katılımcıların ihtiyacına uygun biçimde açılmaktadır.” maddelerine hem hizmet-içi eğitim alan hem de hizmet-içi almayan öğreticiler diğer maddelerden farklı olarak “kararsızım” düzeyinde görüş belirtmişlerdir. Öğrenme-öğretme süreci boyutunda her iki grupta öngörülen sürenin yeterliliği ve seçmeli derslerin çevrenin ve katılımcıların ihtiyaçlarına uygun biçimde açılması konusunda bir sorun olduğu görüşünde oldukları anlaşılmaktadır.

e. *Ölçme-Değerlendirme Boyutu*

Çizelge 45. Hizmet-içi Eğitim Değişkeni Açısından Öğreticilerin Programın Ölçme-Değerlendirme Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin “t” Testi Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\overline{X}$	s	sd	t	p
1. Derslerin ara değerlendirmesi ünite sonunda yapılmaktadır.	Evet	22	2,77	,52	41	,548	,586
	Hayır	21	2,85	,47			
2. Derslerin genel değerlendirmesi kurs sonunda yapılmaktadır.	Evet	22	3,00	,00	41	1,402	,168
	Hayır	21	2,85	,47			
3. Yetişkinlerin düzeyine uygun ölçme ve değerlendirme teknikleri uygulanmaktadır.	Evet	22	2,86	,35	41	,662	,512
	Hayır	21	2,76	,62			
4. Ölçme ve değerlendirme teknikleri programın amaç, içerik, öğrenme-öğretme süreçlerine uygundur.	Evet	22	2,90	,29	41	,996	,325
	Hayır	21	2,76	,62			
5. Öğreticiler uygun ölçme ve değerlendirme teknikleri uygulama yeterliliğine sahiptir.	Evet	22	2,72	,63	41	,181	,857
	Hayır	21	2,76	,62			
6. Ölçme ve değerlendirme sonuçlarına göre gerekli görülen konulara tekrar dönüş yapılamaktadır.	Evet	22	2,81	,39	41	,852	,399
	Hayır	21	2,66	,73			
7. Kurs sonucu yapılan sınav katılımcıların/yetişkinlerin öğrenme becerilerini ölçümlendirmektedir.	Evet	22	2,90	,29	41	,996	,325
	Hayır	21	2,76	,62			

Çizelge 45'de, öğreticilerin hizmet-içi eğitim alma durumu ile programın "ölçme-değerlendirme boyutu"na ilişkin görüşleri incelendiğinde, öğreticilerin hizmet-içi eğitim alma durumu ile programın ölçme-değerlendirme boyutuna ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Ayrıca aritmetik ortalamalara bakıldığında tüm öğreticiler tüm maddelere "katılıyorum" düzeyinde görüş bildirmişlerdir. Öğreticilerin hizmet-içi eğitim alma durumu, onların Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Deneme Programı'nın ölçme-değerlendirme boyutu üzerinde bir etkiye sahip değildir.

Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Deneme Programı'nın uygulanmasında görev alan öğreticilerin, programın değerlendirilmesine yönelik görüşleri arasında gruplar arasında bir farklılaşma olup olmadığını hizmet-içi eğitim değişkeni açısından saptamak amacıyla "t" testi yapılmış ve çizelge 41, 42, 43, 44 ve 45'de gösterilmiştir.

Çizelgeler incelendiğinde, programın yönetimsel, amaç, içerik, öğrenme-öğretme ve ölçme-değerlendirme boyutları kapsamında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Hizmet-içi eğitim değişkeni programın değerlendirilmesine ilişkin öğretici görüşleri arasında bir farklılık yaratmamıştır.

E. Araştırmaya Katılan Katılımcıların Programın Yönetimsel, Amaç, İçerik, Öğrenme-Öğretme Süreçleri Ve Ölçme-Değerlendirme Boyutlarına İlişkin Cinsiyet, Yaş, Medeni Durumları, Öğrenim Durumları, Çalışma Durumları ve Programa Katılma Amacı Değişkenleri Açısından Görüşleri

Araştırmanın dördüncü alt amacında programa katılan katılımcıların; programın yönetimsel, amaç, içerik, öğrenme-öğretme süreçleri ve ölçme-değerlendirme boyutlarının değerlendirilmesine yönelik görüşleri cinsiyet, yaş, medeni durumları, öğrenim durumları, çalışma durumları ve programa katılma amacı değişkenleri açısından farklılık gösterip göstermediği sorusu sorulmuştur. Bu soruya yanıt aranırken cinsiyet, medeni durumları, öğrenim durumları, çalışma durumları ilgili değerlendirme “t testi” yapılarak, yaş, ve programa katılma amacı değişkenleri “varyans analizi” yapılarak aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

I. Cinsiyet Değişkeni Açısından Katılımcıların Görüşleri:

a. *Yönetimsel Boyut*

Çizelge 46. Cinsiyet Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın Yönetimsel Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "t" Testi Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\overline{X}$	s	sd	t	p
1. Kursun düzenlenmesine ilişkin duyurular zamanında yapılmaktadır.	Kadın	71	2,70	,59	129	1,304	,195
	Erkek	60	2,83	,52			
2. Kurs yetişkinlerin taleplerine uygun olarak düzenlenmiştir.	Kadın	71	2,78	,55	129	,283	,777
	Erkek	60	2,81	,56			
3. Kurs yetişkinlere uygun öğretim ortamlarında açılmaktadır.	Kadın	71	3,00	,00	129	3,586	***,000***
	Erkek	60	2,71	,66			
4. Kurs gün ve saatleri yetişkinlerin katılımı için uygundur.	Kadın	71	2,83	,50	129	1,004	,317
	Erkek	60	2,73	,60			
5. Kursa katılım teşvik edilmektedir.	Kadın	71	2,91	,36	129	1,090	,278
	Erkek	60	2,83	,49			
6. Kursa devam etme sorunu yaşanmaktadır.	Kadın	71	2,50	,79	129	,508	,613
	Erkek	60	2,43	,87			
7. Kurs programının öngördüğü yıllık plan uygulanmaktadır.	Kadın	71	2,71	,58	129	,646	,520
	Erkek	60	2,78	,55			

Çizelge 46'da, katılımcıların cinsiyetleri ile programın "yönetimsel boyutunun değerlendirilmesine ilişkin yapılan ''t'' testi sonucunda 3.madde "Kurs yetişkinlere uygun öğretim ortamlarında açılmaktadır.", [$t_{(129)} = 3,586$, $p<.05$]; anlamlı bir farklılık bulunmuş, diğer maddelerde ise anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Kadın katılımcıların tamamı kursun kendileri açısından uygun ortamlarda açıldığı yönünde görüş belirtmişlerdir. Erkek katılımcıların ($\overline{X}$=2,71) "katılıyorum" düzeyinde görüş belirtmelerine rağmen kadın katılımcılara oranla daha farklı görüşte oldukları görülmektedir. Bu farkın, erkek katılımcıların çalışma durumları ve işyerlerinin kurs yerine uzak olmasından kaynaklanıyor olabileceği şeklinde yorumlanabilir.

b. *Amaç Boyutu*

Çizelge 47. Cinsiyet Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın Amaç Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "t" Testi Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\overline{X}$	s	sd	t	p
1. İlköğretim programının birinci kademesine denk bilgi düzeyine ulaşmaları beklenmektedir.	Kadın	71	2,88	,39	129	1,095	,276
	Erkek	60	2,80	,51			
2. Türk dilini düzgün bir şekilde kullanmaları beklenmektedir.	Kadın	71	2,98	,11	129	1,314	,191
	Erkek	60	2,93	,31			
3. Türkiye Cumhuriyetinin temel ilkelerini kavramaları beklenmektedir.	Kadın	71	2,98	,11	129	1,314	,191
	Erkek	60	2,93	,31			
4. Atatürk ilke ve inkılâplarını kavramaları beklenmektedir.	Kadın	71	2,98	,11	129	,119	,905
	Erkek	60	2,98	,12			
5. Ülkenin zenginlik kaynaklarını toplum yararına kullanma bilincine sahip olmaları beklenmektedir.	Kadın	71	2,97	,16	129	1,766	,080
	Erkek	60	2,86	,46			
6. Aile ile ilgili temel bilgi düzeyine sahip bireyler olmaları beklenmektedir.	Kadın	71	2,92	,25	129	,076	,940
	Erkek	60	2,93	,31			
7. Bir meslek ya da iş alanına yönelik temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	Kadın	71	2,53	,78	129	,260	,795
	Erkek	60	2,50	,74			
8. Çevre sağlığı konusunda temel bilgileri kazanmaları beklenmektedir.	Kadın	71	2,83	,44	129	,728	,468
	Erkek	60	2,76	,56			
9. Aile planlaması konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	Kadın	71	2,78	,53	129	,119	,905
	Erkek	60	2,80	,54			
10. Çocuk bakımı konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	Kadın	71	2,67	,69	129	,482	,631
	Erkek	60	2,61	,71			
11. Temizlik konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	Kadın	71	2,92	,30	129	,511	,610
	Erkek	60	2,90	,35			
12. Beslenme konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	Kadın	71	2,90	,34	129	,023	,982
	Erkek	60	2,90	,35			

Çizelge 47'de, katılımcıların cinsiyetleri ile programın "amaç boyutu"na ilişkin görüşleri sunulmaktadır. Katılımcıların cinsiyetleri ile programın amaç boyutuna ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Ayrıca aritmetik ortalamalara bakıldığında tüm öğreticiler tüm maddelere "katılıyorum" düzeyinde görüş bildirmişlerdir.

Bu duruma göre katılımcıların cinsiyetinin, programın amaç boyutunun değerlendirilmesine yönelik görüşlerinde bir etkiye sahip olmadığı biçiminde yorumlanabilir.

c. *İçerik Boyutu*

Çizelge 48. Cinsiyet Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın İçerik Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "t" Testi Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\overline{X}$	s	sd	t	p
1. Sosyal Bilgiler dersi ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	Kadın	71	2,80	,49	129	1,789	,076
	Erkek	60	2,61	,69			
2. Fen ve Sağlık Bilgisi dersi ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	Kadın	71	2,70	,59	129	,192	,848
	Erkek	60	2,68	,65			
3. Türkçe dersi ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	Kadın	71	2,80	,49	129	,031	,975
	Erkek	60	2,80	,54			
4. Matematik dersi ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	Kadın	71	2,57	,68	129	,448	,655
	Erkek	60	2,63	,73			
5. Seçmeli Dersler ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	Kadın	71	2,22	,84	129	1,588	,115
	Erkek	60	1,98	,89			

Çizelge 48'de, katılımcıların cinsiyetleri ile programın "içerik boyutu"na ilişkin görüşleri sunulmaktadır. Programın içerik boyutu kapsamında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Ancak, aritmetik ortalamalar incelendiğinde hem kadın hem de erkek katılımcılar tüm maddelere "katılıyorum" düzeyinde görüş belirtmelerine rağmen diğer maddelerden farklı olarak "Seçmeli Dersler ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir." maddesine yine hem kadın öğreticiler ($\overline{X}$=2,22) hem de erkek öğreticiler ($\overline{X}$=1,98) "kararsızım" düzeyinde görüş belirtmişlerdir.

Bu duruma göre katılımcıların cinsiyetinin, programın içerik boyutunun değerlendirilmesine yönelik görüşlerinde bir etkiye sahip olmadığı biçiminde yorumlanabilir.

d. *Öğrenme-Öğretme Süreçleri Boyutu*

Çizelge 49. Cinsiyet Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın Öğrenme-Öğretme Süreçleri Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "t" Testi Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\overline{X}$	S	sd	t	p
1. Öngörülen süre yeterlidir.	Kadın	71	2,26	,89	129	,426	,671
	Erkek	60	2,20	,91			
2. Öngörülen süreye uyulmaktadır.	Kadın	71	2,73	,58	129	2,094	***,038***
	Erkek	60	2,91	,38			
3. Öngörülen öğretim yöntem ve teknikleri kullanılmaktadır.	Kadın	71	2,84	,49	129	,491	,624
	Erkek	60	2,88	,37			
4. Dersler işlenirken araç ve gereçlerden yararlanılmaktadır.	Kadın	71	2,77	,59	129	,260	,796
	Erkek	60	2,80	,51			
5. Dersler işlenirken programın öngördüğü canlı kaynaklar-dan yararlanılmaktadır.	Kadın	71	2,67	,73	129	1,071	,286
	Erkek	60	2,53	,79			
6. Öğretmen ve öğrenen arasında karşılıklı sevgi ve saygıya dayalı ilişkiler kurulmaktadır.	Kadın	71	2,90	,38	129	,680	,498
	Erkek	60	2,85	,48			
7. Öğrenenlerin kişisel görüşlerinin açıklanmasına fırsat verilmektedir.	Kadın	71	2,7	,61	129	1,168	,245
	Erkek	60	2,83	,49			
8. Seçmeli dersler çevrenin ve katılımcıların ihtiyacına uygun biçimde açılmaktadır.	Kadın	71	2,23	,86	129	,067	,947
	Erkek	60	2,25	,93			
9. Öğreticiler yetişkin eğitimi konusunda yeterli nitelikleri taşımaktadır.	Kadın	71	2,70	,66	129	,911	,364
	Erkek	60	2,80	,51			

Çizelge 49'da, katılımcıların cinsiyetleri ile programın "öğrenme-öğretme süreçleri boyutu"na ilişkin görüşleri incelendiğinde, katılımcıların cinsiyetleri ile programın öğrenme-öğretme süreçleri boyutuna ilişkin görüşleri arasında "Öngörülen süreye uyulmaktadır.", [$t_{(131)} = 2{,}094$ $p<.05$] maddesinde testin anlamlılık düzeyinde bir farklılık belirlenmiştir. Her iki grupta öngörülen süreye uyulduğu yönünde görüş belirtmekle birlikte aritmetik ortalamalar incelendiğinde hem kadın katılımcılar ($\overline{X}$=2,26) hem de erkek katılımcılar ($\overline{X}$=2,20) öngörülen sürenin yeterliliği konusunda "kararsız" düzeyde görüş belirtmişlerdir ve erkek katılımcılar kadın katılımcılara göre süreyi daha az yeterli bulmuşlardır. Bu grubun dış dünya ile daha fazla iletişim içinde olduğu dolayısıyla daha fazla eğitim alma taleplerinden kaynaklanmış olduğu söylenebilir.

Yine aritmetik ortalamalar incelendiğinde, "Seçmeli dersler çevrenin ve katılımcıların ihtiyacına uygun biçimde açılmaktadır." maddesine hem kadın ($\overline{X}$=2,23) hem de erkek katılımcılar ($\overline{X}$=2,25) "kararsızım" düzeyinde görüş belirtmişlerdir.

Öğrenme-öğretme süreci boyutunda her iki grupta öngörülen sürenin yeterliliği ve seçmeli derslerin çevrenin ve katılımcıların ihtiyaçlarına uygun biçimde açılması konusunda bir sorun olduğu görüşünde oldukları anlaşılmaktadır.

e. *Ölçme-Değerlendirme Boyutu*

Çizelge 50. Cinsiyet Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın Ölçme-Değerlendirme Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "t" Testi Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\overline{X}$	s	sd	t	p
1. Derslerin ara değerlendirmesi ünite sonunda yapılmaktadır.	Kadın	71	2,87	,37	129	,694	,489
	Erkek	60	2,91	,33			
2. Derslerin genel değerlendirmesi kurs sonunda yapılmaktadır.	Kadın	71	2,95	,20	129	,486	,628
	Erkek	60	2,93	,36			
3. Yetişkinlerin düzeyine uygun ölçme ve değerlendirme teknikleri uygulanmaktadır.	Kadın	71	2,85	,42	129	,322	,748
	Erkek	60	2,83	,49			
4. Ölçme ve değerlendirme teknikleri programın amaç, içerik, öğrenme-öğretme süreçlerine uygundur.	Kadın	71	2,94	,23	129	3,930	***,000***
	Erkek	60	2,65	,57			
5. Öğreticiler uygun ölçme ve değerlendirme teknikleri uygulama yeterliliğine sahiptir.	Kadın	71	2,87	,33	129	,360	,720
	Erkek	60	2,85	,40			
6. Ölçme ve değerlendirme sonuçlarına göre gerekli görülen konulara tekrar dönüş yapılamaktadır.	Kadın	71	2,81	,42	129	,380	,705
	Erkek	60	2,78	,58			
7. Kurs sonucu yapılan sınav katılımcıların/yetişkinlerin öğrenme becerilerini ölçümlendirmektedir.	Kadın	71	2,83	,47	129	1,120	,265
	Erkek	60	2,91	,38			

Çizelge 50'de, cinsiyet değişkenine göre katılımcıların programın "ölçme-değerlendirme boyutu"na ilişkin görüşleri sunulmaktadır. Aritmetik ortalamalar incelendiğinde, tüm katılımcılar tüm maddelere "katılıyorum" düzeyinde görüş belirtmişlerdir. Ancak, cinsiyet değişkenine göre katılımcıların, programın içerik boyutuna ilişkin görüşleri arasındaki farklılığa bakıldığında, "Ölçme ve değerlendirme teknikleri programın amaç, içerik, öğrenme-öğretme süreçlerine uygundur.", [$t_{(131)} = 3,930$, $p<.05$] maddesinde testin anlamlılık düzeyinde bir farklılık belirlenmiştir. Bu madde için katılımcıların cinsiyeti, onların Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Deneme Programı'nın ölçme-değerlendirme boyutu

üzerinde bir etki olarak kabul edilebilir. Erkek katılımcılar, programın ölçme-değerlendirme boyutu kapsamında yer alan "Ölçme ve değerlendirme teknikleri programın amaç, içerik, öğrenme-öğretme süreçlerine uygundur." konusunda diğer gruba nazaran farklı düşünmektedirler. Hem kadın katılımcılar ($\overline{X}$=2,94) hem de erkek katılımcılar ($\overline{X}$=2,65) "katılıyorum" düzeyinde görüş belirtmelerine rağmen erkek katılımcıların kadın katılımcılara göre programın ölçme ve değerlendirme tekniklerinin programın amaç, içerik, öğrenme-öğretme süreçlerine daha az uygun olduğunu düşündükleri görülmektedir.

Katılımcıların programın değerlendirilmesine yönelik görüşlerini cinsiyet değişkeni açısından saptamak için "t" testi yapılmış ve çizelge 46, 47, 48, 49, 50' de gösterilmiştir.

Cinsiyet değişkeni açısından katılımcıların programın yönetimsel, amaç, içerik, öğrenme-öğretme süreçleri ve ölçme-değerlendirme boyutuna ilişkin görüşleri "t" testi ile değerlendirilmiştir. Katılımcıların cinsiyet durumlarının, programın amaç ve içerik boyutlarının değerlendirilmesinde belirleyici bir değişken olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Katılımcıların diğer boyutlara ilişkin bazı görüşleri arasında farklılıklar belirlenmiştir. Erkek katılımcılar, kursun yetişkinlere uygun öğretim ortamlarında açılması, öngörülen sürenin yeterli olması, ölçme ve değerlendirme tekniklerinin programın amaç, içerik, öğrenme-öğretme süreçlerine uygun olması maddelerine kadın katılımcılara göre daha az katıldıkları yönünde görüş belirtmişlerdir.

II. Yaş Değişkeni Açısından Katılımcıların Görüşleri:

a. *Yönetimsel Boyut*

Çizelge 51. Yaş Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın Yönetimsel Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "varyans analizi" Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\overline{X}$	s	sd	F	p
1. Kursun düzenlenmesine ilişkin duyurular zamanında yapılmaktadır.	15–25 ***(1)***	52	2,76	,61	3 127 130	,364	,779
	26–35 ***(2)***	23	2,82	,38			
	36–45 ***(3)***	31	2,67	,59			
	45 ve üstü ***(4)***	25	2,80	,57			
	TOPLAM	**131**	**2,76**	**,56**			
2. Kurs yetişkinlerin taleplerine uygun olarak düzenlenmiştir.	15–25 ***(1)***	52	2,82	,55	3 127 130	,089	,966
	26–35 ***(2)***	23	2,78	,59			
	36–45 ***(3)***	31	2,80	,47			
	45 ve üstü ***(4)***	25	2,76	,66			
	TOPLAM	**131**	**2,80**	**,56**			
3. Kurs yetişkinlere uygun öğretim ortamlarında açılmaktadır.	15–25 ***(1)***	52	2,67	,70	3 127 130	5,577	***,001** 2-1 3–1 4–1
	26–35 ***(2)***	23	3,00	,00			
	36–45 ***(3)***	31	3,00	,00			
	45 ve üstü ***(4)***	25	3,00	,00			
	TOPLAM	**131**	**2,87**	**,47**			
4. Kurs gün ve saatleri yetişkinlerin katılımı için uygundur.	15–25 ***(1)***	52	2,65	,68	3 127 130	1,975	,121
	26–35 ***(2)***	23	2,78	,59			
	36–45 ***(3)***	31	2,90	,30			
	45 ve üstü ***(4)***	25	2,92	,40			
	TOPLAM	**131**	**2,78**	**,55**			
5. Kursa katılım teşvik edilmektedir.	15–25 ***(1)***	52	2,80	,52	3 127 130	,831	,479
	26–35 ***(2)***	23	2,95	,20			
	36–45 ***(3)***	31	2,90	,39			
	45 ve üstü ***(4)***	25	2,92	,40			
	TOPLAM	**131**	**2,87**	**,43**			
6. Kursa devam etme sorunu yaşanmaktadır.	15–25 ***(1)***	52	2,46	,85	3 127 130	,733	,534
	26–35 ***(2)***	23	2,69	,70			
	36–45 ***(3)***	31	2,38	,84			
	45 ve üstü ***(4)***	25	2,40	,86			
	TOPLAM	**131**	**2,47**	**,82**			
7. Kurs programının öngördüğü yıllık plan uygulanmaktadır.	15–25 ***(1)***	52	2,71	,57	3 127 130	,431	,731
	26–35 ***(2)***	23	2,86	,45			
	36–45 ***(3)***	31	2,74	,57			
	45 ve üstü ***(4)***	25	2,72	,67			
	TOPLAM	**131**	**2,74**	**,57**			

Yaş değişkenine göre katılımcıların, programın yönetimsel boyutuna ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı varyans analizi ile belirlenmiştir. Çizelge 51 incelendiğinde yaş değişkenine göre programın yönetimsel boyutu kapsamında yer alan madde 3 **"**kurs yetişkinlere uygun öğretim ortamlarında açılmaktadır.", [$F_{(3-127)}$ = 5,577, p<.05], maddesinde katılımcıların görüşleri arasında farklılık olduğu dikkati çekmektedir. 15-25 yaş grubundaki katılımcılar diğerlerinden farklı olarak kursun yetişkinlere uygun öğretim ortamlarında açılmadığını düşünmektedirler.

b. *Amaç Boyutu*

Çizelge 52. Yaş Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın Amaç Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "varyans analizi" Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\bar{X}$	s	sd	F	p
1. İlköğretim programının birinci kademesine denk bilgi düzeyine ulaşmaları beklenmektedir.	15–25 ***(1)***	52	2,82	,47	3 127 130	,098	,961
	26–35 ***(2)***	23	2,86	,45			
	36–45 ***(3)***	31	2,83	,45			
	45 ve üstü ***(4)***	25	2,88	,43			
	TOPLAM	**131**	**2,84**	**,45**			
2. Türk dilini düzgün bir şekilde kullanmaları beklenmektedir.	15–25 ***(1)***	52	2,96	,27	3 127 130	,581	,628
	26–35 ***(2)***	23	2,91	,28			
	36–45 ***(3)***	31	2,96	,17			
	45 ve üstü ***(4)***	25	3,00	,00			
	TOPLAM	**131**	**2,96**	**,22**			
3. Türkiye Cumhuriyetinin temel ilkelerini kavramaları beklenmektedir.	15–25 ***(1)***	52	2,92	,33	3 127 130	,948	,420
	26–35 ***(2)***	23	3,00	,00			
	36–45 ***(3)***	31	2,96	,17			
	45 ve üstü ***(4)***	25	3,00	,00			
	TOPLAM	**131**	**2,96**	**,22**			
4. Atatürk ilke ve inkılâplarını kavramaları beklenmektedir.	15–25 ***(1)***	52	2,98	,13	3 127 130	,455	,714
	26–35 ***(2)***	23	3,00	,00			
	36–45 ***(3)***	31	2,96	,17			
	45 ve üstü ***(4)***	25	3,00	,00			
	TOPLAM	**131**	**2,98**	**,12**			

Çizelge 52'nin Devamı. Yaş Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın Amaç Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "varyans analizi" Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\overline{X}$	s	sd	F	p
5. ülkenin zenginlik kaynaklarını toplum yararına kullanma bilincine sahip olmaları beklenmektedir.	15–25 ***(1)***	52	2,84	,50	3 127 130	1,554	,204
	26–35 ***(2)***	23	3,00	,00			
	36–45 ***(3)***	31	2,96	,17			
	45 ve üstü ***(4)***	25	2,96	,20			
	TOPLAM	**131**	**2,92**	**,34**			
6. Aile ile ilgili temel bilgi düzeyine sahip bireyler olmaları beklenmektedir.	15–25 ***(1)***	52	2,96	,27	3 127 130	1,280	,284
	26–35 ***(2)***	23	2,91	,28			
	36–45 ***(3)***	31	2,96	,17			
	45 ve üstü ***(4)***	25	2,84	,37			
	TOPLAM	**131**	**2,93**	**,28**			
7. Bir meslek ya da iş alanına yönelik temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	15–25 ***(1)***	52	2,55	,75	3 127 130	,169	,917
	26–35 ***(2)***	23	2,43	,84			
	36–45 ***(3)***	31	2,54	,76			
	45 ve üstü ***(4)***	25	2,48	,77			
	TOPLAM	**131**	**2,51**	**,76**			
8. Çevre sağlığı konusunda temel bilgileri kazanmaları beklenmektedir.	15–25 ***(1)***	52	2,84	,50	3 127 130	1,419	,240
	26–35 ***(2)***	23	2,91	,28			
	36–45 ***(3)***	31	2,77	,56			
	45 ve üstü ***(4)***	25	2,64	,56			
	TOPLAM	**131**	**2,80**	**,50**			
9. Aile planlaması konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	15–25 ***(1)***	52	2,84	,50	3 127 130	1,856	,140
	26–35 ***(2)***	23	2,95	,20			
	36–45 ***(3)***	31	2,64	,75			
	45 ve üstü ***(4)***	25	2,72	,45			
	TOPLAM	**131**	**2,79**	**,53**			
10. Çocuk bakımı konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	15–25 ***(1)***	52	2,51	,80	3 127 130	1,854	,141
	26–35 ***(2)***	23	2,86	,45			
	36–45 ***(3)***	31	2,77	,61			
	45 ve üstü ***(4)***	25	2,56	,71			
	TOPLAM	**131**	**2,64**	**,70**			
11. Temizlik konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	15–25 ***(1)***	52	2,90	,35	3 127 130	1,146	,333
	26–35 ***(2)***	23	2,91	,41			
	36–45 ***(3)***	31	3,00	,00			
	45 ve üstü ***(4)***	25	2,84	,37			
	TOPLAM	**131**	**2,91**	**,32**			
12. Beslenme konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	15–25 ***(1)***	52	2,86	,44	3 127 130	,504	,680
	26–35 ***(2)***	23	2,95	,20			
	36–45 ***(3)***	31	2,93	,24			
	45 ve üstü ***(4)***	25	2,88	,33			
	TOPLAM	**131**	**2,90**	**,34**			

Yaş değişkenine göre katılımcıların, programın amaç boyutuna ilişkin görüşleri arasındaki farkın incelendiği çizelge 52'de görüleceği üzere katılımcıların görüşleri arasında anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. Bir başka söyleyişle yaş değişkeni, katılımcıların programın amaç boyutunda yer alan maddelerle ilgili düşüncelerinde bir farklılık yaratmamaktadır.

c. *İçerik Boyutu*

Çizelge 53. Yaş Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın İçerik Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "varyans analizi" Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\overline{X}$	s	sd	F	p
1. Sosyal Bilgiler dersi ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	15–25 ***(1)***	52	2,53	,77	3 127 130	2,749	***,046**** 2–1 3–1 4–1
	26–35 ***(2)***	23	2,82	,38			
	36–45 ***(3)***	31	2,87	,34			
	45 ve üstü ***(4)***	25	2,80	,50			
	TOPLAM	**131**	**2,71**	**,59**			
2. Fen ve Sağlık Bilgisi dersi ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	15–25 ***(1)***	52	2,59	,74	3 127 130	,738	,531
	26–35 ***(2)***	23	2,73	,54			
	36–45 ***(3)***	31	2,77	,49			
	45 ve üstü ***(4)***	25	2,76	,52			
	TOPLAM	**131**	**2,69**	**,61**			
3. Türkçe dersi ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	15–25 ***(1)***	52	2,73	,66	3 127 130	1,119	,344
	26–35 ***(2)***	23	2,78	,42			
	36–45 ***(3)***	31	2,80	,47			
	45 ve üstü ***(4)***	25	2,96	,20			
	TOPLAM	**131**	**2,80**	**,51**			
4. Matematik dersi ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	15–25 ***(1)***	52	2,53	,82	3 127 130	,649	,585
	26–35 ***(2)***	23	2,73	,54			
	36–45 ***(3)***	31	2,67	,65			
	45 ve üstü ***(4)***	25	2,52	,65			
	TOPLAM	**131**	**2,60**	**,70**			
5. Seçmeli Dersler ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	15–25 ***(1)***	52	1,94	,91	3 127 130	2,096	,104
	26–35 ***(2)***	23	2,47	,66			
	36–45 ***(3)***	31	2,16	,86			
	45 ve üstü ***(4)***	25	2,08	,90			
	TOPLAM	**131**	**2,11**	**,87**			

Çizelge 53'de, katılımcıların programın içerik boyutuna ilişkin görüşleri arasındaki farkın varyans analizi sonuçları sergilenmektedir. Bu çizelgeye göre katılımcıların görüşleri arasında madde 1 "Sosyal Bilgiler dersiyle ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.", [$F_{(3-127)}$ = 2,749, p<.05] anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Bu farklılık 15-25 yaş grubunda görülmüştür. Bu gruptaki katılımcılar diğer gruplara göre Sosyal Bilgiler dersinin içeriğinin daha kapsamlı olmasını beklemektedirler. Yaş değişkeni, katılımcıların programın içerik boyutunda yer alan diğer maddelerle ilgili düşüncelerinde bir farklılık yaratmamaktadır.

d. *Öğrenme-Öğretme Süreçleri Boyutu*

Çizelge 54. Yaş Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın Öğrenme-Öğretme Süreçleri Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "varyans analizi" Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\overline{X}$	s	sd	F	p
1. Öngörülen süre yeterlidir.	15–25 ***(1)***	52	2,09	,95	3 127 130	,730	,536
	26–35 ***(2)***	23	2,34	,88			
	36–45 ***(3)***	31	2,35	,87			
	45 ve üstü ***(4)***	25	2,28	,84			
	TOPLAM	**131**	**2,23**	**,90**			
2. Öngörülen süreye uyulmaktadır.	15–25 ***(1)***	52	2,82	,55	3 127 130	2,261	,084
	26–35 ***(2)***	23	3,00	,00			
	36–45 ***(3)***	31	2,64	,66			
	45 ve üstü ***(4)***	25	2,84	,37			
	TOPLAM	**131**	**2,81**	**,50**			
3. Öngörülen öğretim yöntem ve teknikleri kullanılmaktadır.	15–25 ***(1)***	52	2,80	,52	3 127 130	1,319	,271
	26–35 ***(2)***	23	3,00	,00			
	36–45 ***(3)***	31	2,80	,54			
	45 ve üstü ***(4)***	25	2,92	,27			
	TOPLAM	**131**	**2,86**	**,44**			
4. Dersler işlenirken araç ve gereçlerden yararlanılmaktadır.	15–25 ***(1)***	52	2,73	,62	3 127 130	1,175	,322
	26–35 ***(2)***	23	2,95	,20			
	36–45 ***(3)***	31	2,70	,64			
	45 ve üstü ***(4)***	25	2,84	,47			
	TOPLAM	**131**	**2,78**	**,55**			

Çizelge 54'ün Devamı. Yaş Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın Öğrenme-Öğretme Süreçleri Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "varyans analizi" Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\overline{X}$	s	sd	F	p
5. Dersler işlenirken programın öngördüğü canlı kaynaklardan yararlanılmaktadır.	15–25 ***(1)***	52	2,38	,88	3 127 130	3,049	***,031**** 1–2 3–2 4–2
	26–35 ***(2)***	23	2,86	,45			
	36–45 ***(3)***	31	2,77	,61			
	45 ve üstü ***(4)***	25	2,64	,75			
	TOPLAM	**131**	**2,61**	**,76**			
6. Öğretmen ve öğrenen arasında karşılıklı sevgi ve saygıya dayalı ilişkiler kurulmaktadır.	15–25 ***(1)***	52	2,86	,48	3 127 130	,052	,984
	26–35 ***(2)***	23	2,86	,45			
	36–45 ***(3)***	31	2,90	,39			
	45 ve üstü ***(4)***	25	2,88	,33			
	TOPLAM	**131**	**2,87**	**,43**			
7. Öğrenenlerin kişisel görüşlerinin açıklanmasına fırsat verilmektedir.	15–25 ***(1)***	52	2,78	,53	3 127 130	2,578	,057
	26–35 ***(2)***	23	3,00	,00			
	36–45 ***(3)***	31	2,74	,63			
	45 ve üstü ***(4)***	25	2,56	,71			
	TOPLAM	**131**	**2,77**	**,56**			
8. Seçmeli dersler çevrenin ve katılımcıların ihtiyacına uygun biçimde açılmaktadır.	15–25 ***(1)***	52	2,19	,95	3 127 130	3,460	***,018**** 1–2 3–2 4–2
	26–35 ***(2)***	23	2,73	,68			
	36–45 ***(3)***	31	2,19	,90			
	45 ve üstü ***(4)***	25	1,96	,78			
	TOPLAM	**131**	**2,24**	**,89**			
9. Öğreticiler yetişkin eğitimi konusunda yeterli nitelikleri taşımaktadır.	15–25 ***(1)***	52	2,75	,62	3 127 130	2,284	,082
	26–35 ***(2)***	23	3,00	,00			
	36–45 ***(3)***	31	2,70	,64			
	45 ve üstü ***(4)***	25	2,56	,71			
	TOPLAM	**131**	**2,74**	**,59**			

Yaş değişkenine göre katılımcıların, programın öğrenme-öğretme süreçleri boyutuna ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı varyans analizi ile belirlenmiştir. Çizelge 54 incelendiğinde yaş değişkenine göre programın öğrenme-öğretme süreçleri boyutu kapsamında yer alan madde 5 "Dersler işlenirken programın öngördüğü canlı kaynaklardan yararlanılmaktadır.", [$F_{(3\text{-}127)}$ = 3,049, p<.05] ve madde 8 "Seçmeli dersler çevrenin ve katılımcıların ihtiyacına uygun biçimde açılmaktadır.", [$F_{(3\text{-}127)}$ = 3,460, p<.05] maddelerinde katılımcıların görüşleri arasında farklılık olduğu dikkati çekmektedir. 15-25 yaş grubundaki katılımcılar diğerlerinden farklı olarak "ders işlenirken canlı kaynaklardan yararlanılmadığını" ve "seçmeli derslerin çevrenin ve katılımcıların ihtiyaçlarına uygun açılmadığını" düşünmektedirler.

e. Ölçme-Değerlendirme *Boyutu*

Çizelge 55. Yaş Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın Ölçme-Değerlendirme Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "varyans analizi" Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\overline{X}$	s	sd	F	p
1. Derslerin ara değerlendirmesi ünite sonunda yapılmaktadır.	15–25 ***(1)***	52	2,84	,41	3 127 130	1,545	,206
	26–35 ***(2)***	23	3,00	,00			
	36–45 ***(3)***	31	2,83	,45			
	45 ve üstü ***(4)***	25	2,96	,20			
	TOPLAM	**131**	**2,89**	**,35**			
2. Derslerin genel değerlendirmesi kurs sonunda yapılmaktadır.	15–25 ***(1)***	52	2,96	,27	3 127 130	,183	,908
	26–35 ***(2)***	23	2,91	,41			
	36–45 ***(3)***	31	2,93	,24			
	45 ve üstü ***(4)***	25	2,96	,20			
	TOPLAM	**131**	**2,94**	**,28**			
3. Yetişkinlerin düzeyine uygun ölçme ve değerlendirme teknikleri uygulanmaktadır.	15–25 ***(1)***	52	2,88	,37	3 127 130	,398	,755
	26–35 ***(2)***	23	2,86	,45			
	36–45 ***(3)***	31	2,77	,56			
	45 ve üstü ***(4)***	25	2,84	,47			
	TOPLAM	**131**	**2,84**	**,45**			
4. Ölçme ve değerlendirme teknikleri programın amaç, içerik, öğrenme-öğretme süreçlerine uygundur.	15–25 ***(1)***	52	2,69	,50	3 127 130	2,943	***,036**** 1–4 2–4 3–4
	26–35 ***(2)***	23	2,86	,45			
	36–45 ***(3)***	31	2,80	,47			
	45 ve üstü ***(4)***	25	3,00	,00			
	TOPLAM	**131**	**2,80**	**,44**			
5. Öğreticiler uygun ölçme ve değerlendirme teknikleri uygulama yeterliliğine sahiptir.	15–25 ***(1)***	52	2,84	,36	3 127 130	,619	,604
	26–35 ***(2)***	23	2,91	,28			
	36–45 ***(3)***	31	2,80	,47			
	45 ve üstü ***(4)***	25	2,92	,27			
	TOPLAM	**131**	**2,86**	**,36**			
6. Ölçme ve değerlendirme sonuçlarına göre gerekli görülen konulara tekrar dönüş yapılamaktadır.	15–25 ***(1)***	52	2,78	,60	3 127 130	,422	,737
	26–35 ***(2)***	23	2,86	,34			
	36–45 ***(3)***	31	2,83	,37			
	45 ve üstü ***(4)***	25	2,72	,54			
	TOPLAM	**131**	**2,80**	**,50**			
7. Kurs sonucu yapılan sınav katılımcıların / yetişkinlerin öğrenme becerilerini ölçümlendirmektedir.	15–25 ***(1)***	52	2,92	,38	3 127 130	,759	,519
	26–35 ***(2)***	23	2,91	,28			
	36–45 ***(3)***	31	2,80	,47			
	45 ve üstü ***(4)***	25	2,80	,57			
	TOPLAM	**131**	**2,87**	**,43**			

Yaş değişkenine göre katılımcıların, programın ölçme-değerlendirme boyutuna ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı varyans analizi ile belirlenmiştir. Çizelge 55 incelendiğinde yaş değişkenine göre programın ölçme-değerlendirme boyutu kapsamında yer alan madde 4 "Ölçme ve değerlendirme teknikleri programın amaç, içerik, öğrenme-öğretme süreçlerine uygundur.", [$F_{(3-127)}$ = 2,943, p<.05], maddesinde katılımcıların görüşleri arasında farklılık olduğu dikkati çekmektedir. 15-25 yaş grubundaki katılımcılar diğerlerinden farklı olarak "ölçme ve değerlendirme tekniklerinin programın amaç, içerik ve öğrenme-öğretme süreçlerine uygun olmadığını" düşünmektedirler.

Yaş değişkeni açısından katılımcıların programın yönetimsel, amaç, içerik, öğrenme-öğretme süreçleri ve ölçme-değerlendirme boyutuna ilişkin görüşleri varyans analizi ile incelenmiş ve çizelgelerle (51, 52, 53, 54, 55) gösterilmiştir. İncelemelerin ardından katılımcıların görüşleri arasında bazı maddelerde farklılıklar belirlenmiştir. 15-25 yaş grubundaki katılımcılar diğer gruplardan farklı olarak;

- kursun yetişkinlere uygun öğretim ortamlarında açılmadığını,
- ders işlenirken canlı kaynaklardan yararlanılmadığını,
- seçmeli derslerin çevrenin ve katılımcıların ihtiyaçlarına uygun açılmadığını,
- ölçme ve değerlendirme tekniklerinin programın amaç, içerik ve öğrenme-öğretme süreçlerine uygun olmadığını düşünmektedirler.

III. Medeni Durum Değişkeni Açısından Katılımcıların Görüşleri:

a. *Yönetimsel Boyut*

Çizelge 56. Medeni Durum Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın Yönetimsel Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "t" Testi Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\overline{X}$	s	sd	t	p
1. Kursun düzenlenmesine ilişkin duyurular zamanında yapılmaktadır.	Bekâr	53	2,73	,62	129	,457	,648
	Evli	78	2,78	,52			
2. Kurs yetişkinlerin taleplerine uygun olarak düzenlenmiştir.	Bekâr	53	2,81	,55	129	,164	,870
	Evli	78	2,79	,56			
3. Kurs yetişkinlere uygun öğretim ortamlarında açılmaktadır.	Bekâr	53	2,75	,61	129	2,356	***,020***
	Evli	78	2,94	,31			
4. Kurs gün ve saatleri yetişkinlerin katılımı için uygundur.	Bekâr	53	2,71	,63	129	1,180	,240
	Evli	78	2,83	,49			
5. Kursa katılım teşvik edilmektedir.	Bekâr	53	2,83	,50	129	1,046	,297
	Evli	78	2,91	,36			
6. Kursa devam etme sorunu yaşanmaktadır.	Bekâr	53	2,43	,86	129	,448	,655
	Evli	78	2,50	,80			
7. Kurs programının öngördüğü yıllık plan uygulanmaktadır.	Bekâr	53	2,77	,50	129	,418	,676
	Evli	78	2,73	,61			

Çizelge 56'da da görüldüğü gibi, katılımcıların medeni durumları ile programın "yönetimsel boyutu"na ilişkin görüşleri incelendiğinde, programın yönetimsel boyutuna ilişkin görüşleri arasında madde 3 "Kurs yetişkinlere uygun öğretim ortamlarında açılmaktadır.", [$t_{(129)} = 2,356$, $p<.05$]; anlamlı bir farklılık bulunmuş,diğer maddelerde anlamlı bir fark bulunmamıştır. Medeni durum değişkenine göre aritmetik ortalamalar incelendiğinde tüm katılımcılar yönetimsel boyuta ilişkin tüm maddelere "katılıyorum" düzeyinde görüş belirtmişlerdir.

b. *Amaç Boyutu*

Çizelge 57. Medeni Durum Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın Amaç Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "t" Testi Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\overline{X}$	s	sd	t	p
1. İlköğretim programının birinci kademesine denk bilgi düzeyine ulaşmaları beklenmektedir.	Bekâr	53	2,81	,48	129	,745	,458
	Evli	78	2,87	,43			
2. Türk dilini düzgün bir şekilde kullanmaları beklenmektedir.	Bekâr	53	2,96	,27	129	,018	,986
	Evli	78	2,96	,19			
3. Türkiye Cumhuriyetinin temel ilkelerini kavramaları beklenmektedir.	Bekâr	53	2,94	,30	129	,759	,449
	Evli	78	2,97	,15			
4. Atatürk ilke ve inkılâplarını kavramaları beklenmektedir.	Bekâr	53	2,98	,13	129	,275	,784
	Evli	78	2,98	,11			
5. Ülkenin zenginlik kaynaklarını toplum yararına kullanma bilincine sahip olmaları beklenmektedir.	Bekâr	53	2,86	,48	129	1,544	,125
	Evli	78	2,96	,19			
6. Aile ile ilgili temel bilgi düzeyine sahip bireyler olmaları beklenmektedir.	Bekâr	53	2,94	,30	129	,403	,688
	Evli	78	2,92	,26			
7. Bir meslek ya da iş alanına yönelik temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	Bekâr	53	2,52	,77	129	,113	,910
	Evli	78	2,51	,76			
8. Çevre sağlığı konusunda temel bilgileri kazanmaları beklenmektedir.	Bekâr	53	2,84	,45	129	,892	,374
	Evli	78	2,76	,53			
9. Aile planlaması konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	Bekâr	53	2,81	,52	129	,305	,76
	Evli	78	2,78	,55			
10. Çocuk bakımı konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	Bekâr	53	2,56	,77	129	1,116	,267
	Evli	78	2,70	,64			
11. Temizlik konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	Bekâr	53	2,90	,35	129	,296	,767
	Evli	78	2,92	,31			
12. Beslenme konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	Bekâr	53	2,88	,42	129	,378	,706
	Evli	78	2,91	,28			

Katılımcıların medeni durumlarının, programın amaç boyutunun değerlendirilmesinde belirleyici bir değişken olup olmadığı incelendiğinde çizelge 57'de de görüldüğü gibi, katılımcıların medeni durumlarına göre programın "amaç boyutu"na ilişkin görüşlerini saptamak amacıyla yapılan "t" testi sonucunda hiçbir maddede anlamlı bir fark bulunmamıştır. Programın amaç boyutuna ilişkin görüşleri arasında medeni durum değişkenine göre aritmetik ortalamalar incelendiğinde tüm katılımcılar amaç boyutuna ilişkin tüm maddelere "katılıyorum" düzeyinde görüş belirtmişlerdir.

Katılımcıların medeni durumlarının, programın amaç boyutunun değerlendirilmesinde belirleyici bir değişken olmadığı sonucuna varılabilir.

c. *İçerik Boyutu*

Çizelge 58. Medeni Durum Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın İçerik Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "t" Testi Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\overline{X}$	s	sd	t	p
1. Sosyal Bilgiler dersi ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	Bekâr	53	2,62	,71	129	1,504	,135
	Evli	78	2,78	,50			
2. Fen ve Sağlık Bilgisi dersi ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	Bekâr	53	2,62	,71	129	1,099	,274
	Evli	78	2,74	,54			
3. Türkçe dersi ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	Bekâr	53	2,77	,57	129	,508	,612
	Evli	78	2,82	,47			
4. Matematik dersi ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	Bekâr	53	2,50	,82	129	1,248	,214
	Evli	78	2,66	,61			
5. Seçmeli Dersler ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	Bekâr	53	1,92	,89	129	2,077	***,040***
	Evli	78	2,24	,84			

Çizelge 58'de, katılımcıların medeni durumları ile programın içerik boyutunun değerlendirilmesine yönelik görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan "t" testi sonucunda 5.madde "Seçmeli dersler ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.", [$t_{(129)} = 2{,}077$, $p<.05$]; Anlamlı bir farklılık bulunmuş, diğer maddelerde ise anlamlı bir fark bulunmamıştır. Katılımcılar, programın içerik boyutunda yer alan Sosyal Bilgiler, Fen ve Sağlık Bilgisi, Türkçe ve Matematik derslerinin bilgi kapsamını yeterli bulmuşlardır. Aritmetik ortalamalar incelendiğinde bekâr katılımcılar seçmeli derslerin bilgi kapsamı ($\overline{X}$=1,92) konusunda "kararsız" kalırken, evli katılımcılar bilgi kapsamını ($\overline{X}$=2,66) yeterli bulmuşlardır.

Bu duruma göre; programın içeriğinde yer alan seçmeli derslerin evli katılımcıların ihtiyaçlarına cevap verdiği, ya da bu grubun bu alanda bilgi talebi olmadığı, bekâr katılımcıların ise seçmeli dersler konusunda verilen bilgilerin ihtiyaçlarını ve beklentilerini karşılamadığı şeklinde yorumlanabilir.

d. *Öğrenme-Öğretme Süreçleri Boyutu*

Çizelge 59. Medeni Durum Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın Öğrenme-Öğretme Süreçleri Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "t" Testi Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\overline{X}$	S	sd	t	p
1. Öngörülen süre yeterlidir.	Bekâr	53	2,09	,94	129	1,496	,137
	Evli	78	2,33	,86			
2. Öngörülen süreye uyulmaktadır.	Bekâr	53	2,86	,48	129	,689	,345
	Evli	78	2,78	,52			
3. Öngörülen öğretim yöntem ve teknikleri kullanılmaktadır.	Bekâr	53	2,83	,50	129	,948	,492
	Evli	78	2,88	,39			
4. Dersler işlenirken araç ve gereçlerden yararlanılmaktadır.	Bekâr	53	2,71	,63	129	1,180	,240
	Evli	78	2,83	,49			
5. Dersler işlenirken programın öngördüğü canlı kaynaklardan yararlanılmaktadır.	Bekâr	53	2,45	,86	129	1,981	***,050***
	Evli	78	2,71	,66			
6. Öğretmen ve öğrenen arasında karşılıklı sevgi ve saygıya dayalı ilişkiler kurulmaktadır.	Bekâr	53	2,84	,49	129	,630	,530
	Evli	78	2,89	,38			
7. Öğrenenlerin kişisel görüşlerinin açıklanmasına fırsat verilmektedir.	Bekâr	53	2,79	,53	129	,359	,720
	Evli	78	2,75	,58			
8. Seçmeli dersler çevrenin ve katılımcıların ihtiyacına uygun biçimde açılmaktadır.	Bekâr	53	2,22	,93	129	,188	,852
	Evli	78	2,25	,87			
9. Öğreticiler yetişkin eğitimi konusunda yeterli nitelikleri taşımaktadır.	Bekâr	53	2,79	,56	129	,697	,487
	Evli	78	2,71	,62			

Çizelge 59'da, katılımcıların medeni durumları ile programın öğrenme-öğretme süreçleri boyutunun değerlendirilmesine yönelik görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan ''t" testi sonucunda 5.madde "Dersler işlenirken programın öngördüğü canlı kaynaklardan yararlanılmaktadır.", [$t_{(129)} = 1,981$, $p<.05$]; anlamlı bir farklılık bulunmuş, diğer maddelerde ise anlamlı bir fark bulunmamıştır. Ancak, aritmetik ortalamalar

incelendiğinde hem bekâr hem de evli katılımcılar 1.madde ‘’Öngörülen süre yeterlidir.’’ konusunda “kararsız” düzeyinde görüş belirtmişlerdir.

Bu bulgu programın uygulanma süresi açısından önemlidir. Medeni durum değişkeni belirleyici olmamakla birlikte katılımcıların programın öngördüğü süre konusunda “kararsız” düzeyde görüş belirtmeleri, programın uygulanma süresinin yeterli olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

e. *Ölçme-Değerlendirme Boyutu*

Çizelge 60. Medeni Durum Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın Ölçme-Değerlendirme Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin “t” Testi Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\overline{X}$	S	sd	t	p
1. Derslerin ara değerlendirmesi ünite sonunda yapılmaktadır.	Bekâr	53	2,86	,39	129	,666	,507
	Evli	78	2,91	,32			
2. Derslerin genel değerlendirmesi kurs sonunda yapılmaktadır.	Bekâr	53	2,96	,27	129	,517	,606
	Evli	78	2,93	,29			
3. Yetişkinlerin düzeyine uygun ölçme ve değerlendirme teknikleri uygulanmaktadır.	Bekâr	53	2,90	,35	129	1,211	,228
	Evli	78	2,80	,51			
4. Ölçme ve değerlendirme teknikleri programın amaç, içerik, öğrenme-öğretme süreçlerine uygundur.	Bekâr	53	2,73	,48	129	1,548	,124
	Evli	78	2,85	,41			
5. Öğreticiler uygun ölçme ve değerlendirme teknikleri uygulama yeterliliğine sahiptir.	Bekâr	53	2,83	,37	129	,832	,407
	Evli	78	2,88	,35			
6. Ölçme ve değerlendirme sonuçlarına göre gerekli görülen konulara tekrar dönüş yapılamaktadır.	Bekâr	53	2,79	,56	129	,170	,866
	Evli	78	2,80	,45			
7. Kurs sonucu yapılan sınav katılımcıların / yetişkinlerin öğrenme becerilerini ölçümlendirmektedir.	Bekâr	53	2,88	,42	129	,357	,722
	Evli	78	2,85	,44			

Çizelge 60 incelendiğinde, katılımcıların medeni durumlarına göre programın ölçme-değerlendirme boyutuna ilişkin görüşlerini saptamak amacıyla yapılan “t” testi sonucunda hiçbir maddede anlamlı bir fark bulunmamıştır. Programın ölçme-değerlendirme boyutuna ilişkin görüşleri arasında medeni durum değişkenine göre aritmetik ortalamalar incelendiğinde tüm katılımcılar bu boyuta ilişkin tüm maddelere “katılıyorum” düzeyinde görüş belirttiği görülmektedir.

Bu duruma göre katılımcıların medeni durumlarının, programın ölçme-değerlendirme boyutunun değerlendirilmesinde belirleyici bir değişken olmadığı sonucuna varılabilir.

Medeni durum değişkeni açısından katılımcıların programın yönetimsel, amaç, içerik, öğrenme-öğretme süreçleri ve ölçme-değerlendirme boyutuna ilişkin görüşleri “t” testi ile değerlendirilmiş ve çizelgelerle (56, 57, 58, 59, 60) gösterilmiştir. Katılımcıların bazı görüşler arasında anlamlı farklılıklar belirlenmiştir. Bekâr katılımcılar kursun yetişkinlere uygun öğretim ortamlarında açılması, seçmeli dersler ile ilgili bilgi kapsamının yeterliliği, dersler işlenirken programın öngördüğü canlı kaynaklardan yararlanılması konularını çok yeterli bulmadıkları söylenebilir.

IV. Öğrenim Durumu Değişkeni Açısından Katılımcıların Görüşleri:

Öğrenim durumu değişkeni açısından katılımcıların görüşleri incelendiğinde, bu değişkenle ilgili madde yanıtlanırken katılımcılardan 3 katılımcı öğrenim durumu değişkenine yanıt vermemiştir. Bu nedenle, katılımcı toplamlarına bakıldığında 128 katılımcı yer almaktadır.

a. *Yönetimsel Boyut*

Çizelge 61. Öğrenim Durumu Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın Yönetimsel Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "t" Testi Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\overline{X}$	s	sd	t	p
1. Kursun düzenlenmesine ilişkin duyurular zamanında yapılmaktadır.	Birinci Kademe Mezun	68	2,76	,54	126	,145	,885
	İlkokul terk	60	2,75	,60			
2. Kurs yetişkinlerin taleplerine uygun olarak düzenlenmiştir.	Birinci Kademe Mezun	68	2,80	,55	126	,253	,801
	İlkokul terk	60	2,78	,58			
3. Kurs yetişkinlere uygun öğretim ortamlarında açılmaktadır.	Birinci Kademe Mezun	68	2,91	,41	126	1,130	,261
	İlkokul terk	60	2,81	,53			
4. Kurs gün ve saatleri yetişkinlerin katılımı için uygundur.	Birinci Kademe Mezun	68	2,88	,40	126	2,206	***,029***
	İlkokul terk	60	2,66	,68			
5. Kursa katılım teşvik edilmektedir.	Birinci Kademe Mezun	68	2,92	,31	126	1,432	,155
	İlkokul terk	60	2,81	,53			
6. Kursa devam etme sorunu yaşanmaktadır.	Birinci Kademe Mezun	68	2,54	,76	126	1,207	,230
	İlkokul terk	60	2,36	,90			
7. Kurs programının öngördüğü yıllık plan uygulanmaktadır.	Birinci Kademe Mezun	68	2,88	,40	126	2,849	***,005***
	İlkokul terk	60	2,60	,69			

Katılımcıların öğrenim durumları ile programın yönetimsel boyutunun değerlendirilmesine yönelik görüşleri incelendiğinde çizelge 61'de de görüldüğü gibi, tüm katılımcılar tüm maddelere "katılıyorum" yönünde görüş belirtmişlerdir.

Ancak, 4. ve 7. maddelerde anlamlı bir fark bulunmuştur. 4.Madde "Kurs gün ve saatleri yetişkinlerin katılımı için uygundur." [$t_{(126)} = 2,206$, $p<.05$] ve 7. madde "Kurs programının öngördüğü yıllık plan uygulanmaktadır." $t_{(126)} = 2,849$, $p<.05$ anlamlı bir farklılık bulunmuş, diğer maddelerde ise anlamlı bir fark bulunmamıştır. İlkokul ya da ilköğretim okulundan terk etmiş, daha sonra programa katılmış katılımcılar, kurs gün ve saatlerinin katılım için I. Kademeyi bitirmiş olan katılımcılara göre uygun olmadığı yönünde görüş belirtmiş olmaları onların ev ve iş yaşamlarından kaynaklanmış olabileceği şeklinde yorumlanabilir. Yine İlkokul ya da ilköğretim okulundan terk etmiş, daha sonra programa katılmış katılımcılar kurs programının öngördüğü yıllık plana uyma konusunda diğer gruba göre daha farklı görüş belirtmeleri dikkat çekicidir.

b. *Amaç Boyutu*

Çizelge 62. Öğrenim Durumu Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın Amaç Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "t" Testi Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\overline{X}$	s	sd	t	p
1. İlköğretim programının birinci kademesine denk bilgi düzeyine ulaşmaları beklenmektedir.	Birinci Kademe Mezun	68	2,85	,46	126	,240	,811
	İlkokul terk	60	2,83	,45			
2. Türk dilini düzgün bir şekilde kullanmaları beklenmektedir.	Birinci Kademe Mezun	68	2,98	,12	126	1,270	,206
	İlkokul terk	60	2,93	,31			
3. Türkiye Cumhuriyetinin temel ilkelerini kavramaları beklenmektedir.	Birinci Kademe Mezun	68	2,98	,12	126	1,270	,206
	İlkokul terk	60	2,93	,31			
4. Atatürk ilke ve inkılâplarını kavramaları beklenmektedir.	Birinci Kademe Mezun	68	2,98	,12	126	,089	,930
	İlkokul terk	60	2,98	,12			

Çizelge 62'nin Devamı. Öğrenim Durumu Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın Amaç Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "t" Testi Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\overline{X}$	s	sd	t	p
5. Ülkenin zenginlik kaynaklarını toplum yararına kullanma bilincine sahip olmaları beklenmektedir.	Birinci Kademe Mezun	68	2,97	,17	126	1,708	,090
	İlkokul terk	60	2,86	,46			
6. Aile ile ilgili temel bilgi düzeyine sahip bireyler olmaları beklenmektedir.	Birinci Kademe Mezun	68	2,94	,23	126	,483	,630
	İlkokul terk	60	2,91	,33			
7. Bir meslek ya da iş alanına yönelik temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	Birinci Kademe Mezun	68	2,48	,76	126	,601	,549
	İlkokul terk	60	2,56	,76			
8. Çevre sağlığı konusunda temel bilgileri kazanmaları beklenmektedir.	Birinci Kademe Mezun	68	2,77	,51	126	,413	,680
	İlkokul terk	60	2,81	,50			
9. Aile planlaması konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	Birinci Kademe Mezun	68	2,72	,61	126	1,530	,129
	İlkokul terk	60	2,86	,43			
10. Çocuk bakımı konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	Birinci Kademe Mezun	68	2,72	,61	126	1,367	,174
	İlkokul terk	60	2,55	,79			
11. Temizlik konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	Birinci Kademe Mezun	68	2,94	,23	126	,982	,328
	İlkokul terk	60	2,88	,41			
12. Beslenme konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	Birinci Kademe Mezun	68	2,91	,33	126	,455	,650
	İlkokul terk	60	2,88	,37			

Çizelge 62'de, katılımcıların öğrenim durumları ile programın amaç boyutuna ilişkin görüşleri incelendiğinde, tüm katılımcılar tüm maddelere "katılıyorum" yönünde görüş belirtmişler ve katılımcıların öğrenim durumları ile programın amaç boyutuna ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. I.Kademe mezun katılımcılar ile ilkokul ara sınıflardan terk eden katılımcıların programın amaç boyutuna ilişkin aynı görüşleri paylaştıkları söylenebilir.

c. *İçerik Boyutu*

Çizelge 63. Öğrenim Durumu Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın İçerik Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "t" Testi Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\overline{X}$	s	sd	t	p
1. Sosyal Bilgiler dersi ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	Birinci Kademe Mezun	68	2,75	,52	126	,778	,438
	İlkokul terk	60	2,66	,68			
2. Fen ve Sağlık Bilgisi dersi ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	Birinci Kademe Mezun	68	2,72	,54	126	,637	,525
	İlkokul terk	60	2,65	,70			
3. Türkçe dersi ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	Birinci Kademe Mezun	68	2,80	,49	126	,274	,784
	İlkokul terk	60	2,78	,55			
4. Matematik dersi ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	Birinci Kademe Mezun	68	2,54	,72	126	,835	,405
	İlkokul terk	60	2,65	,70			
5. Seçmeli Dersler ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	Birinci Kademe Mezun	68	2,05	,87	126	,480	,632
	İlkokul terk	60	2,13	,87			

Çizelge 63'de, katılımcıların öğrenim durumları ile programın içerik boyutuna ilişkin görüşleri incelendiğinde, katılımcıların öğrenim durumları ile programın içerik boyutuna ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Ancak aritmetik ortalamalar incelendiğinde, tüm katılımcılar programın bu boyutunun tüm maddelerine "katılıyorum" düzeyinde görüş belirtmelerine rağmen "Seçmeli Dersler ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir." konusunda hem I.Kademe mezun katılımcılar ($\overline{X}$=2,05) hem de ilkokul terk katılımcılar ($\overline{X}$=2,13) "kararsız" düzeyde görüş belirtmişlerdir.

Bu durum,öğrenim durumları değişkenine göre katılımcıların, programın içeriğinde yer alan seçmeli derslerin ihtiyaçlarına cevap vermediğini ya da bu dersin içeriğine uygun işlenmediği görüşünde oldukları şeklinde yorumlanabilir.

d. *Öğrenme-Öğretme Süreçleri Boyutu*

Çizelge 64. Öğrenim Durumu Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın Öğrenme-Öğretme Süreçleri Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "t" Testi Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\overline{X}$	s	sd	t	p
1. Öngörülen süre yeterlidir.	Birinci Kademe Mezun	68	2,25	,87	126	,415	,679
	İlkokul terk	60	2,18	,94			
2. Öngörülen süreye uyulmaktadır.	Birinci Kademe Mezun	68	2,80	,49	126	,086	,932
	İlkokul terk	60	2,81	,53			
3. Öngörülen öğretim yöntem ve teknikleri kullanılmaktadır.	Birinci Kademe Mezun	68	2,91	,33	126	1,415	,160
	İlkokul terk	60	2,80	,54			
4. Dersler işlenirken araç ve gereçlerden yararlanılmaktadır.	Birinci Kademe Mezun	68	2,83	,47	126	1,227	,222
	İlkokul terk	60	2,71	,64			
5. Dersler işlenirken programın öngördüğü canlı kaynaklardan yararlanılmaktadır.	Birinci Kademe Mezun	68	2,61	,77	126	,252	,802
	İlkokul terk	60	2,58	,76			
6. Öğretmen ve öğrenen arasında karşılıklı sevgi ve saygıya dayalı ilişkiler kurulmaktadır.	Birinci Kademe Mezun	68	2,92	,31	126	1,432	,155
	İlkokul terk	60	2,81	,53			
7. Öğrenenlerin kişisel görüşlerinin açıklanmasına fırsat verilmektedir.	Birinci Kademe Mezun	68	2,82	,48	126	1,230	,221
	İlkokul terk	60	2,70	,64			
8. Seçmeli dersler çevrenin ve katılımcıların ihtiyacına uygun biçimde açılmaktadır.	Birinci Kademe Mezun	68	2,01	,92	126	2,925	***,004***
	İlkokul terk	60	2,46	,81			
9. Öğreticiler yetişkin eğitimi konusunda yeterli nitelikleri taşımaktadır.	Birinci Kademe Mezun	68	2,75	,58	126	,155	,877
	İlkokul terk	60	2,73	,63			

Çizelge 64'de, katılımcıların öğrenim durumları ile programın öğrenme-öğretme süreçleri boyutunun değerlendirilmesine yönelik görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan "t" testi sonucunda 8.madde "Seçmeli dersler çevrenin ve katılımcıların ihtiyacına uygun biçimde açılmaktadır.", [$t_{(126)}$ = 2,925, p<.05]; anlamlı bir farklılık bulunmuş, diğer maddelerde ise anlamlı bir fark bulunmamıştır. Aritmetik ortalamalar incelendiğinde de I.Kademe mezunu olan katılımcılar seçmeli derslerin ihtiyaçlara uygunluğu konusunda ($\overline{X}$=2,01) "kararsız"; ilkokul terk katılımcılar ise ($\overline{X}$=2,46) "katılıyorum" düzeyinde görüş belirtmişlerdir.

Programın öngördüğü seçmeli dersler katılımcılara yaşamlarını kolaylaştırıcı ve aynı zamanda aile ekonomisine katkı sağlayıcı ve gelir getirici beceri kazandırmayı hedeflemektedir. I.Kademe mezunu katılımcıların seçmeli derslerin ihtiyaca uygun düzenlenmediği yönünde "kararsız" görüş belirtmeleri bu derslere öğreticiler tarafından gerekli önem verilmediği ve zaman ayrılmadığı ya da verilen derslerin yeterli olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

Ayrıca, yine aritmetik ortalamalara bakıldığında, "Öngörülen süre yeterlidir." maddesine hem I.Kademe mezunu olan katılımcılar ($\overline{X}$=2,25) hem de ilkokul terk katılımcılar ($\overline{X}$=2,18) "kararsız" düzeyde görüş belirtmişlerdir. Ancak aralarında p<.05 düzeyinde anlamlı bir fark görülmemektedir. Buna göre, her iki grupta sürenin yeterliliği konusunda kararsız olmalarına rağmen ilkokul terk katılımcılar diğer gruba göre süreyi daha az yeterli buldukları görülmektedir. Bu durum, ilkokul terk katılımcıların daha önceki eğitim yaşantıları sonucu elde ettikleri kazanımlardan dolayı daha fazla eğitim almak için daha fazla süreye ihtiyaç duymalarından kaynaklanıyor yorumu yapılabilir.

e. *Ölçme-Değerlendirme Boyutu*

Çizelge 65. Öğrenim Durumu Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın Ölçme-Değerlendirme Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "t" Testi Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\overline{X}$	s	sd	t	p
1. Derslerin ara değerlendirmesi ünite sonunda yapılmaktadır.	Birinci Kademe Mezun	68	2,94	,29	126	1,472	,144
	İlkokul terk	60	2,85	,40			
2. Derslerin genel değerlendirmesi kurs sonunda yapılmaktadır.	Birinci Kademe Mezun	68	2,97	,17	126	1,053	,294
	İlkokul terk	60	2,91	,38			
3. Yetişkinlerin düzeyine uygun ölçme ve değerlendirme teknikleri uygulanmaktadır.	Birinci Kademe Mezun	68	2,85	,46	126	,240	,811
	İlkokul terk	60	2,83	,45			
4. Ölçme ve değerlendirme teknikleri programın amaç, içerik, öğrenme-öğretme süreçlerine uygundur.	Birinci Kademe Mezun	68	2,85	,39	126	1,285	,201
	İlkokul terk	60	2,75	,50			
5. Öğreticiler uygun ölçme ve değerlendirme teknikleri uygulama yeterliliğine sahiptir.	Birinci Kademe Mezun	68	2,88	,36	126	,745	,458
	İlkokul terk	60	2,83	,37			
6. Ölçme ve değerlendirme sonuçlarına göre gerekli görülen konulara tekrar dönüş yapılamaktadır.	Birinci Kademe Mezun	68	2,83	,40	126	,981	,328
	İlkokul terk	60	2,75	,60			
7. Kurs sonucu yapılan sınav katılımcıların / yetişkinlerin öğrenme becerilerini ölçümlendirmektedir.	Birinci Kademe Mezun	68	2,85	,46	126	,387	,699
	İlkokul terk	60	2,88	,41			

Çizelge 65'de, katılımcıların öğrenim durumları ile programın ölçme-değerlendirme boyutuna ilişkin görüşleri incelendiğinde, katılımcıların öğrenim durumları ile programın ölçme-değerlendirme boyutuna ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Ayrıca tüm katılımcılar tüm maddelere "katılıyorum" düzeyinde görüş belirtmişlerdir. I.Kademe mezun katılımcılar ile ilkokul terk katılımcıların programın ölçme-değerlendirme boyutuna ilişkin aynı görüşleri paylaştıkları görülmektedir. Başka bir ifade ile katılımcıların öğrenim durumları, programın ölçme-değerlendirme boyutunun değerlendirilmesinde belirleyici bir değişken değildir.

Katılımcıların programın değerlendirilmesine yönelik görüşlerini öğrenim durumu değişkeni açısından saptamak için "t" testi yapılmış ve çizelge 61, 62, 63, 64, 65' de gösterilmiştir.

Öğrenim durumu değişkeni açısından katılımcıların programın yönetimsel, amaç, içerik, öğrenme-öğretme süreçleri ve ölçme-değerlendirme boyutuna ilişkin görüşleri "t" testi ile değerlendirilmiştir. Katılımcıların öğrenim durumlarının, programın amaç, içerik ve ölçme-değerlendirme boyutlarının değerlendirilmesinde belirleyici bir değişken olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Katılımcıların yönetimsel ve öğrenme-öğretme süreçleri boyutlarına ilişkin görüşleri arasında bazı anlamlı farklılıklar belirlenmiştir. İlkokulu terk etmiş katılımcıların I. Kademe okuma-yazma kurslarını bitiren katılımcılara göre kurs gün ve saatlerinin yetişkinlerin katılımı için daha az uygun olduğu ve kurs programının öngördüğü yıllık planın daha az uygulandığı; I. Kademe okuma-yazma kurslarını bitiren katılımcılar ise seçmeli derslerin çevrenin ve katılımcıların ihtiyacına uygun biçimde açılmasının daha az uygulandığı yönünde görüş belirtmişlerdir.

V. Çalışma Durumu Değişkeni Açısından Katılımcıların Görüşleri:

a. *Yönetimsel Boyut*

Çizelge 66. Çalışma Durumu Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın Yönetimsel Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "t" Testi Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\overline{X}$	S	sd	t	p
1. Kursun düzenlenmesine ilişkin duyurular zamanında yapılmaktadır.	Çalışıyor	63	2,80	,53	129	,898	,371
	Çalışmıyor	68	2,72	,59			
2. Kurs yetişkinlerin taleplerine uygun olarak düzenlenmiştir.	Çalışıyor	63	2,88	,44	129	1,730	,086
	Çalışmıyor	68	2,72	,64			
3. Kurs yetişkinlere uygun öğretim ortamlarında açılmaktadır.	Çalışıyor	63	2,85	,47	129	,305	,761
	Çalışmıyor	68	2,88	,47			
4. Kurs gün ve saatleri yetişkinlerin katılımı için uygundur.	Çalışıyor	63	2,79	,51	129	,146	,884
	Çalışmıyor	68	2,77	,59			
5. Kursa katılım teşvik edilmektedir.	Çalışıyor	63	2,84	,51	129	,937	,351
	Çalışmıyor	68	2,91	,33			
6. Kursa devam etme sorunu yaşanmaktadır.	Çalışıyor	63	2,38	,88	129	1,234	,219
	Çalışmıyor	68	2,55	,76			
7. Kurs programının öngördüğü yıllık plan uygulanmaktadır.	Çalışıyor	63	2,73	,60	129	,344	,732
	Çalışmıyor	68	2,76	,54			

Çizelge 66'da, katılımcıların çalışma durumları ile programın "yönetimsel boyutu"na ilişkin görüşleri incelendiğinde, katılımcıların herhangi bir gelir getirici işte çalışma ya da çalışmama durumları ile programın yönetimsel boyutuna ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Ayrıca tüm katılımcılar bu boyutun tüm maddelerine "katılıyorum" düzeyinde görüş belirtmişlerdir. Başka bir anlatımla katılımcıların çalışma durumları, onların Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Deneme Programı'nın yönetimsel boyutunun değerlendirilmesine yönelik belirleyici bir değişken değildir.

b. *Amaç Boyutu*

Çizelge 67. Çalışma Durumu Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın Amaç Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "t" Testi Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\overline{X}$	S	sd	t	p
1. İlköğretim programının birinci kademesine denk bilgi düzeyine ulaşmaları beklenmektedir.	Çalışıyor	63	2,84	,44	129	,146	,884
	Çalışmıyor	68	2,85	,46			
2. Türk dilini düzgün bir şekilde kullanmaları beklenmektedir.	Çalışıyor	63	2,96	,17	129	,308	,759
	Çalışmıyor	68	2,95	,26			
3. Türkiye Cumhuriyetinin temel ilkelerini kavramaları beklenmektedir.	Çalışıyor	63	2,95	,27	129	,454	,651
	Çalışmıyor	68	2,97	,17			
4. Atatürk ilke ve inkılâplarını kavramaları beklenmektedir.	Çalışıyor	63	2,98	,12	129	,054	,957
	Çalışmıyor	68	2,98	,12			
5. Ülkenin zenginlik kaynaklarını toplum yararına kullanma bilincine sahip olmaları beklenmektedir.	Çalışıyor	63	2,90	,38	129	,607	,545
	Çalışmıyor	68	2,94	,29			
6. Aile ile ilgili temel bilgi düzeyine sahip bireyler olmaları beklenmektedir.	Çalışıyor	63	2,96	,17	129	1,447	,150
	Çalışmıyor	68	2,89	,35			
7. Bir meslek ya da iş alanına yönelik temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	Çalışıyor	63	2,60	,70	129	1,208	,229
	Çalışmıyor	68	2,44	,81			
8. Çevre sağlığı konusunda temel bilgileri kazanmaları beklenmektedir.	Çalışıyor	63	2,79	,54	129	,172	,864
	Çalışmıyor	68	2,80	,46			
9. Aile planlaması konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	Çalışıyor	63	2,80	,53	129	,320	,750
	Çalışmıyor	68	2,77	,54			
10. Çocuk bakımı konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	Çalışıyor	63	2,60	,75	129	,717	,475
	Çalışmıyor	68	2,69	,65			
11. Temizlik konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	Çalışıyor	63	2,93	,24	129	,684	,495
	Çalışmıyor	68	2,89	,39			
12. Beslenme konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	Çalışıyor	63	2,88	,40	129	,375	,708
	Çalışmıyor	68	2,91	,28			

Çizelge 67'de, katılımcıların çalışma durumları ile programın "amaç boyutu"na ilişkin görüşleri sunulmaktadır. Yapılan "t" testi sonucunda katılımcıların çalışma durumları ile programın amaç boyutuna ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Ayrıca, herhangi bir işte çalışan katılımcılar ile çalışmayan katılımcılar programın amaç boyutunun değerlendirilmesine yönelik tüm maddelere "katılıyorum" düzeyinde görüş belirtmişlerdir.

Buna göre katılımcıların çalışma durumları, onların Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Deneme Programı'nın amaç boyutunun değerlendirilmesine yönelik belirleyici bir değişken değildir.

c. *İçerik Boyutu*

Çizelge 68. Çalışma Durumu Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın İçerik Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "t" Testi Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\overline{X}$	s	sd	t	p
1. Sosyal Bilgiler dersi ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	Çalışıyor	63	2,69	,63	129	,351	,726
	Çalışmıyor	68	2,73	,56			
2. Fen ve Sağlık Bilgisi dersi ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	Çalışıyor	63	2,74	,53	129	,914	,362
	Çalışmıyor	68	2,64	,68			
3. Türkçe dersi ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	Çalışıyor	63	2,84	,48	129	,845	,400
	Çalışmıyor	68	2,76	,54			
4. Matematik dersi ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	Çalışıyor	63	2,74	,62	129	2,256	***,026***
	Çalışmıyor	68	2,47	,76			
5. Seçmeli Dersler ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	Çalışıyor	63	2,09	,87	129	,242	,809
	Çalışmıyor	68	2,13	,87			

Çizelge 68'de, katılımcıların çalışma durumları ile programın içerik boyutunun değerlendirilmesine yönelik görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan "t" testi sonucunda 4.madde "Matematik dersi ile bilgi kapsamı yeterlidir", [$t_{(129)} = 2{,}256$, $p<.05$]; anlamlı bir farklılık bulunmuş, diğer maddelerde ise anlamlı bir fark bulunmamıştır. Çalışma durumu değişkenine göre katılımcılar, programın içerik boyutunda yer alan Sosyal Bilgiler, Fen ve Sağlık Bilgisi ve Türkçe derslerinin bilgi kapsamını yeterli bulmuşlardır. Çalışan katılımcılar matematik dersinin bilgi kapsamını daha yeterli bulurken çalışmayan katılımcıların bu konuda daha yetersiz buldukları anlaşılmaktadır. Çalışan katılımcılar çalışma yaşamında matematiksel işlemleri daha çok kullandıkları dolayısıyla bu konuda kapsamın ihtiyaçlarını karşıladığı şeklinde yorumlanabilir. Seçmeli derslerin bilgi kapsamı konusunda ise hem çalışan hem de katılımcıların "kararsız" düzeyde görüş belirtmeleri bu derslerin iki grubunda beklentilerine yanıt veremediği biçiminde yorumlanabilir.

d. *Öğrenme-Öğretme Süreçleri Boyutu*

Çizelge 69. Çalışma Durumu Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın Öğrenme-Öğretme Süreçleri Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "t" Testi Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\overline{X}$	s	sd	t	p
1. Öngörülen süre yeterlidir.	Çalışıyor	63	2,36	,86	129	1,578	,117
	Çalışmıyor	68	2,11	,92			
2. Öngörülen süreye uyulmaktadır.	Çalışıyor	63	2,93	,30	129	2,654	***,009***
	Çalışmıyor	68	2,70	,62			
3. Öngörülen öğretim yöntem ve teknikleri kullanılmaktadır.	Çalışıyor	63	2,87	,42	129	,258	,797
	Çalışmıyor	68	2,85	,46			
4. Dersler işlenirken araç ve gereçlerden yararlanılmaktadır.	Çalışıyor	63	2,76	,58	129	,482	,630
	Çalışmıyor	68	2,80	,52			
5. Dersler işlenirken programın öngördüğü canlı kaynaklardan yararlanılmaktadır.	Çalışıyor	63	2,65	,69	129	,580	,563
	Çalışmıyor	68	2,57	,81			
6. Öğretmen ve öğrenen arasında karşılıklı sevgi ve saygıya dayalı ilişkiler kurulmaktadır.	Çalışıyor	63	2,88	,40	129	,281	,779
	Çalışmıyor	68	2,86	,45			
7. Öğrenenlerin kişisel görüşlerinin açıklanmasına fırsat verilmektedir.	Çalışıyor	63	2,82	,49	129	1,066	,288
	Çalışmıyor	68	2,72	,61			
8. Seçmeli dersler çevrenin ve katılımcıların ihtiyacına uygun biçimde açılmaktadır.	Çalışıyor	63	2,42	,87	129	2,305	***,023***
	Çalışmıyor	68	2,07	,88			
9. Öğreticiler yetişkin eğitimi konusunda yeterli nitelikleri taşımaktadır.	Çalışıyor	63	2,82	,45	129	1,427	,156
	Çalışmıyor	68	2,67	,70			

Çizelge 69'da, katılımcıların çalışma durumları ile programın öğrenme-öğretme süreçleri boyutunun değerlendirilmesine yönelik görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan "t" testi sonucunda 2.madde "Öngörülen süreye uyulmaktadır.", [$t_{(129)}$ = 2,654, p<.05] ve 8.madde "Seçmeli dersler çevrenin ve katılımcıların ihtiyacına uygun biçimde açılmaktadır." [$t_{(129)}$ = 2,305, p<.05] anlamlı bir farklılık bulunmuş, diğer maddelerde ise anlamlı bir fark bulunmamıştır. Aritmetik ortalamalar incelendiğinde, çalışan katılımcılar program için öngörülen süreye ($\overline{X}$=2,93) uyulduğunu belirtirken, çalışmayan katılımcılar ($\overline{X}$=2,70) çalışan katılımcılara göre bu süreye daha az uyulduğu yönünde görüş belirtmişlerdir. Çalışan katılımcıların çalışma durumları göz önünde bulundurulduğunda zamanlarının kısıtlı ve değerli olduğu için böyle bir farkın ortaya çıktığı söylenebilir.

"Seçmeli dersler çevrenin ve katılımcıların ihtiyacına uygun biçimde açılmaktadır." maddesine çalışan katılımcılar ($\overline{X}$=2,42) "katılıyorum" düzeyinde görüş belirtirken, çalışmayan katılımcılar ($\overline{X}$=2,07) "kararsızım" düzeyinde görüş belirttikleri görülmektedir. Seçmeli derslerin hem çevrenin hem de çalışmayan katılımcıların ihtiyaçlarına uygun olarak açılmadığı ve beklentilerine yanıt vermediği şeklinde yorumlanabilir.

e. *Ölçme-Değerlendirme Boyutu*

Çizelge 70. Çalışma Durumu Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın Ölçme-Değerlendirme Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "t" Testi Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\overline{X}$	s	sd	t	p
1. Derslerin ara değerlendirmesi ünite sonunda yapılmaktadır.	Çalışıyor	63	2,93	,24	129	1,345	,181
	Çalışmıyor	68	2,85	,43			
2. Derslerin genel değerlendirmesi kurs sonunda yapılmaktadır.	Çalışıyor	63	2,92	,37	129	,999	,320
	Çalışmıyor	68	2,97	,17			
3. Yetişkinlerin düzeyine uygun ölçme ve değerlendirme teknikleri uygulanmaktadır.	Çalışıyor	63	2,82	,49	129	,529	,598
	Çalışmıyor	68	2,86	,41			
4. Ölçme ve değerlendirme teknikleri programın amaç, içerik, öğrenme-öğretme süreçlerine uygundur.	Çalışıyor	63	2,74	,53	129	1,557	,122
	Çalışmıyor	68	2,86	,34			
5. Öğreticiler uygun ölçme ve değerlendirme teknikleri uygulama yeterliliğine sahiptir.	Çalışıyor	63	2,88	,36	129	,788	,432
	Çalışmıyor	68	2,83	,37			
6. Ölçme ve değerlendirme sonuçlarına göre gerekli görülen konulara tekrar dönüş yapılamaktadır.	Çalışıyor	63	2,80	,53	129	,175	,862
	Çalışmıyor	68	2,79	,47			
7. Kurs sonucu yapılan sınav katılımcıların / yetişkinlerin öğrenme becerilerini ölçümlendirmektedir.	Çalışıyor	63	2,93	,30	129	1,684	,095
	Çalışmıyor	68	2,80	,52			

Çizelge 70'de, çalışma durumu değişkenine göre katılımcıların programın "ölçme-değerlendirme boyutu"na ilişkin görüşleri incelendiğinde, katılımcıların programın ölçme-değerlendirme boyutuna ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Ayrıca tüm katılımcılar bu boyuta ilişkin tüm maddelere "katılıyorum" düzeyinde görüş bildirmişlerdir.

Başka bir anlatımla katılımcıların çalışma durumları, onların Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Deneme Programı'nın ölçme-değerlendirme boyutunun bir belirleyicisi değildir.

Katılımcıların programın değerlendirilmesine yönelik görüşlerini çalışma durumu değişkeni açısından saptamak için "t" testi yapılmış ve çizelge 66, 67, 68, 69, 70' de gösterilmiştir.

Çalışma durumu değişkeni açısından katılımcıların programın yönetimsel, amaç, içerik, öğrenme-öğretme süreçleri ve ölçme-değerlendirme boyutuna ilişkin görüşleri "t" testi ile değerlendirilmiştir. Katılımcıların çalışma durumlarının, programın yönetimsel, amaç ve ölçme-değerlendirme boyutlarının değerlendirilmesinde belirleyici bir değişken olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Katılımcıların içerik ve öğrenme-öğretme süreçleri boyutlarına ilişkin görüşleri arasında bazı anlamlı farklılıklar belirlenmiştir. Çalışmayan katılımcılar çalışan katılımcılara göre matematik dersinin bilgi kapsamının daha az yeterli olduğunu ve seçmeli derslerin çevrenin ve katılımcıların ihtiyacına uygun biçimde açılmasının daha az uygulandığını düşünmektedirler.

VI. Kursa Katılma Amacı Değişkeni Açısından Katılımcıların Görüşleri:

a. *Yönetimsel Boyut*

Çizelge 71. Kursa katılma Amacı Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın Yönetimsel Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "varyans analizi" Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\overline{X}$	s	sd	F	p
1. Kursun düzenlenmesine ilişkin duyurular zamanında yapılmaktadır.	Açık ilköğretime devam için *(1)*	87	2,73	,57	2 128 130	,964	,384
	Sürücü Belgesi *(2)*	17	2,94	,24			
	Diğer *(3)*	27	2,74	,65			
	TOPLAM	**131**	**2,76**	**,56**			
2. Kurs yetişkinlerin taleplerine uygun olarak düzenlenmiştir.	Açık ilköğretime devam için *(1)*	87	2,81	,53	2 128 130	,614	,543
	Sürücü Belgesi *(2)*	17	2,88	,48			
	Diğer *(3)*	27	2,70	,66			
	TOPLAM	**131**	**2,80**	**,56**			
3. Kurs yetişkinlere uygun öğretim ortamlarında açılmaktadır.	Açık ilköğretime devam için *(1)*	87	2,94	,31	2 128 130	3,597	***,030** 2–1 3–1*
	Sürücü Belgesi *(2)*	17	2,64	,78			
	Diğer *(3)*	27	2,77	,57			
	TOPLAM	**131**	**2,87**	**,47**			
4. Kurs gün ve saatleri yetişkinlerin katılımı için uygundur.	Açık ilköğretime devam için *(1)*	87	2,82	,51	2 128 130	,716	,491
	Sürücü Belgesi *(2)*	17	2,70	,68			
	Diğer *(3)*	27	2,70	,60			
	TOPLAM	**131**	**2,78**	**,55**			
5. Kursa katılım teşvik edilmektedir.	Açık ilköğretime devam için *(1)*	87	2,88	,41	2 128 130	,483	,618
	Sürücü Belgesi *(2)*	17	2,94	,24			
	Diğer *(3)*	27	2,81	,55			
	TOPLAM	**131**	**2,87**	**,43**			
6. Kursa devam etme sorunu yaşanmaktadır.	Açık ilköğretime devam için *(1)*	87	2,42	,84	2 128 130	,442	,644
	Sürücü Belgesi *(2)*	17	2,58	,79			
	Diğer *(3)*	27	2,55	,80			
	TOPLAM	**131**	**2,47**	**,82**			
7. Kurs programının öngördüğü yıllık plan uygulanmaktadır.	Açık ilköğretime devam için *(1)*	87	2,70	,63	2 128 130	1,299	,276
	Sürücü Belgesi *(2)*	17	2,94	,24			
	Diğer *(3)*	27	2,77	,50			
	TOPLAM	**131**	**2,74**	**,57**			

Çizelge 71'de katılımcıların kursa katılma amacı değişkeni ile programın yönetimsel boyutuna ilişkin görüşleri arasında anlamlı farklılıklar olup olmadığını belirlemek için her bir maddeye yönelik yapılan "varyans analizi" sonuçlarında madde 3 "Kurs yetişkinlere uygun öğretim ortamlarında açılmaktadır." [$F_{(2\text{-}128)}$ = 3,597, p<.05], maddesinde anlamlı bir farklılık olduğu bu farkın ise açık ilköğretime devam etme amacı olan katılımcılardan ($\overline{X}$=2,94) kaynaklandığı anlaşılmaktadır.

Bu duruma göre; sürücü belgesi ve diğer katılma amacı olan katılımcıların "Kurs yetişkinlere uygun öğretim ortamlarında açılmaktadır." maddesine "katılıyorum" düzeyinde görüş belirtmelerine rağmen açık ilköğretime devam amacı taşıyan katılımcıların daha yüksek düzeyde "katılıyorum" düzeyinde görüş belirtmeleri eğitime olan yoğun ilgi ve talepten kaynaklandığı biçiminde yorumlanabilir.

b. *Amaç Boyutu*

Çizelge 72. Kursa katılma Amacı Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın Amaç Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "varyans analizi" Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\overline{X}$	s	sd	F	p
1. İlköğretim programının birinci kademesine denk bilgi düzeyine ulaşmaları beklenmektedir.	Açık ilköğretime devam için ***(1)***	87	2,86	,43	2 128 130	,407	,666
	Sürücü Belgesi ***(2)***	17	2,88	,48			
	Diğer ***(3)***	27	2,77	,50			
	TOPLAM	**131**	**2,84**	**,45**			
2. Türk dilini düzgün bir şekilde kullanmaları beklenmektedir.	Açık ilköğretime devam için ***(1)***	87	2,94	,27	2 128 130	,920	,401
	Sürücü Belgesi ***(2)***	17	3,00	,00			
	Diğer ***(3)***	27	3,00	,00			
	TOPLAM	**131**	**2,96**	**,22**			
3. Türkiye Cumhuriyetinin temel ilkelerini kavramaları beklenmektedir.	Açık ilköğretime devam için ***(1)***	87	2,96	,18	2 128 130	,576	,563
	Sürücü Belgesi ***(2)***	17	3,00	,00			
	Diğer ***(3)***	27	2,92	,38			
	TOPLAM	**131**	**2,96**	**,22**			

Çizelge 72'nin Devamı. Kursa katılma Amacı Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın Amaç Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "varyans analizi" Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\overline{X}$	s	sd	F	p
4. Atatürk ilke ve inkılâplarını kavramaları beklenmektedir.	Açık ilköğretime devam için *(1)*	87	2,98	,10	2 128 130	,590	,556
	Sürücü Belgesi *(2)*	17	3,00	,00			
	Diğer *(3)*	27	2,96	,19			
	TOPLAM	**131**	**2,98**	**,12**			
5. Ülkenin zenginlik kaynaklarını toplum yararına kullanma bilincine sahip olmaları beklenmektedir.	Açık ilköğretime devam için *(1)*	87	2,93	,29	2 128 130	1,037	,357
	Sürücü Belgesi *(2)*	17	3,00	,00			
	Diğer *(3)*	27	2,85	,53			
	TOPLAM	**131**	**2,92**	**,34**			
6. Aile ile ilgili temel bilgi düzeyine sahip bireyler olmaları beklenmektedir.	Açık ilköğretime devam için *(1)*	87	2,89	,34	2 128 130	1,988	,141
	Sürücü Belgesi *(2)*	17	3,00	,00			
	Diğer *(3)*	27	3,00	,00			
	TOPLAM	**131**	**2,93**	**,28**			
7. Bir meslek ya da iş alanına yönelik temel bilgi düzeyi-ne sahip olmaları beklenmektedir.	Açık ilköğretime devam için *(1)*	87	2,56	,74	2 128 130	2,232	,111
	Sürücü Belgesi *(2)*	17	2,70	,58			
	Diğer *(3)*	27	2,25	,90			
	TOPLAM	**131**	**2,51**	**,76**			
8. Çevre sağlığı konusunda temel bilgileri kazanmaları beklenmektedir.	Açık ilköğretime devam için *(1)*	87	2,77	,52	2 128 130	,521	,595
	Sürücü Belgesi *(2)*	17	2,88	,48			
	Diğer *(3)*	27	2,85	,45			
	TOPLAM	**131**	**2,80**	**,50**			
9. Aile planlaması konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	Açık ilköğretime devam için *(1)*	87	2,80	,52	2 128 130	,054	,948
	Sürücü Belgesi *(2)*	17	2,76	,66			
	Diğer *(3)*	27	2,77	,50			
	TOPLAM	**131**	**2,79**	**,53**			
10. Çocuk bakımı konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	Açık ilköğretime devam için *(1)*	87	2,67	,67	2 128 130	,596	,553
	Sürücü Belgesi *(2)*	17	2,70	,68			
	Diğer *(3)*	27	2,51	,80			
	TOPLAM	**131**	**2,64**	**,70**			
11. Temizlik konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	Açık ilköğretime devam için *(1)*	87	2,89	,37	2 128 130	,715	,491
	Sürücü Belgesi *(2)*	17	3,00	,00			
	Diğer *(3)*	27	2,92	,26			
	TOPLAM	**131**	**2,91**	**,32**			
12. Beslenme konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	Açık ilköğretime devam için *(1)*	87	2,89	,34	2 128 130	,966	,383
	Sürücü Belgesi *(2)*	17	3,00	,00			
	Diğer *(3)*	27	2,85	,45			
	TOPLAM	**131**	**2,90**	**,34**			

Çizelge 72'de görüldüğü gibi katılımcıların kursa katılma amacı değişkeni açısından programın amaç boyutuna ilişkin görüşleri arasında anlamlı farklılıklar olup olmadığını belirleyebilmek amacıyla her maddeye yönelik yapılan "varyans analizi" sonuçlarında p<.05 düzeyinde hiçbir maddeye ilişkin anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Bu durum, katılımcıların kursa katılma amacı değişkenine göre tüm maddeler açısından programın amaç boyutunun değerlendirilmesine yönelik aynı görüşleri paylaştıkları şeklinde yorumlanabilir.

c. *İçerik Boyutu*

Çizelge 73. Kursa katılma Amacı Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın İçerik Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "varyans analizi" Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\overline{X}$	s	sd	F	p
1. Sosyal Bilgiler dersi ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	Açık ilköğretime devam için *(1)*	87	2,71	,58	2 128 130	,255	,776
	Sürücü Belgesi *(2)*	17	2,64	,60			
	Diğer *(3)*	27	2,77	,64			
	TOPLAM	**131**	**2,71**	**,59**			
2. Fen ve Sağlık Bilgisi dersi ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	Açık ilköğretime devam için *(1)*	87	2,70	,61	2 128 130	,738	,480
	Sürücü Belgesi *(2)*	17	2,82	,39			
	Diğer *(3)*	27	2,59	,74			
	TOPLAM	**131**	**2,69**	**,61**			
3. Türkçe dersi ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	Açık ilköğretime devam için *(1)*	87	2,80	,50	2 128 130	,053	,949
	Sürücü Belgesi *(2)*	17	2,76	,56			
	Diğer *(3)*	27	2,81	,55			
	TOPLAM	**131**	**2,80**	**,51**			
4. Matematik dersi ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	Açık ilköğretime devam için *(1)*	87	2,58	,72	2 128 130	,075	,928
	Sürücü Belgesi *(2)*	17	2,64	,70			
	Diğer *(3)*	27	2,62	,68			
	TOPLAM	**131**	**2,60**	**,70**			
5. Seçmeli Dersler ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	Açık ilköğretime devam için *(1)*	87	2,17	,85	2 128 130	,565	,570
	Sürücü Belgesi *(2)*	17	2,00	,93			
	Diğer *(3)*	27	2,00	,91			
	TOPLAM	**131**	**2,11**	**,87**			

Çizelge 73'de görüldüğü gibi katılımcıların kursa katılma amacı değişkeni açısından programın içerik boyutuna ilişkin görüşleri arasında anlamlı farklılıklar olup olmadığını belirleyebilmek amacıyla her maddeye yönelik yapılan "varyans analizi" sonuçlarında p<.05 düzeyinde hiçbir maddeye ilişkin anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Katılımcıların kursa katılma amacı değişkenine göre ilk dört madde açısından programın amaç boyutunun değerlendirilmesine yönelik "katılıyorum" düzeyinde aynı görüşleri paylaştıkları ''Seçmeli dersler ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.'' maddesinde "kararsızım" düzeyinde aynı görüşü paylaştıkları anlaşılmaktadır.

d. *Öğrenme-Öğretme Süreçleri Boyutu*

Çizelge 74. Kursa katılma Amacı Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın Öğrenme-Öğretme Süreçleri Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "varyans analizi" Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\overline{X}$	s	sd	F	p
1. Öngörülen süre yeterlidir.	Açık ilköğretime devam için ***(1)***	87	2,26	,89	2	,121	,886
	Sürücü Belgesi ***(2)***	17	2,17	,95	128		
	Diğer ***(3)***	27	2,18	,92	130		
	TOPLAM	**131**	**2,23**	**,90**			
2. Öngörülen süreye uyulmaktadır.	Açık ilköğretime devam için ***(1)***	87	2,75	,56	2	1,719	,183
	Sürücü Belgesi ***(2)***	17	2,94	,24	128		
	Diğer ***(3)***	27	2,92	,38	130		
	TOPLAM	**131**	**2,81**	**,50**			
3. Öngörülen öğretim yöntem ve teknikleri kullanılmaktadır.	Açık ilköğretime devam için ***(1)***	87	2,83	,47	2	,947	,391
	Sürücü Belgesi ***(2)***	17	3,00	,00	128		
	Diğer ***(3)***	27	2,85	,45	130		
	TOPLAM	**131**	**2,86**	**,44**			

Çizelge 74'ün Devamı. Kursa katılma Amacı Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın Öğrenme-Öğretme Süreçleri Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "varyans analizi" Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\overline{X}$	s	sd	F	p
4. Dersler işlenirken araç ve gereçlerden yararlanılmaktadır.	Açık ilköğretime devam için ***(1)***	87	2,79	,53	2	2,394	,095
	Sürücü Belgesi ***(2)***	17	3,00	,00	128		
	Diğer ***(3)***	27	2,62	,74	130		
	TOPLAM	131	2,78	,55			
5. Dersler işlenirken programın öngördüğü canlı kaynaklardan yararlanılmaktadır.	Açık ilköğretime devam için ***(1)***	87	2,73	,63	2	3,701	***,027**** 2-1 3–1
	Sürücü Belgesi ***(2)***	17	2,41	,93	128		
	Diğer ***(3)***	27	2,33	,91	130		
	TOPLAM	**131**	**2,61**	**,76**			
6. Öğretmen ve öğrenen arasında karşılıklı sevgi ve saygıya dayalı ilişkiler kurulmaktadır.	Açık ilköğretime devam için ***(1)***	87	2,88	,41	2	1,438	,241
	Sürücü Belgesi ***(2)***	17	3,00	,00	128		
	Diğer ***(3)***	27	2,77	,57	130		
	TOPLAM	**131**	**2,87**	**,43**			
7. Öğrenenlerin kişisel görüşlerinin açıklanmasına fırsat verilmektedir.	Açık ilköğretime devam için ***(1)***	87	2,74	,59	2	1,699	,187
	Sürücü Belgesi ***(2)***	17	3,00	,00	128		
	Diğer ***(3)***	27	2,70	,60	130		
	TOPLAM	**131**	**2,77**	**,56**			
8. Seçmeli dersler çevrenin ve katılımcıların ihtiyacına uygun biçimde açılmaktadır.	Açık ilköğretime devam için ***(1)***	87	2,29	,86	2	,910	,405
	Sürücü Belgesi ***(2)***	17	2,29	,98	128		
	Diğer ***(3)***	27	2,03	,93	130		
	TOPLAM	**131**	**2,24**	,89			
9. Öğreticiler yetişkin eğitimi konusunda yeterli nitelikleri taşımaktadır.	Açık ilköğretime devam için ***(1)***	87	2,72	,64	2	1,026	,361
	Sürücü Belgesi ***(2)***	17	2,94	,24	128		
	Diğer ***(3)***	27	2,70	,60	130		
	TOPLAM	**131**	**2,74**	**,59**			

Çizelge 74'de katılımcıların kursa katılma amacı değişkeni ile programın öğrenme-öğretme süreçleri boyutuna ilişkin görüşleri arasında anlamlı farklılıklar olup olmadığını belirlemek için her bir maddeye yönelik yapılan "varyans analizi" sonuçlarında madde 5 "Dersler işlenirken programın öngördüğü canlı kaynaklardan yararlanılmaktadır." [$F_{(2\text{-}128)}$ = 3,701, p<.05], maddesinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir.

Bu duruma göre; açık ilköğretime devam ve sürücü belgesi alma amacı olan katılımcılar “Dersler işlenirken programın öngördüğü canlı kaynaklardan yararlanılmaktadır.” maddesine “katılıyorum” düzeyinde görüş belirtirken, katılma amacı diğer olan katılımcıların “kararsız” düzeyde görüş belirtmeleri bu grubun canlı kaynaklardan yeterince yararlanamadığı ya da daha fazla canlı kaynağa ihtiyaç duydukları biçiminde yorumlanabilir.

e. *Ölçme-Değerlendirme Boyutu*

Çizelge 75. Kursa Katılma Amacı Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın Ölçme-Değerlendirme Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin “varyans analizi” Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\overline{X}$	s	sd	F	p
1. Derslerin ara değerlendirmesi ünite sonunda yapılmaktadır.	Açık ilköğretime devam için ***(1)***	87	2,87	,39	2 128 130	,896	,411
	Sürücü Belgesi ***(2)***	17	3,00	,00			
	Diğer ***(3)***	27	2,88	,32			
	TOPLAM	**131**	**2,89**	**,35**			
2. Derslerin genel değerlendirmesi kurs sonunda yapılmaktadır.	Açık ilköğretime devam için ***(1)***	87	2,94	,27	2 128 130	,372	,690
	Sürücü Belgesi ***(2)***	17	3,00	,00			
	Diğer ***(3)***	27	2,92	,38			
	TOPLAM	**131**	**2,94**	**,28**			
3. Yetişkinlerin düzeyine uygun ölçme ve değerlendirme teknikleri uygulanmaktadır.	Açık ilköğretime devam için ***(1)***	87	2,82	,48	2 128 130	,242	,786
	Sürücü Belgesi ***(2)***	17	2,88	,48			
	Diğer ***(3)***	27	2,88	,32			
	TOPLAM	**131**	**2,84**	**,45**			
4. Ölçme ve değerlendirme teknikleri programın amaç, içerik, öğrenme-öğretme süreçlerine uygundur.	Açık ilköğretime devam için ***(1)***	87	2,87	,39	2 128 130	2,822	,063
	Sürücü Belgesi ***(2)***	17	2,64	,60			
	Diğer ***(3)***	27	2,70	,46			
	TOPLAM	**131**	**2,80**	**,44**			

Çizelge 75'in Devamı. Kursa Katılma Amacı Değişkeni Açısından Katılımcıların Programın Ölçme-Değerlendirme Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "varyans analizi" Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\overline{X}$	s	sd	F	p
5. Öğreticiler uygun ölçme ve değerlendirme teknikleri uygulama yeterliliğine sahiptir.	Açık ilköğretime devam için *(1)*	87	2,86	,34	2 128 130	,036	,965
	Sürücü Belgesi *(2)*	17	2,88	,48			
	Diğer *(3)*	27	2,85	,36			
	TOPLAM	**131**	**2,86**	**,36**			
6. Ölçme ve değerlendirme sonuçlarına göre gerekli görülen konulara tekrar dönüş yapılamaktadır.	Açık ilköğretime devam için *(1)*	87	2,75	,54	2 128 130	1,110	,333
	Sürücü Belgesi *(2)*	17	2,94	,24			
	Diğer *(3)*	27	2,85	,45			
	TOPLAM	**131**	**2,80**	**,50**			
7. Kurs sonucu yapılan sınav katılımcıların / yetişkinlerin öğrenme becerilerini ölçümlendirmektedir.	Açık ilköğretime devam için *(1)*	87	2,83	,47	2 128 130	,662	,518
	Sürücü Belgesi *(2)*	17	2,94	,24			
	Diğer *(3)*	27	2,92	,38			
	TOPLAM	**131**	**2,87**	**,43**			

Katılımcıların kursa katılma amacı değişkeni açısından programın ölçme-değerlendirme boyutuna ilişkin görüşleri çizelge 75'de de görüldüğü gibi anlamlı farklılıklar olup olmadığını belirleyebilmek amacıyla her maddeye yönelik yapılan "varyans analizi" sonuçlarında $p<.05$ düzeyinde hiçbir maddeye ilişkin anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Bu durum, katılımcıların kursa katılma amacı değişkenine göre tüm maddeler açısından programın ölçme-değerlendirme boyutunun değerlendirilmesine yönelik aynı görüşleri paylaştıkları şeklinde yorumlanabilir.

Kursa katılma amacı değişkeni açısından katılımcıların programın yönetimsel, amaç, içerik, öğrenme-öğretme süreçleri ve ölçme-değerlendirme boyutlarına ilişkin görüşleri varyans analizi ile incelenmiş ve çizelgelerle (71, 72, 73, 74, 75) gösterilmiştir. İncelemelerin ardından katılımcıların yönetimsel ile öğrenme-öğretme süreçleri boyutlarına ilişkin görüşleri arasında bazı maddelerde farklılıklar belirlenmiştir. Sürücü belgesi almak ve diğer katılma amacı olan katılımcılar Açık İlköğretime devam etme amacı olan katılımcılardan farklı olarak;

- kursun yetişkinlere uygun öğretim ortamlarında açılmadığı,
- ders işlenirken canlı kaynaklardan yararlanılmadığı

yönünde görüş belirtmişlerdir.

F. Araştırmaya Katılan Öğretici ve Katılımcıların Programın Yönetimsel, Amaç, İçerik, Öğrenme-Öğretme Süreçleri ve Ölçme-Değerlendirme Boyutlarına İlişkin Görüşleri Arasındaki Farklılıklar

Araştırmanın beşinci, altıncı, yedinci, sekizinci ve dokuzuncu alt amaçlarında programa katılan öğretici ve katılımcıların; programın yönetimsel, amaç, içerik, öğrenme-öğretme süreçleri ve ölçme-değerlendirme boyutlarının değerlendirilmesine yönelik görüşleri arasında farklılık gösterip göstermediği sorusu sorulmuştur. Bu sorulara yanıt aranırken “t testi” yapılmış ve sonuçları aşağıda belirtilmiştir.

I. Öğretici ve Katılımcıların Programa İlişkin Görüş Farklılıkları:

a. *Yönetimsel Boyut*

Çizelge 76. Öğretici ve Katılımcıların Programın Yönetimsel Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "t" Testi Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\overline{X}$	S	sd	t	p
1. Kursun düzenlenmesine ilişkin duyurular zamanında yapılmaktadır.	Ö	43	2,74	,62	172	,188	,851
	K	131	2,76	,56			
2. Kurs yetişkinlerin taleplerine uygun olarak düzenlenmiştir.	Ö	43	2,79	,59	172	,108	,914
	K	131	2,80	,56			
3. Kurs yetişkinlere uygun öğretim ortamlarında açılmaktadır.	Ö	43	2,81	,50	172	,670	,504
	K	131	2,87	,47			
4. Kurs gün ve saatleri yetişkinlerin katılımı için uygundur.	Ö	43	2,76	,61	172	,188	,851
	K	131	2,78	,55			
5. Kursa katılım teşvik edilmektedir.	Ö	43	2,81	,54	172	,789	,431
	K	131	2,87	,43			
6. Kursa devam etme sorunu yaşanmaktadır.	Ö	43	*2,32*	,89	172	,997	,320
	K	131	*2,47*	,82			
7. Kurs programının öngördüğü yıllık plan uygulanmaktadır.	Ö	43	2,74	,62	172	,038	,970
	K	131	2,74	,57			

Çizelge 76'da da görüldüğü gibi, öğretici ve katılımcıların programın yönetimsel boyutunun değerlendirilmesine yönelik görüşlerine ilişkin yapılan "t" testi sonucunda hiçbir maddede anlamlı fark bulunmamıştır. Ancak "Kursa devam etme sorunu yaşanmaktadır." maddesine öğreticiler "kararsız" düzeyde görüş belirtirken, katılımcılar "katılıyorum" düzeyinde görüş belirtmişlerdir.

Ayrıca çizelge 16 ve 21'de grupların frekans ve yüzde dağılımlarına bakıldığında, öğreticilerin %27,9'u, katılımcıların %21,4'ü kursa devam etme sorununun yaşanmadığını; öğreticilerin %11,6'sı, katılımcıların %9,9'u kursa devam etme sorunu konusunda kararsız olduklarını; öğreticilerin %60,5'i, katılımcıların %68,7'si kursa devam etme sorununun yaşandığını belirtmişlerdir.

Öğreticilerin "kararsız", katılımcıların "katılıyorum" düzeyinde görüş belirtmeleri anlamlıdır. Bu bulgu katılımcıların programa devam etmede sorun yaşadıklarını göstermektedir. Bu durum; yetişkinlerin sağlık sorunları, ekonomik sıkıntıları, ev, aile ve iş yaşamı ile ilgili toplumsal rollerinden kaynaklanan sorunlarla ilişkilendirilebilir.

Bilir'in Ankara Çankaya Yukarı Dikmen Mahallesi'nde 218 yetişkin üzerinde yapmış olduğu "Kentleşme Sürecinde Yetişkinlerin Eğitim Gereksinimleri" konulu araştırmada yetişkinlerin okuma-yazma kurslarına katılmama gerekçeleri arasında "ailem izin vermez, yaşım ilerlemiş bünyem müsaade etmez, maddi durumum elverişli değil, zamanım yok" gibi sonuçlar bulunmuştur (Bilir, 2005, s.118-121).

Bu bulgular "Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Deneme Programı" kurslarında devam sorunu yaşayan katılımcıların durumunu doğrular niteliktedir.

b. Amaç *Boyutu*

Çizelge 77. Öğretici ve Katılımcıların Programın Amaç Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "t" Testi Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\overline{X}$	s	sd	t	p
1. İlköğretim programının birinci kademesine denk bilgi düzeyine ulaşmaları beklenmektedir.	Ö	43	2,53	,73	172	3,309	***,001***
	K	131	2,84	,45			
2. Türk dilini düzgün bir şekilde kullanmaları beklenmektedir.	Ö	43	2,88	,44	172	1,494	,137
	K	131	2,96	,22			
3. Türkiye Cumhuriyetinin temel ilkelerini kavramaları beklenmektedir.	Ö	43	2,95	,30	172	,190	,849
	K	131	2,96	,22			
4. Atatürk ilke ve inkılâplarını kavramaları beklenmektedir.	Ö	43	2,90	,36	172	2,105	***,037***
	K	131	2,98	,12			
5. Ülkenin zenginlik kaynaklarını toplum yararına kullanma bilincine sahip olmaları beklenmektedir.	Ö	43	2,90	,36	172	,273	,785
	K	131	2,92	,34			
6. Aile ile ilgili temel bilgi düzeyine sahip bireyler olmaları beklenmektedir.	Ö	43	2,93	,33	172	,020	,984
	K	131	2,93	,28			
7. Bir meslek ya da iş alanına yönelik temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	Ö	43	2,20	,91	172	2,186	***,030***
	K	131	2,51	,76			
8. Çevre sağlığı konusunda temel bilgileri kazanmaları beklenmektedir.	Ö	43	2,81	,50	172	,141	,888
	K	131	2,80	,50			
9. Aile planlaması konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	Ö	43	2,74	,62	172	,507	,613
	K	131	2,79	,53			
10. Çocuk bakımı konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	Ö	43	2,55	,76	172	,720	,473
	K	131	2,64	,70			
11. Temizlik konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	Ö	43	2,90	,36	172	,152	,879
	K	131	2,91	,32			
12. Beslenme konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	Ö	43	2,81	,54	172	1,219	,224
	K	131	2,90	,34			

Çizelge 77'de, öğretici ve katılımcıların programın amaç boyutunun değerlendirilmesine yönelik görüşlerine ilişkin yapılan "t" testi sonucunda madde 1 "İlköğretim programının birinci kademesine denk bilgi düzeyine ulaşmaları beklenmektedir." [$t_{(172)}$ = 3,309, p<.05]; madde 4 "Atatürk ilke ve inkılâplarını kavramaları beklenmektedir." [$t_{(172)}$ = 2,105, p<.05] ; madde 7 "Bir meslek ya da iş alanına yönelik temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir." [$t_{(172)}$=2,186, p<.05] anlamlı farklar bulunmuştur.

Öğreticiler programın, "İlköğretim programının I. Kademesine denk bilgi düzeyine ulaşmaları beklenmektedir." maddesine ($\overline{X}$=2,53); katılımcılar ise ($\overline{X}$=2,84) daha yüksek düzeyde "katılıyorum" görüş belirtmişlerdir. Ayrıca, çizelge 17 ve 22'de grupların frekans ve yüzde dağılımlarına bakıldığında, öğreticilerin %14'ü, katılımcıların %3,8'i İlköğretim programının I. Kademesine denk bilgi düzeyine ulaşmalarının beklenmediğini; öğreticilerin %18,6'sı, katılımcıların %7,6'sı İlköğretim programının I. Kademesine denk bilgi düzeyine ulaşmaları beklentisi konusunda kararsız olduklarını; öğreticilerin %67,4'ü, katılımcıların %88,5'i İlköğretim programının I. Kademesine denk bilgi düzeyine ulaşmalarının beklendiğini belirtmişlerdir.

"Atatürk ilke ve inkılâplarını kavramaları beklenmektedir." maddesine hem öğretici hem de katılımcılar "katılıyorum" düzeyinde görüş belirtmişlerdir. Çizelge 17 ve 22'de de grupların frekans ve yüzde dağılımlarına bakıldığında, öğreticilerin %93'ü, katılımcıların %98,5'i gibi oldukça yüksek bir oranda katılımcılardan Atatürk ilke ve inkılâplarını kavramalarının beklendiğini belirtmişlerdir.

"Bir meslek ya da iş alanına yönelik temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir." maddesine ise öğreticiler ($\overline{X}$=2,20) "kararsız", katılımcılar ise ($\overline{X}$=2,51) "katılıyorum" düzeyinde görüş belirtmişlerdir. Yine çizelge 17 ve 22'de grupların frekans ve yüzde dağılımlarına bakıldığında, öğreticilerin %32,6'sı, katılımcıların %16,8'i bir meslek ya da iş alanına yönelik temel bilgi düzeyine

sahip olmalarının beklenmediğini; öğreticilerin %14'ü, katılımcıların %14,5'i bir meslek ya da iş alanına yönelik temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklentisi konusunda kararsız olduklarını; öğreticilerin %53,5'i, katılımcıların %68,7'si bir meslek ya da iş alanına yönelik temel bilgi düzeyine sahip olmalarının beklendiğini belirtmişlerdir.

Öğreticilerin programın amaç boyutunun ilköğretim programının I.Kademesine denk bilgi düzeyine ulaşmaları beklentilerinin katılımcılara göre daha az olduğunu göstermektedir. Bunun nedeni ise öğreticilerin katılımcılar hakkındaki yaşanmış deneyimleri ve katılımcıların ilköğretimin I.Kademe bilgi düzeyi hakkındaki genel kanaatleri sonucundan kaynaklanmış olabileceği söylenebilir. Atatürk ilke ve inkılâplarını kavramaları beklenmektedir maddesine iki grubun da "katılıyorum" düzeyinde görüş belirtmesi anlamlıdır. "Bir meslek ya da iş alanına yönelik temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir." maddesine öğreticilerin "kararsız" düzeyde görüş belirtmesi 180 saatlik sürede bu amacı gerçekleştiremeyeceklerine inanmalarından ya da önceki deneyimleri sonucu bu amacı gerçekleştiremediklerinden, katılımcıların "katılıyorum" düzeyinde görüş belirtmeleri ise gelir getirici bir beceri kazanma beklentisi içine olmak istemeleri şeklinde yorumlanabilir.

c. İçerik *Boyutu*

Çizelge 78. Öğretici ve Katılımcıların Programın İçerik Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "t" Testi Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\overline{X}$	S	sd	t	p
1. Sosyal Bilgiler dersi ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	Ö	43	2,74	,58	172	,255	,799
	K	131	2,71	,59			
2. Fen ve Sağlık Bilgisi dersi ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	Ö	43	2,72	,62	172	,241	,810
	K	131	2,69	,61			
3. Türkçe dersi ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	Ö	43	2,72	,59	172	,855	,394
	K	131	2,80	,51			
4. Matematik dersi ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	Ö	43	2,65	,61	172	,399	,691
	K	131	2,60	,70			
5. Seçmeli Dersler ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	Ö	43	2,00	,84	172	,751	,453
	K	131	2,11	,87			

Çizelge 78'de, öğretici ve katılımcıların programın içerik boyutunun değerlendirilmesine yönelik görüşlerine ilişkin yapılan "t" testi sonucunda hiçbir maddede anlamlı fark bulunmamıştır. Ancak "Seçmeli dersler ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir." maddesine öğreticiler hem de katılımcılar "kararsız" düzeyde görüş belirtmişlerdir.

Ayrıca çizelge 18 ve 23'de grupların frekans ve yüzde dağılımlarına bakıldığında, öğreticilerin %34,9'u, katılımcıların %32,8'i seçmeli dersler ile ilgili bilgi kapsamı yeterli olmadığını; öğreticilerin %30,2'si, katılımcıların %22,9'u seçmeli dersler ile ilgili bilgi kapsamının yeterliliği konusunda kararsız olduklarını; öğreticilerin %34,9'u, katılımcıların %44,3'ü seçmeli dersler ile ilgili bilgi kapsamı yeterli olduğunu belirtmişlerdir.

Buna göre, bu maddeye öğreticilerin ve katılımcıların “kararsız” düzeyinde görüş belirtmeleri ve oldukça düşük oranlarda yeterli bulmaları anlamlıdır. Bu bulgu her iki grubunda program içinde yer alan seçmeli derslerin bilgi kapsamının ihtiyaçlara yanıt vermediği biçiminde yorumlanabilir.

d. Öğrenme-Öğretme Süreçleri *Boyutu*

Çizelge 79. Öğretici ve Katılımcıların Programın Öğrenme-Öğretme Süreçleri Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin “t” Testi Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\overline{X}$	S	sd	t	p
1. Öngörülen süre yeterlidir.	Ö	43	1,88	,93	172	2,209	***,028***
	K	131	2,23	,90			
2. Öngörülen süreye uyulmaktadır.	Ö	43	2,86	,41	172	,510	,610
	K	131	2,81	,50			
3. Öngörülen öğretim yöntem ve teknikleri kullanılmaktadır.	Ö	43	2,76	,57	172	1,134	,258
	K	131	2,86	,44			
4. Dersler işlenirken araç ve gereçlerden yararlanılmaktadır.	Ö	43	2,74	,65	172	,412	,681
	K	131	2,78	,55			
5. Dersler işlenirken programın öngördüğü canlı kaynaklardan yararlanılmaktadır.	Ö	43	2,65	,71	172	,307	,759
	K	131	2,61	,76			
6. Öğretmen ve öğrenen arasında karşılıklı sevgi ve saygıya dayalı ilişkiler kurulmaktadır.	Ö	43	2,90	,42	172	,386	,700
	K	131	2,87	,43			
7. Öğrenenlerin kişisel görüş-lerinin açıklanmasına fırsat verilmektedir.	Ö	43	2,86	,51	172	,923	,357
	K	131	2,77	,56			
8. Seçmeli dersler çevrenin ve katılımcıların ihtiyacına uygun biçimde açılmaktadır.	Ö	43	2,00	,84	172	1,574	,117
	K	131	2,24	,89			
9. Öğreticiler yetişkin eğitimi konusunda yeterli nitelikleri taşımaktadır.	Ö	43	2,72	,62	172	,255	,799
	K	131	2,74	,59			

Çizelge 79'da, öğretici ve katılımcıların programın öğrenme-öğretme süreçleri boyutunun değerlendirilmesine yönelik görüşlerine ilişkin yapılan "t" testi sonucunda madde 1 "Öngörülen süre yeterlidir." [$t_{(172)} = 2{,}209$, $p<.05$] anlamlı fark bulunmuştur. Aritmetik ortalamalar incelendiğinde bu farkın öğreticilerde ($\overline{X}$=1,88), katılımcılar ise ($\overline{X}$=2,23) olduğu görülmektedir. Her iki gurubunda bu madde için "kararsız" düzeyde görüş belirtmelerine rağmen katılımcıların öğreticilere göre süreyi daha yeterli buldukları görülmektedir.

Ayrıca çizelge 19 ve 24'de grupların frekans ve yüzde dağılımlarına bakıldığında, öğreticilerin %48,8'i, katılımcıların %31,3'ü öngörülen sürenin yeterli olmadığını; öğreticilerin %14'ü, katılımcıların %13,7'si öngörülen sürenin yeterliliği konusunda kararsız olduklarını; öğreticilerin %37,2'si, katılımcıların %55'i öngörülen sürenin yeterli olduğunu belirtmişlerdir.

Buna göre, bu maddeye öğreticilerin ve katılımcıların "kararsız" düzeyinde görüş belirtmeleri ve oldukça düşük oranlarda yeterli bulmaları anlamlıdır. Bu bulgu her iki grubunda program öngörülen sürenin ihtiyaçlara yanıt vermediği biçiminde yorumlanabilir.

e. Ölçme-Değerlendirme *Boyutu*

Çizelge 80. Öğretici ve Katılımcıların Programın Ölçme-Değerlendirme Boyutunun Değerlendirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin "t" Testi Sonuçları

MADDELER	GRUP	N	$\overline{X}$	S	sd	t	p
1. Derslerin ara değerlendirmesi ünite sonunda yapılmaktadır.	Ö	43	2,81	,50	172	1,137	,257
	K	131	2,89	,35			
2. Derslerin genel değerlendirmesi kurs sonunda yapılmaktadır.	Ö	43	2,93	,33	172	,310	,757
	K	131	2,94	,28			
3. Yetişkinlerin düzeyine uygun ölçme ve değerlendirme teknikleri uygulanmaktadır.	Ö	43	2,81	,50	172	,407	,685
	K	131	2,84	,45			
4. Ölçme ve değerlendirme teknikleri programın amaç, içerik, öğrenme-öğretme süreçlerine uygundur.	Ö	43	2,83	,48	172	,348	,728
	K	131	2,80	,44			
5. Öğreticiler uygun ölçme ve değerlendirme teknikleri uygulama yeterliliğine sahiptir.	Ö	43	2,74	,62	172	1,522	,130
	K	131	2,86	,36			
6. Ölçme ve değerlendirme sonuçlarına göre gerekli görülen konulara tekrar dönüş yapılamaktadır.	Ö	43	2,74	,58	172	,624	,533
	K	131	2,80	,50			
7. Kurs sonucu yapılan sınav katılımcıların / yetişkinlerin öğrenme becerilerini ölçümlendirmektedir.	Ö	43	2,83	,48	172	,419	,676
	K	131	2,87	,43			

Çizelge 80'de, öğretici ve katılımcıların programın ölçme-değerlendirme boyutunun değerlendirilmesine yönelik görüşlerine ilişkin yapılan "t" testi sonucunda hiçbir maddede anlamlı fark bulunmamıştır. Hem öğretici hem de katılımcılar ölçme-değerlendirme boyutu ile ilgili tüm maddelere "katılıyorum" düzeyinde görüş belirtmişlerdir. Bu durum, program ile ilgili değerlendirme sürecinin her iki grup içinde uygun biçimde işlediği şeklinde yorumlanabilir.

Öğretici ve katılımcıların programın yönetimsel, amaç, içerik, öğrenme-öğretme süreçleri ve ölçme-değerlendirme boyutlarına ilişkin görüş farklılıkları “t” testi ile değerlendirilmiş ve çizelge 76, 77, 78, 79, 80’ de gösterilmiştir. Programın yönetimsel, içerik ve ölçme-değerlendirme boyutlarının değerlendirilmesinde anlamlı bir fark bulunmamış, amaç ve ölçme-değerlendirme boyutlarının bazı maddelerinde anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Öğreticiler katılımcılardan farklı olarak programın ilköğretim programının I. Kademesine denk bilgi düzeyine ulaşmaları beklentilerini yeterince karşılamadığını düşünmektedirler. Katılımcılar öğreticilerden farklı olarak programın, bir meslek ya da iş alanına yönelik bilgi düzeyine sahip olma beklentilerini yeterince karşılayamayacağı yönünde görüş belirtmişlerdir. Hem öğreticiler hem de katılımcılar programın uygulamasında öngörülen süreyi yetersiz görmektedirler.

BÖLÜM IV

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmanın bulgularından ulaşılan sonuçlara ve bu doğrultuda bulunulan önerilere yer verilmiştir.

Sonuç

Araştırmada öğretici ve katılımcıların belirlenen değişkenlere göre "Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Deneme Programı"nın yönetimsel, amaç, içerik, öğrenme-öğretme süreçleri ve ölçme-değerlendirme boyutlarına ilişkin görüşleri ve görüşleri arasındaki farklılıklar saptanmıştır. Bundan hareketle aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

1. Programın yönetimsel boyutu, amaç boyutu, içerik boyutu ve öğrenme-öğretme süreçleri boyutu en sorunlu alanlar olarak öne çıkmaktadır.

2. Programın yönetimsel boyutunda, hem öğretici hem de katılımcı görüşlerine göre katılımcıların kurslara devam etme sorunu yaşadığı sonucu ortaya çıkmıştır.

3. Programın amaç boyutunda; programın katılımcılara, ilköğretim programının I.Kademesine denk bilgi düzeyine ulaştırma ve yine katılımcılara bir meslek ya da iş alanına yönelik temel bilgi düzeyine ulaştırma beklentisi sorunlu bir alan olarak ortaya çıkmaktadır.

4. Gerek öğreticiler, gerekse katılımcılar programın amaç boyutu kapsamında yer alan "Atatürk ilke ve inkılâpları", "ülkenin zenginlik kaynaklarını

toplum yararına kullanma", "temizlik konusunda temel bilgi düzeyine sahip olma", "çevre sağlığı", "aile planlaması" ve "beslenme" konularında oldukça duyarlıdırlar.

5. Programın içeriğinde yer alan seçmeli derslerin bilgi kapsamının, hem öğretici hem de katılımcı görüşlerine göre ihtiyaçlara cevap vermediği anlaşılmaktadır.

6. Programın uygulanması için öngörülen kurs süresinin yeterliliği konusunda katılımcılar ve öğreticiler farklılaşmaktadırlar. Öğreticiler, sürenin yetersizliğini daha güçlü dile getirmektedirler. Katılımcılar ise sürenin yeterliliğini çekimser olarak kabul etmektedirler.

7. Program kapsamında yer alan seçmeli derslerin düzenlenmesinde bireyin ve çevrenin ihtiyaçlarının dikkate alınmadığı sonucu ortaya çıkmaktadır.

8. Hizmet-içi eğitim faaliyetlerinin, öğreticiler üzerinde amaçlanan etkiyi yaratmadığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Öneriler

Bu araştırma ile ulaşılan sonuçlar dikkate alındığında aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir:

1. Potansiyel kitlenin eğitim ihtiyaçlarını belirlemeye dönük periyodik çalışmalar yapılmalıdır.

2. Katılımcıların kurslara devam etme sorunu yaşamalarına neden olan etkenler belirlenmeli ve bu konuda çözüm yolları sunulmalıdır.

3. Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Programı; ilköğretim programının I.Kademesine paralel olarak, yetişkinlerin yaşamlarını kolaylaştırıcı temel bilgi ve beceri kazanmalarına olanak sağlayacak şekilde günümüz ihtiyaçlarına ve eğitim alanındaki değişikliklere göre yeniden geliştirilmelidir.

4. Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Programının içeriğinde yer alan seçmeli derslerin bilgi kapsamı katılımcıların ve toplumun ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde yeniden düzenlenmelidir.

5. Programın uygulanma süresi katılımcıların öğrenmeye ilişkin özellikleri, toplumsal rolleri, yaşam deneyimleri dikkate alınarak düzenlenmelidir.

6. Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Programının uygulanmasında görev alacak öğreticiler, program kapsamında ve yetişkinlerin öğrenmesi konularında periyodik olarak hizmet-içi eğitime alınmalıdırlar.

7. Bu araştırma ile ulaşılan sonuçların nedenlerine dönük araştırmalar tasarlanmalıdır.

KAYNAKÇA

Bilir, M. (2005). Türkiye'deki Eğitim (Okuma-Yazma) Kampanyalarının Halk Eğitimi Açısından Değerlendirilmesi. **Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi**, 38(2), 103-125.

Bülbül, S., Kavak, Y., Gülbay, Ö., Gelbal, S., Ekinci, C.E., Gökçe, F., Burgaz, B., Badavan, Y., Üstündağ, T. (1999). **Yetişkinlere Yönelik Okuma-Yazma Kurslarının Değerlendirilmesi**, (Yayınlanmamış Araştırma), Ankara: MEB-UNICEF.

Demirel, Ö. (1999). **Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Program Geliştirme** (İkinci Basım). Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Erden, M. (1988). **Eğitimde Program Değerlendirme** (Üçüncü Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.

Ertürk, S. (1984). **Eğitimde Program Geliştirme**. Ankara: Yelkentepe Yayınları.

Fidan, N. ve Erden, M. (1992). **Eğitime Giriş** (İkinci Basım). Ankara: Feryal Matbaacılık San. Ve Tic. Ltd. Şti.

Gülbay, Ö. (2000). **Yetişkin Okur Yazarlığı**. Ankara: MEB Mesleki ve Teknik Açıköğretim Matbaası.

Hake, B. (2005). **AB Politikaları ve Bilgi Ekonomisi: Yaşam boyu Öğrenme İçin Stratejik Bir Rol.** Yaşam Boyu Öğrenme Sempozyum Bildirileri ve Tartışmalar Kitabı, s:15-30, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yayın No:4. Ankara: Pegem Yayıncılık.

Kaptan, S. (1991). **Bilimsel Araştırma ve İstatistik Teknikleri**. Ankara: Tekışık Web Ofset Tesisleri.

Karasar, N. (1994). **Bilimsel Araştırma Yöntemi** (Beşinci Basım). Ankara: 3A Araştırma Eğitim Danışmanlık Ltd.

Knowles M. (1990). Yetişkin Öğrenenler (Çev. S. Ayhan). Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara: 1996.

Malkoç, G. (1997). **İstanbul'daki II. Kademe Okuma-Yazma Kursları İhtiyaç Saptama Araştırması**, (Yayınlamamış Araştırma), İstanbul: Marmara Üniversitesi.

MEB (1978). **Türkiye'de Okur Yazarlık Sorunu**. Araştırma Çalışmaları. Ankara: Yaygın Eğitim Enstitüsü.

MEB (1983-a). **Yetişkinler İçin Okuma-Yazma Öğretimi ve I.Kademe Eğitimi Programı**. Ankara: Mesleki ve Teknik Açıköğretim Okulu Matbaası.

MEB (1983-b). **Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Deneme Programı**. Ankara: Ostim Çıraklık Eğitim Merkezi Matbaası.

MEB (2006). Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü İstatistikleri, Web: **http://cygm.meb.gov.tr/hem/okuma_prog/tablo2.pdf** adlı sayfadan 08.10.2006 tarihinde alınmıştır.

Miser, R. (1999). **Halk Eğitimi ve Toplum Kalkınması**. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.

Nohl, A., Sayılan, F. (Mart 2004). **Türkiye'de Yetişkinler İçin Okuma-Yazma Eğitimi**. Temel Eğitime Destek Projesi. Teknik Rapor. (MEB-AB Komisyonu).

Öz, M.F. (1998). **Uygulamalı İlkokuma Yazma Öğretimi**. Ankara: Anı Yayıncılık.

TÜİK (2006-a). Türkiye İstatistik Kurumu. Okuma Yazma Bilen Nüfus. Web: **http://www.tuik.gov.tr/PrelstatistikTablo.do?istab_id=198** adlı sayfadan 02.12.2006 tarihinde alınmıştır.

TÜİK (2006-b). Türkiye İstatistik Kurumu. En Az İlköğretim Mezunu Olan Nüfus. Web: **http://www.tuik.gov.tr/PrelstatistikTablo.do?istab_id= 199** adlı sayfadan 20.12.2006 tarihinde alınmıştır.

UNICEF (1990). Herkes İçin Eğitim Dünya Beyannamesi ve Temel Öğrenme İhtiyaçlarının Karşılanması İçin Hareket Çerçevesi (Çev. Nil Okman). UNICEF Türkiye Temsilciliği Yayınları. Ankara.

UNESCO Türkiye Milli Komisyonu (1985). **Yetişkin Eğitimi Terimleri Sözlüğü** (Çev. A. Ferhan Oğuzkan). Ankara.

UNESCO (1997). Beşinci Uluslararası Yetişkin Eğitimi Konferansı Deklarasyonu,Web:**http://www.Unesco.org/education/uie/confintea/pdf/con5eng.pdf** adlı sayfadan 06.06.2006 tarihinde alınmıştır.

UNESCO (1998). **Asya Pasifik 21. Yüzyıl İçin Eğitim Konferansı Deklarasyonu**. Melbourne.

UNESCO (2000). World Education Forum Dakar/Senegal, Web: **http://www.Unesco.org/education/efa/ed_for_all/dakfram_eng.shtml** adlı sayfadan 06.06.2006 tarihinde alınmıştır.

EKLER

EK-I

ÖĞRETİCİ ANKETİ

Sayın Öğretmen,

Bu anket, "Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Deneme Programı"nın değerlendirilmesine yönelik öğretici ve katılımcı görüşlerini saptamayı amaçlayan yüksek lisans tezine bilgi toplamak üzere hazırlanmıştır. Anket sonuçları bilimsel bir araştırma amacıyla kullanılacak olup ankete isim yazmanız gerekmemektedir. Anket iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde; kişisel bilgiler; ikinci bölümde programı uygulayan öğreticilerin yönetimsel tepkileri, programın amaç, içerik, öğrenme-öğretme süreçleri ve ölçme-değerlendirme boyutları ile ilgili sorular yer almaktadır. Vereceğiniz cevaplar, araştırmanın sonuçlarını etkileyeceğinden hiçbir soruyu boş bırakmayınız. Lütfen cevap olarak seçtiğiniz seçeneğe çarpı (X) işareti koyunuz. Tereddütte kaldığınız sorularda sizin için en uygun olan seçeneği işaretleyiniz.

Değerli yardım ve katkılarınızdan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarım.

Nilgün CAN GÜLBAY
Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı
Program Geliştirme Programı
Yüksek Lisans Öğrencisi

I. BÖLÜM

1. Cinsiyetiniz
   ( ) Kadın ( ) Erkek
2. Mesleki Kıdeminiz
   ……..
3. En son mezun olduğunuz okul
   ( ) İki yıllık ( ) Üç yıllık ( ) Dört yıllık
4. Mezun olduğuz lisansüstü program var ise
   ( ) Yüksek Lisans ( ) Doktora
5. Yetişkin eğitimine yönelik hizmet-içi eğitim aldınız mı?
   ( ) Evet ( ) Hayır
6. 5.soruya cevabınız "EVET" ise bu eğitimin süresi ne kadardı?
   ( ) 5 günden az ( ) 5 gün ( ) 10 gün ( ) 15 gün ( ) 20 günden çok

II. BÖLÜM

"Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Deneme Programı"nın değerlendirilmesine yönelik olarak yönetimsel tepkiler, programın amaç, içerik, öğrenme-öğretme süreçleri ve ölçme-değerlendirme boyutlarına ilişkin görüşünüzü uygun seçeneğin karşısına X işareti koyarak belirtiniz.

KATILMIYORUM	KARARSIZIM	KATILIYORUM
1	2	3

Lütfen aşağıdaki soruları Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Deneme Programı'nı düşünerek cevaplandırınız.

A. Yönetimsel boyut

Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Deneme Programı'nda;

1. kursun düzenlenmesine ilişkin duyurular zamanında yapılmaktadır.	1	2	3
2. kurs yetişkinlerin taleplerine uygun olarak düzenlenmiştir.	1	2	3
3. kurs yetişkinlere uygun öğretim ortamlarında açılmaktadır.	1	2	3
4. kurs gün ve saatleri yetişkinlerin katılımı için uygundur.	1	2	3
5. kursa katılım teşvik edilmektedir.	1	2	3
6. kursa devam etme sorunu yaşanmaktadır.	1	2	3
7. kurs programının öngördüğü yıllık plan uygulanmaktadır.	1	2	3

B. Amaç boyutu

Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Deneme Programı'na Katılanların;

1. ilköğretim programının birinci kademesine denk bilgi düzeyine ulaşmaları beklenmektedir.	1	2	3
2. Türk dilini düzgün bir şekilde kullanmaları beklenmektedir.	1	2	3
3. Türkiye Cumhuriyetinin temel ilkelerini kavramaları beklenmektedir.	1	2	3
4. Atatürk ilke ve inkılâplarını kavramaları beklenmektedir.	1	2	3
5. ülkenin zenginlik kaynaklarını toplum yararına kullanma bilincine sahip olmaları beklenmektedir.	1	2	3
6. aile ile ilgili temel bilgi düzeyine sahip bireyler olmaları beklenmektedir.	1	2	3
7. bir meslek ya da iş alanına yönelik temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	1	2	3
8. çevre sağlığı konusunda temel bilgileri kazanmaları beklenmektedir.	1	2	3
9. aile planlaması konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	1	2	3
10. çocuk bakımı konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	1	2	3
11. temizlik konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	1	2	3
12. beslenme konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	1	2	3

C. İçerik boyutu

Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Deneme Programı İçinde Yer Alan;

1. Sosyal Bilgiler dersi ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	1	2	3
2. Fen ve Sağlık Bilgisi dersi ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	1	2	3
3. Türkçe dersi ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	1	2	3
4. Matematik dersi ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	1	2	3
5. Seçmeli Dersler ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	1	2	3

D. Öğrenme-Öğretme Süreçleri boyutu

Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Deneme Programı'nda;

1.	öngörülen süre yeterlidir.	1	2	3
2.	öngörülen süreye uyulmaktadır.	1	2	3
3.	öngörülen öğretim yöntem ve teknikleri kullanılmaktadır.	1	2	3
4.	dersler işlenirken araç ve gereçlerden yararlanılmaktadır.	1	2	3
5.	dersler işlenirken programın öngördüğü canlı kaynaklardan yararlanılmaktadır.	1	2	3
6.	öğretmen ve öğrenen arasında karşılıklı sevgi ve saygıya dayalı ilişkiler kurulmaktadır.	1	2	3
7.	öğrenenlerin kişisel görüşlerinin açıklanmasına fırsat verilmektedir.	1	2	3
8.	seçmeli dersler çevrenin ve katılımcıların ihtiyacına uygun biçimde açılmaktadır.	1	2	3
9.	öğreticiler yetişkin eğitimi konusunda yeterli nitelikleri taşımaktadır.	1	2	3

E. Ölçme-Değerlendirme boyutu

Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Deneme Programı'nın uygulanması sırasında;

1.	derslerin ara değerlendirmesi ünite sonunda yapılmaktadır.	1	2	3
2.	derslerin genel değerlendirmesi kurs sonunda yapılmaktadır.	1	2	3
3.	yetişkinlerin düzeyine uygun ölçme ve değerlendirme teknikleri uygulanmaktadır.	1	2	3
4.	ölçme ve değerlendirme teknikleri programın amaç, içerik, öğrenme-öğretme süreçlerine uygundur.	1	2	3
5.	öğreticiler uygun ölçme ve değerlendirme teknikleri uygulama yeterliliğine sahiptir.	1	2	3
6.	ölçme ve değerlendirme sonuçlarına göre gerekli görülen konulara tekrar dönüş yapılamaktadır.	1	2	3
7.	kurs sonucu yapılan sınav katılımcıların/yetişkinlerin öğrenme becerilerini ölçümlendirmektedir.	1	2	3

EK-II

KATILIMCI ANKETİ

Sayın Katılımcı,

Bu anket, "Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Deneme Programı"nın değerlendirilmesine yönelik öğretici ve katılımcı görüşlerini saptamayı amaçlayan yüksek lisans tezine bilgi toplamak üzere hazırlanmıştır. Anket sonuçları bilimsel bir araştırma amacıyla kullanılacak olup ankete isim yazmanız gerekmemektedir. Anket iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde; kişisel bilgiler; ikinci bölümde programı uygulayan öğreticilerin yönetimsel tepkileri, programın amaç, içerik, öğrenme-öğretme süreçleri ve ölçme-değerlendirme boyutları ile ilgili sorular yer almaktadır. Vereceğiniz cevaplar, araştırmanın sonuçlarını etkileyeceğinden hiçbir soruyu boş bırakmayınız. Lütfen cevap olarak seçtiğiniz seçeneğe çarpı (X) işareti koyunuz. Tereddütte kaldığınız sorularda sizin için en uygun olan seçeneği işaretleyiniz.

Değerli yardım ve katkılarınızdan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarım.

Nilgün CAN GÜLBAY
Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı
Program Geliştirme Programı
Yüksek Lisans Öğrencisi

I. BÖLÜM

1. Cinsiyetiniz
   ( ) Kadın ( ) Erkek
2. Yaşınız
   ……
3. Medeni durumunuz
   ( ) Bekâr ( ) Evli
4. Öğrenim durumu
   ( ) I. Kademe okuma yazma kursu ( ) İlkokul / İlköğretim terk
5. Eğer ilkokul / ilköğretim terk ise hangi sınıf
   ……
6. Çalışma durumunuz
   ( ) Çalışıyorum ( ) Çalışmıyorum
7. 4.soruya cevabınız "ÇALIŞIYORUM" ise bu çalışma;
   ( ) Kamu Sektöründe ( ) Özel Sektörde ( ) Kendi işimde ( ) Diğer
8. Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitimi kursuna katılma amacınız;

……

II. BÖLÜM

"Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Deneme Programı"nın değerlendirilmesine yönelik olarak yönetimsel tepkiler, programın amaç, içerik, öğrenme-öğretme süreçleri ve ölçme-değerlendirme boyutlarına ilişkin görüşünüzü uygun seçeneğin karşısına X işareti koyarak belirtiniz.

KATILMIYORUM	KARARSIZIM	KATILIYORUM
1	2	3

Lütfen aşağıdaki soruları Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Deneme Programı'nı düşünerek cevaplandırınız.

A. Yönetimsel boyut

Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Deneme Programı'nda;

1. kursun düzenlenmesine ilişkin duyurular zamanında yapılmaktadır.	1	2	3
2. kurs yetişkinlerin taleplerine uygun olarak düzenlenmiştir.	1	2	3
3. kurs yetişkinlere uygun öğretim ortamlarında açılmaktadır.	1	2	3
4. kurs gün ve saatleri yetişkinlerin katılımı için uygundur.	1	2	3
5. kursa katılım teşvik edilmektedir.	1	2	3
6. kursa devam etme sorunu yaşanmaktadır.	1	2	3
7. kurs programının öngördüğü yıllık plan uygulanmaktadır.	1	2	3

B. Amaç boyutu

Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Deneme Programı'na Katılanların;

1. ilköğretim programının birinci kademesine denk bilgi düzeyine ulaşmaları beklenmektedir.	1	2	3
2. Türk dilini düzgün bir şekilde kullanmaları beklenmektedir.	1	2	3
3. Türkiye Cumhuriyetinin temel ilkelerini kavramaları beklenmektedir.	1	2	3
4. Atatürk ilke ve inkılâplarını kavramaları beklenmektedir.	1	2	3
5. ülkenin zenginlik kaynaklarını toplum yararına kullanma bilincine sahip olmaları beklenmektedir.	1	2	3
6. aile ile ilgili temel bilgi düzeyine sahip bireyler olmaları beklenmektedir.	1	2	3
7. bir meslek ya da iş alanına yönelik temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	1	2	3
8. çevre sağlığı konusunda temel bilgileri kazanmaları beklenmektedir.	1	2	3
9. aile planlaması konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	1	2	3
10. çocuk bakımı konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	1	2	3
11. temizlik konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	1	2	3
12. beslenme konusunda temel bilgi düzeyine sahip olmaları beklenmektedir.	1	2	3

C. İçerik boyutu

Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Deneme Programı İçinde Yer Alan;

1. Sosyal Bilgiler dersi ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	1	2	3
2. Fen ve Sağlık Bilgisi dersi ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	1	2	3
3. Türkçe dersi ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	1	2	3
4. Matematik dersi ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	1	2	3
5. Seçmeli Dersler ile ilgili bilgi kapsamı yeterlidir.	1	2	3

D. Öğrenme-Öğretme Süreçleri boyutu

Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Deneme Programı'nda;

1.	öngörülen süre yeterlidir.	1	2	3
2.	öngörülen süreye uyulmaktadır.	1	2	3
3.	öngörülen öğretim yöntem ve teknikleri kullanılmaktadır.	1	2	3
4.	dersler işlenirken araç ve gereçlerden yararlanılmaktadır.	1	2	3
5.	dersler işlenirken programın öngördüğü canlı kaynaklardan yararlanılmaktadır.	1	2	3
6.	öğretmen ve öğrenen arasında karşılıklı sevgi ve saygıya dayalı ilişkiler kurulmaktadır.	1	2	3
7.	öğrenenlerin kişisel görüşlerinin açıklanmasına fırsat verilmektedir.	1	2	3
8.	seçmeli dersler çevrenin ve katılımcıların ihtiyacına uygun biçimde açılmaktadır.	1	2	3
9.	öğreticiler yetişkin eğitimi konusunda yeterli nitelikleri taşımaktadır.	1	2	3

E. Ölçme-Değerlendirme boyutu

Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Deneme Programı'nın uygulanması sırasında;

1.	derslerin ara değerlendirmesi ünite sonunda yapılmaktadır.	1	2	3
2.	derslerin genel değerlendirmesi kurs sonunda yapılmaktadır.	1	2	3
3.	yetişkinlerin düzeyine uygun ölçme ve değerlendirme teknikleri uygulanmaktadır.	1	2	3
4.	ölçme ve değerlendirme teknikleri programın amaç, içerik, öğrenme-öğretme süreçlerine uygundur.	1	2	3
5.	öğreticiler uygun ölçme ve değerlendirme teknikleri uygulama yeterliliğine sahiptir.	1	2	3
6.	ölçme ve değerlendirme sonuçlarına göre gerekli görülen konulara tekrar dönüş yapılamaktadır.	1	2	3
7.	kurs sonucu yapılan sınav katılımcıların/yetişkinlerin öğrenme becerilerini ölçümlendirmektedir.	1	2	3

EK-III

(Anket Uygulama Onayı)

T.C.
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü

Sayı : B.08.0.ÇYG.0.15.02.02/4091 29.06.2006
Konu : Anket Uygulaması

BAKANLIK MAKAMINA

İlgi : Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğünün 28/06/2006 tarih ve 1970 sayılı yazı

Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı, Program Geliştirme yüksek lisans programı öğrencisi Nilgün CAN GÜLBAY'ın halk eğitimi merkezlerindeki öğretici ve katılımcılara anket uygulaması yapması isteğine ilişkin Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğünün 28/06/2006 tarih ve 1970 sayılı yazısı ekte sunulmuştur.

Adı geçenin "Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Deneme Programı'nın Değerlendirmesine Yönelik Öğretici ve Katılımcıların Görüşleri" konulu tez çalışması için veri toplamak amacıyla halk eğitimi merkezlerindeki öğretici ve katılımcılara ekteki anketi uygulaması Genel Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde gereğini olurlarınıza arz ederim.

Necati ÇELİK
Daire Başkanı

EKLER
1- İlgi yazı (1 adet)
2- Anket (4 sayfa)

OLUR
29/06/2006

Esat SAĞCAN
Bakan a.
Genel Müdür

ÖZET

YETİŞKİNLER İÇİN II. KADEME EĞİTİM DENEME PROGRAMININ DEĞERLENDİRMESİNE YÖNELİK ÖĞRETİCİ VE KATILIMCI GÖRÜŞLERİ

Can Gülbay, Nilgün
Yüksek Lisans, Program Geliştirme Programı
Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Cem BABADOĞAN
Eylül 2006, 155 sayfa

Araştırmanın amacı, halk eğitimi merkezleri bünyesinde uygulanmakta olan ve ilköğretim okulunun ilk beş sınıfına denk gelen "Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Deneme Programı" ile ilgili öğretici ve katılımcıların görüşlerini saptayarak bilimsel değerlendirmesini yapmaktır.

Program, yönetimsel, amaç, içerik, öğrenme-öğretme süreçleri ve ölçme-değerlendirme olmak üzere beş farklı boyutta araştırmaya katılanların görüşlerine dayalı olarak değerlendirilmektedir.

Tarama modelinde olan araştırma evrenini; Ankara İl Merkezinde Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Kurs Programı'na devam eden kursiyerler ile bu kurslarda görev alan öğreticiler oluşturmaktadır. Araştırmada örneklem alınmamış, evren üzerinde ulaşılabilen tüm katılımcı ve öğreticilerle çalışılmıştır. Bu kapsamda 43 öğreticiye ve 131 katılımcıya, her bir maddesine verilecek yanıt kodları 1.00-3.00 arasında değer verilen üçlü Likert tipi anket uygulanmıştır. SPSS paket programı tanımlayıcı istatistik tekniklerinden yararlanılarak öğretici ve katılımcı görüşlerinin dağılımı sergilenmiş, frekans, yüzde, varyans analizi, t testi, scheffe testi ile görüşler arasındaki farkın anlamlılığı $p<.05$ düzeyinde test edilmiştir.

Bu araştırmadan elde edilen bulgular, "Yetişkinler İçin II. Kademe Eğitim Deneme Programı"nın yönetimsel, amaç, içerik ve öğrenme-öğretme süreçleri boyutlarında, problemlerin varlığını göstermiştir. Ayrıca programın amaç ve içerik boyutlarında katılımcıların ihtiyaç ve beklentileri ile çelişen konular belirlenmiştir. Özellikle programın günümüz ihtiyaçlarına uygun hale getirilmesine dönük önerilerde bulunulmuştur.

ABSTRACT

THE TEACHERS' AND THE PARTICIPANTS' POINT OF VIEWS ABOUT THE EVALUATION THE SECOND GRADE ADULT EDUCATION PROGRAMME

Can Gülbay, Nilgün
The Master's Degree, The Programme of The Curriculum Development
Advisor: Yrd. Doç. Dr. Cem BABADOĞAN
September 2006, 155 pages

The objective of this study is to evaluate "The Second Grade Adult Education Pilot Programme" which is equal to the first five grades in Primary Education. It is still used in the Adult Education Centers by determining the teachers' and the participants' point of views.

This programme was evaluated by the participants' and the teachers' point of views depending on five different dimensions that were managerial, goal, content, learning-teaching and measurement-evaluation.

The population of the research consists of all the participants who were reached, were taken the course and the teachers who were in charge in Adult Education Centers from the central districts in Ankara. Survey type of the research was conducted and the subjects who were 43 teachers and 131 participants were given three-degree Likert type of questionnaire. Each item was valued between 1.00 and 3.00. The statistics of the study was done by SPSS (10.0 versions). In addition, the significant differences among views of the participants and the teachers were tested of the level of $P<.05$, by using frequences, percentages, the tests of ANOVA (Single Factor Variance Analysis), t-test and Scheffe test.

According to the results, the research findings show that there were some problems in the managerial, goal, content and learning-teaching dimensions of The Second Grade Adult Education Pilot Programme. Moreover, the study showed that the programme's goal and content dimensions do not cover the needs and expectations of the participants.

Therefore, it was suggested that the programme should be reorganized according to contemporary needs.